

NEDELJA, 8. MARCA 2009

št. 57 (19.456) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEČAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

V ospredje naj stopijo naši dosežki

VERONIKA SOSSA

Zdi se, da imamo ob 8. marcu ženske nekaj več pravic, kot jih uživamo sicer. Brez moške pomoči ali podpore lahko za dan prestopimo prag in spregovorimo glasneje. Skorajda stereotipno se namreč vsakič znova prelevimo v glavne govornice ali predavateljice debatnih krožkov, ki na ta dan brez zadržkov in utišanj izražajo svoja mnenja. Ne gre za prerivanje pred moškimi, ampak avtomatičen proces: moški se 8. marca vedno »vljudno« umaknejo in oder prepustijo ženski. Malokrat se pohvalimo. Navajanje dosežkov je torej redko, več je poudarjanja razlik med moškimi in ženskami, na dnevnem redu so še pereča diskriminacija in zloraba žensk na vseh področjih.

Tale zapis pa noče slediti nikakršnemu vzorcu. Zakaj moramo o ženski emancipaciji razmišljati le ob 8. marcu? In zakaj mora o tem razmišljati ženska, ne pa moški, ki je z opazovanjem iz ptičje perspektive mogoče bolj objektivni? Sprašujem se, ali je tako stereotipno obnašanje naše družbe prava pot k enakosti. Vse kaže, da smo od ideala, ki ga zasledujemo vsaj od leta 1910, še oddaljeni.

Kaj storiti? Mogoče je prvi korak že sprememba v odnosu do 8. marca. Dan žena je ne nazadnje predvsem praznik. In torej priložnost, da stopijo v ospredje naša sposobnost, moč in zmogljivost na vseh področjih: kulturnem, političnem, znanstvenem in športnem. Naj v ta namen današnji dan namenimo izključno svojim dosežkom. Izkoristimo torej čas, ki nam ga posvečajo, in nastopimo vsaj danes popolnoma enakopravno moškim.

BRUSELJ - Evropski svet ECOFIN podpira upokožitev žensk pri 65 letih

Za Evropsko unijo italijanski pokojninski stroški previsoki

Pod vprašajem je dolgoročna stabilnost sistema

RIM - Mednarodni dan žensk

8. marec proti nasilju

Predsednik republike Napolitano ostro obsodil nasilje nad ženskami - Številne pobude tudi pri nas

RIM, GORICA, TRST- Letošnje praznovanje 8. marca, mednarodnega praznika žensk, poteka v znamenju boja proti nasilju. Na skrb vzbujajoč problem je že včeraj opozoril predsednik republike Giorgio Napolitano, ki je nasi-

lje nad ženskami označil kot največjo sramoto. Številne pobude pa so potekale tudi v naših krajih. Goriški pokrajinski svet je med izrednim zasedanjem soglasno izglasoval dokument, ki poziva k aktivnemu angažiranju proti nasilju. Na trža-

škem Borznem trgu je Demokratska stranka priredila shod, ki so se ga udeležile tudi neveste z modricami in bunkami. Kajti nasilje nad ženskami se največkrat dogaja za domačimi zidovi.

Na 4., 10. in 14. strani

BRUSELJ - Italijanska vlada je pod pritiskom sindikatov preklcala napovedano zvišanje starostne meje za upokožitev žensk, Evropski uniji pa preobrat ni bil po godu. V osnutku priporočila, ki ga bo sprejel v torek, je evropski svet za gospodarstvo in finance ECOFIN svetoval Italiji, naj omenjeni ukrep potrdi. Pokojninski stroški so v Italiji previsoki in postavljajo pod vprašaj dolgoročno stabilnost celotnega sistema. Na oceno sveta ECOFIN se je prvi odzval tajnik Cisl Bonanni, ki jo je označil kot »smešno«. Medtem je zavod INPS objavil obračun za leto 2008. Podatki so pozitivni, zavod beleži 11 milijard evrov presežka.

Na 14. strani

Marino Vertovec
iznajdljiv in uspešen

Na 3. strani

Na Opčinah pripravili
uprizoritev Campiella

Na 6. strani

V goriškem središču
nova slovenska
knjigovodska pisarna

Na 11. strani

V Gabrjah počastili
slovensko kulturo in
domačo ustvarjalnost

Na 11. strani

SSG: Branko Jordan
predstavlja »svojo«
Kreutzerjevo sonato

Na 31. strani

OPČINE - Ob obletnici usmrtitve Venec v spomin na Guličevo

GORICA - Črna kronika Goriški skuterist po trčenju v komi

Verižno trčenje v Škocjanu, ropar v Štarancanu

GORICA - Na Goriškem je bila spet protagonista črna kronika. Na križišču med ulico Stuparich in Tržaško ulico, ob vhodu v Gorico, se je hudo ponesrečil 54-letni skuterist Francesco Rubino, po rodu iz Apulije. Prehitel je pred rdečim semaforjem ustavljena vozila, z visoko hitrostjo prečkal križišče in čelno trčil v avtomobil, ki je na nasprotnem voznem pasu čakal na zeleno luč. Moškega v komi so sprejeli v oddelku za intenzivno nego na Katinari.

Do verižnega trčenja petih vozil, od katerih so štiri za odpad, je včeraj prišlo na pokrajinski cesti št. 19, in sicer pri goveji farmi na območju občine Škocjan. Pet oseb je bilo ranjenih. Morebiti je treba vzrok nesreče pripisati nenadni slabosti enega od voznikov. Sinoči pa je ropar stopil v akcijo v supermarketu Di Più v ulici Brigata Fontanot v Štarancanu. Grozil je s kuhinjskim nožem in odnesel več tisoč evrov.

Na 10. strani

SLOV.I.K.
SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ

ODLIČNO
VODENJE:
PRIMERI
DOBRE PRAKSE

petek, 13.03.2009
18.00

Tumova dvorana (KBcenter)
Korzo Verdi 51 - Gorica

Mitja Rotovnik
direktor Cankarjevega
doma v Ljubljani

ANTENNA TOP
Trieste

- Televizijske antene
- Parabolične antene
- Satelitski sprejemniki in sprejemniki za digitalni zemeljski signal
- Daljinci
- Protivlomni sistemi in videonadzor

Strada della Rosandra,
Domjo 137 - 34018
Dolina (TS)
Tel. 040 2820944 - Fax 040 8324483
info@antennatops.com

DAN ŽENSK - Štefka Drolc in Nataša Pirc Musar o pomenu praznika

Potrebovale bi več ponosa in ambicioznosti

Mednarodni dan žensk so ZN razglasili šele leta 1975

LJUBLJANA - Mednarodni dan žensk, 8. marec, obeležujemo kot praznik ekonomske, politične in socialne enakopravnosti žensk. Prešernova nagrajena Štefka Drolc je za STA povedala, da »si želi, da bi v ženskah zrasel ponos, da soustvarjajo svet in brez njih ni nič«. Informacijska pooblaščenka Nataša Pirc Musar pa meni, da so ženske mnogokrat premalo ambiciozne.

»Ob mednarodnem dnevu žensk si želim, da bi gledali naprej in se ne bi obremenjevali s spomini, ki so ženske in naša obdobja zaznamovali in trpinčili. Ženske naj imajo veder in samozavesten občutek, ki ga lahko nosi vsaka ženska,« je izpostavila Drolčeva. Dodala je, naj »si samo predstavljamo, kaj ženska vse zmore in naredi - četudi samo za dom, otroke in svojo družino«. Prešernova nagrajena sicer pravi, da težko presodi, ali so ženske v Sloveniji v enakopravnem položaju z moškimi, ker »nikoli ni bila v takem odnosu, da bi se čutila zapostavljeno«.

Po mnenju informacijske pooblaščenke Nataše Pirc Musar je mednarodni dan žensk dan, ko naj se »moški zamislijo, kakšno vlogo imajo ženske v slovenskem političnem in medijskem prostoru.« »Še

vedno trdim, da bi moralo biti vsaj v politiki več žensk - ženske so kot jing in jang - ta pola, ki v slovenski politiki nista povsem enakovredna, je treba uravnovesiti,« je dejala. Po njenih besedah ženske v Sloveniji še niso v popolnoma enakopravnem ekonomskem položaju, vendar »smo si za to mnogokrat same krive, ker smo premalo ambiciozne«. »Tudi pri ambicijah je treba pokazati enakovrednost. Tu pa nas moški zagotovo prekašajo in pobirajo službe, ki so boljše plačane. To ni prav,« ocenjuje Pirc Musar. Mednarodnemu dnevu žena, pravi, ne daje globljega pomena. Je pa zanjo prav, da ohranjamo »en dan v letu, ko se ženskam namenimo malo več pozornosti«.

Dan žena so začeli praznovati leta 1911 v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem. Takrat so ga praznovali še 19. marca, od leta 1917 pa se praznuje 8. marca. Prve večje demonstracije za pravice žensk so leta 1908 v ZDA organizirale socialistke. Pobudo za dan žensk pa je na drugi mednarodni konferenci socialističnih žensk leta 1910 dala socialistka Klara Zetkin v Koebenhavnu.

Zahteve, ki so jih ženske v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja postavljale na množičnih zborovanjih

pretežno v zahodnem svetu, so bile pravica do dela, enako plačilo za enako delo, enake možnosti za delo in izobrazbo, svobodna vzgoja otrok in možnost otroškega varstva, brezplačna, varna kontracepcija ter legalna in varna možnost abortusa. Leta 1975 je bilo mednarodno leto žensk, takrat pa so tudi Združeni narodi 8. marec proglasili za mednarodni dan žensk.

Tudi na Slovenskem so potekala prizadevanja za enakopravnost žensk. Leta 1897 je začel izhajati ženski časopis Slovenska, medtem ko je bilo prvo žensko društvo ustanovljeno leto pozneje. Podobno kot drugje je tudi v habsburški monarhiji obstajalo gibanje za žensko volilno pravico. Leta 1910 so ženske marsikje, tudi v Ljubljani, dobile volilno pravico z osebnim glasovanjem. V obdobju med obema vojnama jim tega na Slovenskem ni uspelo obdržati. V Jugoslaviji, katere del je bila tedaj tudi Slovenija, so ženske splošno volilno pravico dobile leta 1945. Leta 1974 je bilo v ustavo SFRJ zapisano določilo, da se vsaka ženska lahko svobodno odloča o rojstvu otrok. Tri leta pozneje je bila uzakonjena še pravica vsake ženske do umetne prekinitve nosečnosti tudi iz drugih, ne le zdravstvenih razlogov. (STA)

MEJA - Slovensko-hrvaški odnosi

Stipe Mesić bo branil ozemeljsko celovitost Hrvaške

ZAGREB - Hrvaški predsednik Stipe Mesić je včeraj izjavil, da obstajajo različni pogledi in stališča glede predloga Evropske komisije o urejanju vprašanja hrvaško-slovenske meje z mediacijo, bo pa Hrvaška svoj odgovor podala v ponedeljek. Dejal je še, da je njegova dolžnost, da varuje ozemeljsko celovitost Hrvaške. »Predsednik republike je odgovoren za ozemeljsko celovitost Hrvaške in bodite prepričani, da bom svojo funkcijo znal odigrati do konca,« je dejal za medije. Na vprašanje, ali bo Hrvaška odstopila od svojega stališča, da naj o sporu s Slovenijo odloča Meddržavno sodišče v Haagu, je odgovoril, da ne ve, kaj se zdaj nudi in da se položaj spreminja iz ure v uro, vendar pa ve, kakšne so njegove pristojnosti.

Na vprašanje, kako komentira pozitivno stališče Slovenije do mediacije, je Mesić spomnil, da je slovenski parlament »sprejel odločitev, da je meja na naši obali«, zato Slovenija »lahko pristane na mediacijo«. »Zdaj ne vem, kako bi lahko od-

STIPE MESIĆ

ARHIV

stopili od tistega, kar je njihov parlament sprejel, torej oni pričakujejo, da bo ta mediacija potrdila odločitev njihovega parlamenta,« je dejal.

Kot pravi, novega predloga o mediaciji še ni dobil, prvi predlog pa je bil zanj nesprejemljiv, ker je predvideval, da Hrvaška pristane na mediacijo in njene člane, medtem ko bi bilo za Slovenijo »dobro, da odblokira Hrvaško«. »Zato še ne vem, kaj se zdaj predvideva. V ponedeljek bomo sprejeli končno odločitev, meni pa so moje obveznosti jasne,« je dodal. (STA)

FILM - Danes po dnevniku na STV

Družinska intima v celovečercu Za vedno

TRST - Ob dnevu žena bo STV v rubriki Slovenski film predvajala celovečerec iz leta 2007 z naslovom Za vedno (na posnetku prizor iz filma). V njem scenarist in režiser Damjan Kozole ob odlični interpretaciji Dejana Spasića in Marjute Slamič odkriva, kaj se dogaja za zaklenjenimi vrati stanovanj, kako funkcionirajo na videz normalni pari, kje je meja med ljubeznijo, posesivnostjo, ljubosumnostjo in psihičnim nasiljem. Film, ki je v slovenske kinodvorane prišel januarja letos, je bil uspešen na več festivalih doma in v svetu. Na lanskem, 11. festivalu slovenskega filma v Portorožu je protagonistka Marjuta Slamič za vlogo Tanje prejela nagrado za najboljšo igralko, Ju-

rij Moškon pa nagrado za montažo. Revija Stop Slamičevo nagradila kot najboljšo igralko po izboru strokovne žirije te revije. Film v produkciji Vertiga in Emotion filma iz Ljubljane se bo začel po večernem dnevniku ob 20.55, prej pa bo o njem spregovoril režiser Damjan Kozole. Ponovitev bo v četrtek 12. marca ob 20.50.

SKUPNA LASTNINA - Predstavniki Agrarne skupnosti v Ljubljani

Minister Boštjan Žekš seznanjen s pričakovanji skupnosti jusov srenj

Karlo Grgič in Silvester Metlika z ministrom Boštjanom Žekšem (v sredini)

LJUBLJANA - Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš in državni sekretar Boris Jesih sta prejšnji teden sprejela predstavnike Agrarne skupnosti, ki združuje in povezuje 29 jusov srenj v tržaški pokrajini. Podpredsednik Agrarne skupnosti Silvester Metlika in koordinator skupne lastnine v tržaški pokrajini in hkrati predsednik Državne konzulte skupne lastnine Karlo Grgič sta ministru in sekretarju predstavila delovanje in organiziranost Agrarne skupnosti, hkrati sta orisala pereo problematiko, vezano na vrnitev zemljišč v Sloveniji in nadaljnje načrte v sklopu čezmejnih projektov.

Skupna lastnina je izredno pomembna za ozemeljski razvoj in ohranitev zemlje, ne samo na zamejski strani, temveč tudi za slovensko stran, kjer obstajajo številne agrarne skupnosti, s katerimi se Agrarna skupnost jusov srenj v tržaški pokrajini srečuje s ciljem, da bi z medsebojnim sodelovanjem prišlo do ohranitve in razvoja skupne lastnine. Predvsem pa z željo, da bi spodbudili čezmejno sodelovanje in povezovanje z agrarnimi skupnostmi iz Slovenije, ki bi se v okviru raznih evropskih projektov vključile v partnerstvo.

Beseda je tekla o težavah, ki izhajajo iz zakona - ZPVAS Uradni list RS, št. 5/1994 Zakon o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti in vrnitvi njihovega premoženja. Agrarna skupnost ocenjuje, da zakon ne odgovarja smislu agrarnih skupnosti oziroma srenj ali jusov, kot jih ime-

nujemo na Krasu in v Bregu. Že pri izdelavi samega zakona je Agrarna skupnost skušala razložiti in utemeljiti svoje potrebe in s tem prispevati h kvalitetnejšemu zakonu. Ustavno sodišče je agrarnim skupnostim priznalo pravico, da lahko zahtevajo vrnitev odvzetega zemljišča, vendar zakon predvideva vrnitev nacionaliziranih zemljišč posameznemu članu ali potomcu in ne kot skupnosti, kateri je bila odvzeta. Premoženske pravice pa so bile odvzete agrarnim skupnostim in ne fizičnim osebam!

Vzemimo primer Agrarne skupnosti v Boljuncu (Srenja), ki obstaja v vasi Boljunc z veliko let, pravno pravico pa je dobila z avstrijsko agrarno reformo in patentom z dne 5.7.1853. Skupna zemljišča so že več kot sto let v skupni posesti Agrarne skupnosti Boljunc. Leta 1884 so bila zemljišča vpisana v zemljiško knjigo kot lastnina občine Boljunc. Vpisi te vrste so tipični za nekdanja graščinska zemljišča, ki so ob izvrševanju servitutnega zgoraj omenjenega patenta iz leta 1853 prešla v posest srenj Boljunc, Dolina, Draga, Prebeneg itn., katerih člani so ta zemljišča prevzeli v kolektivno posest po enakih delih. Pravico do uživanja teh skupnih zemljišč so od davnih časov imeli srenjski upravičenci vasi Boljunc itn. Torej gre očitno za premoženje agrarne skupnosti, ne pa za premoženje privatno pravne narave, niti za navadno občinsko premoženje. Namesto prejšnje fevdalne lastnine je nastala nova

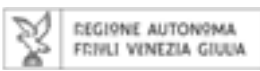
kolektivna lastnina realne srenje. Pravila srenje so se prenašala ustno iz roda v rod.

Torej, prejšnji člani agrarnih skupnosti predstavljajo skupno organizacijo in ne posamezne fizične osebe. Agrarnim skupnostim s sedežem na ozemlju Republike Italije in katerih člani so italijanski državljani, mora Republika Slovenija vrniti priznano lastninsko pravico, ki jim je bila odvzeta na osnovi predpisov Republike Slovenije oz. njene zakonodajne ali izvršne oblasti po 15. maju 1945.

Površine, ki so spadale v skupno lastnino, so upravljali izvoljeni odbori, ki so imeli različna imena. Gre, kot rečeno, za starodavno oziroma najstarejšo obliko zemljiške lastnine Slovencev, ki so jo poznali že v srednjem veku, ko so pravice urejali posebni krajevni zakoniki, katerih osnova so bili krajevni običaji in pravila. Gre za zemljišča, ki so postala kolektivna lastnina vasi za skupne vaške potrebe. Agrarne skupnosti so pravne osebe na podlagi dekreta predsednika Dežele Furlanije-Juljske krajine, njihovo delovanje se ni nikoli prekinilo, zato obstaja pravna kontinuiteta, saj upravljajo zemljišča v skladu s statuti in običaji, ki so jih priznavale prejšnje pravice in prvotno stanje.

Minister Žekš je podprl stališče Agrarne skupnosti, da se premoženje vrne agrarnim skupnosti in ne posameznim članom. Hkrati je obljubil, da bo po svojih močeh podprl spremembo zakona ZPVS in predlagal ustrezne popravke.

GLAVNA DIREKCIJA ZA ORGANIZACIJO, OSEBJE IN INFORMATIVNE SISTEME

Avtonomna Dežela Furlanija Julijska krajina namerava dodeliti mesto Direktorja službe za gozdovno upravljanje in gozdovno protipožarno zaščito Glavne direkcije za kmetijske, naravne in gozdne vire, s sedežem v Vidmu, z delovno pogodbo zasebnega prava za določen čas.

Tekst razpisa bo objavljen v deželni Uradnem listu (B.U.R.) dne 11. marca 2009, na voljo je tudi na spletni strani dežele <http://www.regione.fvg.it>

Glavni direktor
dr. Augusto VIOLA

GLAVNA DIREKCIJA ZA ORGANIZACIJO, OSEBJE IN INFORMATIVNE SISTEME

Avtonomna Dežela Furlanija Julijska krajina namerava dodeliti mesto Direktorja službe za širjenje, strokovno pomoč in promocijo Deželne agencije za kmetijski razvoj (E.R.S.A.), s sedežem v Cervignanu del Friuli, z delovno pogodbo zasebnega prava za določen čas.

Tekst razpisa bo objavljen v deželni Uradnem listu (B.U.R.) dne 11. marca 2009, na voljo je tudi na spletni strani dežele <http://www.regione.fvg.it>

Glavni direktor
dr. Augusto VIOLA

VIDEM - Uspešna in domiselna odločitev slovenskega Videmčana

Marino Vertovec in njegova mednarodna turistična knjigarna

V njej poteka več dejavnosti - V kratkem bo tudi sam začel izdajati vodnike

Marco Vertovec v svoji knjigarni

VIDEM - Eno izmed številnih srečanj v okviru prireditve Calendidona, ki jo ob mednarodnem dnevu žena že šestič prireja odborništvo za kulturo Občine Videm in je letos posvečena iranskim ženskam, je bilo v knjigarni Odos, ki se nahaja v samem središču Vidma v bližini univerze (Ul. Baldissera 56, na vogalu z Ul. Villalta). Mednarodno turistično knjigarno Odos je leta 2006 odprl enaintridesletni Slovenec Marco Vertovec, ki jo še zdaj upravlja.

Marcova nona je bila Barkovljanka, nono pa iz Vipavske doline. Zaradi službenih obveznosti sta se preselila v Videm, kjer je zrasel tudi njun sin, po-

kojni Marino Vertovec, ki je bil med mejci v videmski pokrajini zelo znan, saj je bil med drugim dolgo let predsednik Kulturnega društva Ivan Trinko. Doma so vedno govorili slovensko, tako da tudi Marco zelo dobro obvlada svoj materni jezik, pa čeprav je moral obiskovati italijanske šole. Univerzo je nato obiskoval v Trstu, kjer je diplomiral na fakulteti za politične vede iz sodobne zgodovine Balkana pri profesorju Pirjevcu, po končanem študiju pa je v centru Vidma odprl mednarodno turistično knjigarno.

Kako to, da si se odločil, da odpreš turistično knjigarno?

Vedno sem rad potoval, saj ti to

omogoča, da spoznaš nove kraje in ljudi in da razširiš svoja obzorja. Prav zato sem se tudi med samim študijem odločil, da prek programa Erasmus en letnik opravi tudi v tujini. Tako sem eno leto preživel v Madridu, nato pa še eno v Ljubljani. Ko sem se vrnil domov, sem začel razmišljati o tem, kaj bi lahko počel, in sem se odločil, da poskusim s turistično knjigarno, saj me je med drugim zanimala tudi kartografija.

Ti je pri tem kdo pomagal?

Ne, naredil sem vse sam, kar je po mojem tudi boljše. Rad namreč sam odločam, kaj in kako bom kaj naredil, če bi pa s kom sodeloval, bi se bilo treba vedno dogovarjati. Tako sem pri svojih

izbirah popolnoma avtonomen.

Ob knjigarni oziroma v sosednji sobi je tudi neke vrste literarna kavarna ...

Ja, v njej prirejamo razna kulturna srečanja, jezikovne tečaje in podobno. Kmalu bomo začeli na primer s tečajem ruščine. Kavarne vsekakor ne upravljam sam, zanjo skrbi društvo ARCI.

Si s svojo dejavnostjo zadovoljen?

Zelo. Mednarodna turistična knjigarna je poželja kar velik uspeh, saj Furlani veliko in zelo radi potujejo, tako da je v knjigarni vedno precej obiskovalcev, tudi ob sobotah. Všeč pa mi je tudi to, da ne gre za ogromno knjigarno, kot je na primer Feltrinelli. To mi omogoča bolj neposreden, toplejši odnos s strankami. Vsi se poznamo in se med seboj veliko pogovarjamo.

Katere vodnike in karte pa prodajaš?

Vseh vrst in v različnih jezikih. Kar izide, si priskrbim, pri kartah pazim, da naročim tiste, ki so jih res pripravili v posameznih državah, zato da so čim bolj natančne. Tako imam na primer karte Mehike, ki so jih pripravili v Mehiki. Sicer pa dobro poznam svoje stranke in jim lahko potem svetujem, kateri vodnik je zanje najbolj primeren. Ob tem pa nudim tudi nekaj navadne literature, od klasikov do sodobnejših avtorjev, v različnih evropskih jezikih.

V kratkem pa nameravaš tudi sam izdati nekaj vodnikov. Bi nam opisal svoj zadnji projekt?

Že večkrat so se stranke pritoževale, da v italijanščini ni nobenega dobrega in izčrpnega italijanskega vodnika Ljubljane in večjih mest na Balkanu. Tako sem pomislil, da bi jih lahko sam napisal, saj po eni strani dobro poznam Slovenijo in Balkan, po drugi pa tudi italijanske turiste in zato vem, kaj bi jih lahko zanimalo in kako naj jim posamezne države in mesta na čim boljši način predstavim. Tako sem zaenkrat pripravil vodnika Ljubljane in Sarajeva, ki naj bi izšla aprila. Oba bomo tiskali v žepnem formatu, na približno 200 straneh pa nudim tudi nekaj zgodovinskih informacij in svetujem razne izlete tudi v okolico. Pri pripravi sem se zgledoval po različnih vodnikih, ki so na svetovni ravni že uveljavljeni. Nekateri pač boljše predstavljajo zgodovino, drugi restavracije in tako naprej. Vodnika bom vsake tri leta tudi dopolnjeval, da bosta nudila čim bolj natančne informacije.

Je zanju že kaj zanimanja?

Ja, bodisi iz naše dežele kot iz sosednjih, prodajali pa ju bodo tudi v Rimu. Svoj projekt sem predstavil tudi na sejmu v Milanu in vsi so bili nad njim navdušeni. Vodnika bom najprej tiskal v približno 2000 izvodih, potem pa bomo videli, ali bodo potrebni ponatise. Vem, da imam samo iz Trsta že več kot sto prednaročil. Pripravljam pa že tudi vodnik Beograda, nato pa bi rad napisal še enega o Hrvaški. Potem bomo videli, kako naprej, odvisno bo od uspeha, a tudi od časa, ki ga bom imel na razpolago. Prva dva vodnika sem napisal sam in mi je bilo pisanje v veliko veselje, pri naslednjih pa bi bila dobrodošla katerakoli oblika pomoči.

Tjaša Gruden

PORDENON Odprli 30. sejem Orto- giardino

PORDENON - Na pordenonskem sejmišču so včeraj odprli 30. sejem OrtoGiardino, specializirano razstavo kmetijstva in vrtničkarstva. Deželna agencija za podeželski razvoj Ersu je v petem sejemskem paviljonu postavila na ogled pravo multifunkcionalno kmetijsko podjetje, in to po modelu, ki ga predvideva deželni načrt za podeželski razvoj. Poleg specifične funkcije proizvajalke dobrin je med funkcijami kmetije tudi izvajanje številnih storitev, ki gredo od varstva okolja do ovrednotenja podeželskih tradicij. Na slovesnosti ob odprtju sejma, ki bo trajal do 15. marca, je deželni odbornik za kmetijstvo Claudio Violino poudaril, da je »kmetijstvo sektor, ki je še posebno trdoživ v časih krize« in morada se prav zato v tem trenutku kaže za bolj odpornega od drugih gospodarskih panog. Dokaz več je tudi sejem OrtoGiardino, za katerega tudi letos velja veliko zanimanje, saj obiskovalcem omogoča neposredno spoznavanje tehničnih novosti za kmetijstvo in za domači vrt. »Kajti če je res, da je v sistemu, kjer prevladuje industrija, kmetijstvo funkcionalno drugim panogam, je prav tako res, da kmetijstvo v času krize prevzame posebno pomembno in zaščitno vlogo,« je poudaril odbornik.

Igor Kocijančič: nujna izredna seja deželnega sveta o krizi

TRST - Za uspešno kljubovanje krizi je nujna izredna seja deželnega sveta, kot je to že predlagal deželni tajnik Demokratske stranke Bruno Zvech. To je poudaril včeraj v tiskovni noti deželni svetnik Mavrične levice Igor Kocijančič, po mnenju katerega je bilo v zadnjem času slišati mnogo proglaševanj in obljub, toda do konkretnih ukrepov še ni prišlo. Zato je nujna izredna razprava izhajajoč iz postavke, ki je decembra lani izostala iz deželnega finančnega zakona. Zgodilo se je, da česar smo se bali, pravi Kocijančič: dva dni pred zaključkom razprave o finančnem zakonu so namreč 18. decembra umaknili postavko št. 40-03, ki je predvidevala »urgentne in izredne ukrepe za podporo družinam v okviru državnih strateških smernic, ki jih določa zakonski odlok 185/08«. V postavki so bili zapisani vsi ukrepi, ki jih je predlagala večina v deželnem svetu. Toda postavko so nerazumljivo umaknili z utemeljitvijo, da jo bodo spet predlagali, »ko bo okvir jasnejši«, je povedal Kocijančič in naglasil, da je prišlo do izgube dragocenega časa. Zato je zdaj nujna izredna seja, na kateri bo moral deželni svet izhajati iz te postavke. Na ta način bo lahko prišlo do konkretnih ukrepov oz. odobritve normativ, je dodal, ki bo dal možnost večini, da dokaže svojo sposobnost kljubovanja že dramatičnemu stanju.

LJUBLJANA - Koncert na magistratu

Predstavili so se tržaški glasbeni poustvarjalci

LJUBLJANA - Koncert komornega cikla ljubljanske Glasbene matice je v četrtek zaživel v izrazito primorskem duhu s programom slovenskih samospenov pretežno tržaških in goriških avtorjev v izvedbah pevcev in instrumentalistov iz Trsta. Do realizacije glasbenega projekta, ki je bil premierno izveden v Rdeči dvorani ljubljanskega magistrata, je prišlo s posredovanjem zborovodje in poznavalca krajevne vokalne literature Janke Bana, ki si je zamislil večer in ga zaulpal baritonistu Damjanu Locatelliju, sopranistki Matejki Bukavec in pianistki Tamari Ražem, s katerimi je sodeloval še violončelist Peter Filipčič.

Baritonist Damjan Locatelli, član zбора opernega gledališča G. Verdi v Trstu, nastopa s solističnimi recitali v mednarodnem merilu in je zasedel solistične vloge v raznih opernih uprizoritvah pod vodstvom priznanih dirigentov. Sopranistka Matejka Bukavec ima za seboj dolgoletne izkušnje na zborovskem in komornem področju in je kot solistka sodelovala pri raznih koncertnih projektih in snemanjih. Oba se izpopolnjujeta pri prof. Eleonori Jankovič, ki jima je bila mentor tudi pri pripravi in izbiri tega koncertnega programa.

Ravno premišljene programske izbire so predstavljale osnovno vrednost projekta, ki je kazal enako pozornost do pomena in sporočila tega poklona primorski ustvarjalnosti, obenem do priklonosti, preko katere se lahko tudi nepoznavalci lahko z večjim zanimanjem približajo tej pretežno intimistično naravnani literaturi. Repertoar slovenskih samospenov je zaradi najbolj razširjenih koncertnih izbir že skoraj konvencional-

Program je bil primorsko naravnan

no vezan na otožno dimenzijo nesrečnih ljubezni, življenjskega obupa in smrti, bogat program koncerta, ki je nastal izrecno za to priložnost, pa je izven neljubih stereotipov predstavljal veliko svetlih barv v dopadljivi ljudski spevnosti in svežih, pomladanskih impresijah. Ob tem, da so zazvenele mnoge, tudi bolj redko izvedene skladbe iz opusov Viktorja Parme, Marija Kogoja, Ivana Grbca, Staneta Maliča, Pavleta Merkuja, Adija Daneva, Aleksandra Vodopivca, Brede Šček in drugih primorskih avtorjev, so tudi besedila izpričala živost primorskega umetniškega okolja z uglasbitvijo verzov Simona Gregorčiča, Srečka Kosovega, a tudi sodobnejših avtorjev Vinka Beličiča, Alojza Rebulca, Aleksija Pregarca in Marija Čuka.

Nastopajoči so s svojimi sposob-

nostmi bili jamstvo za solidne izvedbe, katerim je publika sledila z očitnim zadovoljstvom. Hvaležna akustika komornega okvira je dodatno pripomogla k učinkovitosti izvedb. Lep, mehak baritonski glas Locatellija je v dobri meri razvil svoj zvočni potencial, prodorna barva sopranistke je zvenela z izrazito sporočilnostjo, ki je naravnost prevzela občinstvo. Tehno klavirsko oporo je z natančno izoblikovanim dialogom med glasbilo in petjem zagotovila pianistka in izkušena korepetitorica Tamara Ražem.

Čustvene atmosfere z občutkom izvedenega programa je ob koncu pristrčno pečatila spevnost skladbe Vasilija Mirka po ljudskem motivu »Je pa davi slanica padla«, ki jo je Adi Danev priredil za to priložnost za dva solista, klavir in violončelo. (ROP)

Mizarstvo

STOPAR

Pohištvo po meri, stopnice, masivna notranja vrata ter testirana okna in vrata po metodi UNI EN ISO 10077-1 (2002)

z možnostjo 55% davčne olajšave.

ul. Kosovel 30 - 34012 Bazovica - Trst (Italija)
tel/fax: 040 226283 - e-mail: bstopar@tin.it

8. MAREC - V mestu in okoliških vaseh

Ženske - protagonistke številnih kulturnih dogodkov in debat

V nekdanji umobolnici se nadaljuje niz srečanj Pomlad žensk - Danes okrogla miza, na kateri sodeluje tudi veliko Slovenk

Marsikatera letošnja pobuda ob 8. marcu je bila posvečena nasilju nad ženskami (na primer včerajšnji shod Demokratske stranke, o katerem poročamo v spodnjem članku). Mednarodni dan žensk pa k sreči ni samo to. Po številnih naših društvih se bodo danes zvrstile kulturne prireditve in družabnosti, veliko dogodkov pa je potekalo tudi včeraj. V tržaški občinski palači so na primer nagradili zmagovalke petega literarnega natečaja Scritture femminili, v nekdanji svetoivanski umobolnici pa se nadaljuje projekt Pomlad žensk. Včerajšnji spored je bil posvečen dizajnu oz. visokokakovostnim ekspresivnim dosežkom ženske ustvarjalnosti; na okrogli mizi so sodelovale arhitektke in oblikovalke, umetnostne kritičarke in založnice. Zvečer je v prenovljenem gledališču zaživel koncert »Ferauenlieder und...«, med njegovimi izvajalkami je bila tudi sopranistka Tamara Stane-se.

Pomlad žensk se danes nadaljuje z okroglo mizo o ženskem podjetništvu (ob 10. uri v gledališču), ki jo bo vodila novinarka Breda Pahor. Svoje izkušnje bodo prispevale odbornice in svetnice, pa tudi podjetnice in strokovnjakinje, med katerimi velja omeniti Majdo Canziani, Marto Košuta, Elisabetto Puiatti in Barbaro Della Polla. Popoldne bo v paviljonu Villas (od 17. ure) prišlo na dan znanstveno raziskovanje žensk, ob 20.30 pa bo v gledališču zaživela predstava Neločljive prijateljice.

»Partizanski« 8. marec

Ob mednarodnem dnevu žensk prireja KD Skala - Gropada in KD Slovan - Padriče, v sodelovanju s tržaškim VZPI - ANPI, predstavitev knjige »Spomini« partizanke Marije Šuligoj iz Volčje Drage. Ob prisotnosti avtorice bo danes ob 17.30 v prostorih KD Skala v Gropadi knjigo predstavil Roberto Birs. Sodeluje MePz Skala - Slovan, sledila bo družabnost.

Kriški 8. marec v znamenju zabave

V društvenih prostorih doma Alberta Sirka v Križu bo danes, s pričetkom ob 18. uri, potekalo praznovanje dneva žena, v priredbi SKD Vesna in kriške sekcije VZPI-ANPI Evald Antončič-Stojan. Organizaciji sta letos želeli prirediti čisto zabavni in razvedrilni večer, da bi skupaj zabeležili ta dan.

Večer je namenjen ženskam vseh starosti, vaščankam in ne samo, ki želijo preživeti prijeten večer v družbi in glasbi. V društvu bo namreč nastopala glasbena skupina, ki bo občinstvo razveselila z glasbo za vse okuse. Ob poslušanju glasbe pa bo na voljo prigrizek in za najbolj sladkosnede tudi sladice.

8. marec v Dolini

Praznovanje mednarodnega dneva žensk bo danes tudi v Dolini in sicer ob 17. uri v prostorih SKD Valentin Vodnik. Kot je že ustaljena navada bodo ženske prisostvovale kulturnemu programu in zaključile večer z družabnostjo. Iz Koštabone in Puč prihaja v goste pevski zbor domačega društva. Priložnostno razmišljanje o aktualnih problemih žensk bo podala Ana Blažević. Program bo obogatilo branje nekaterih literarnih odlomkov in za zabavo še kratek šaljiv prizor v domači režiji in izvedbi. Sledila bo družabnost ob prigrizku, pijači in tradicionalni loteriji.

Zapeljiva komedija v Gročani

SKD Krasno polje Gročana, Pesek in Draga vabi na praznovanje dneva žena, ki bo danes ob 18. uri v prostorih srenjske hiše v Gročani. Nastopila bo gledališka skupina Dekani s komedijo Zapeljivka oddaja stanovanje v režiji Aleksija Pregarca. Avtor komedije je Boris Piciga, ki v njej tudi igra. Dramska skupina iz Dekanov je v slovenski Istri zelo priljubljena in je že večkrat nastopila tudi v slovenskih društvih na italijanski strani meje. Tokrat se predstavlja s komedijo o samovsečni gospe Mileni in njenih prizadevanjih, da bi oddala svoje stanovanje v Koprju. Obeta se veliko zabave. Vljudno vabljeni tako ženske kot moški!

Jutri Vanka in Tonca v Šempolaju

Jutri ob 20.30 bo v organizaciji SKD Vigred v šempolajski Štalci tradicionalni kulturni večer ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žensk. Po priložnostni misli, ki jo bo podala predsednica društva Elena Legiša, se bodo prvič v Štalci predstavile pevke dekliškega zbora Kraški slavček, pod vodstvom Mirka Ferlana. Vlogo žensk v današnji družbi pa bosta na piker način predstavili s svojim skeči »venderigoli« Vanka in Tonca. Vabljeni so seveda ženske, a tudi moški so dobrodošli ...

Pri Svetem Ivanu si je mogoče ogledati tudi razstavo, ki priča o ženskih izkušnjah v dizajnu in oblikovanju. Na ogled so tako najsodobnejši modeli kot slovenske narodne noše

KROMA

BORZNI TRG - Zanimiva pobuda Demokratske stranke ob 8. marcu

Ljubezen ne opravičuje nasilja

Mlade neveste z bunkami in modricami opozorile na nasilje za domačimi zidovi - Pričevanja brala tudi Monika Hrovatin

Prihod šestih nevest na Borzni trg ni vsakodnevna zadeva. Njihova nežno bela oblačila so včeraj zjutraj pritegnila pozornost številnih Tržačank in Tržačanov, a tudi turistov, ki jih je pomladansko sonce privabilo na mestne ulice. Bolj kot poročne obleke pa so mogli obrazi: njihova mladostna lepota je bila iznakažena, koža polna bunk in modric. Kontrast med poročnimi oblekami, ki v marsikaterem opazovalcu vzbudijo nežne, skoraj romantične občutke, in potolčenimi obrazi je bil učinkovit. Tako kot je »učinkovito« nasilje. Tisto nasilje, ki mu je statistični urad ISTAT posvetil obsežno študijo in javnosti postregel z grozljivimi podatki: v Italiji živi skoraj sedem milijonov žensk, ki so žrtve fizičnega ali spolnega nasilja! Drugače rečeno: vsaka tretja ženska, stara od 16 do 70 let. Preko devdeset odstotkov žensket dogodkov ne prijavijo policiji, trideset odstotkov ni o njem nikoli spregovorilo ...

Na molk, ki prevečkrat spremlja nasilje nad ženskami, so včeraj skušale opozoriti članice Demokratske stranke. Zato neveste, žrtve nasilja, na Borznem trgu. Zato mikrofona, za katerim so se zvrstile različne govornice in presenečenim mimoidočim spregovorile o številnih italijanskih ženskah. Na primer o Francesci, ki je po desetletjih nasilja našla dovolj poguma in prijavila svojega partnerja. Njeno zgodbo je prebrala Monika Hrovatin, občinska svetnica iz zgornje občine, ki je opozorila tudi na drug aspekt: na ponovno podoživljanje bolečine in strahu, katerim so podvržene ženske, ki se odločijo za prijavo. A tudi na rasistične elemente, ki vse bolj ovirajo medijsko poročanje o nasi-

lju: če se Italijan spravi nad žensko, dogodek mediji obravnavajo kot privatno zadevo, če je nasilnež tuj državljan, mu posvetijo veliko več pozornosti. Kot da bi tuje državljanstvo povečalo resnost dogodka. Monika najbrž ni vedela, da je skoraj istočasno na to nedopustno diskriminacijo opozoril tudi predsednik republike Giorgio Napolitano ...

Tržaška sekcija Demokratske stranke (na Borznem trgu sta bila včeraj prisotna tudi tajnik Cosolini in senatorka Tamara Blažina) se je torej odločila, da letošnji 8. marec posveti nasilju. Kot je poudarila Renata Brovedani, nekdanja predsednica deželne komisije za enake možnosti, nasilja ne gre banalizirati, ali obravnavati evfemi-

stično: nasilje je treba predstaviti tako, kot je. S hlipanjem ženske, ki je bila žrtev nasilja, z njenim iznakaženim obrazom. In s podatki: za večino nasilja se skrivajo zaročenci ali možje, skratka partner, s katerim je ženska želela deliti svoje življenje. A nasilja ne moremo v nobenem priemeru opravičiti z ljubeznijo. (pd)

OPČINE - Ob 65. obletnici mučeniške smrti aktivistke Rozalije Kos Kocjan - Gulič

Položili venec v spomin na kurirko Rozalijo

Spominsko svečanost na Narodni ulici priredil VZPI-ANPI, sodelovala tudi OŠ F. Bevka

Svečanost je bila ob lepem vremenu zelo dobro obiskana

KROMA

Običajni sobotni živžav se je na Opčinah včeraj dopoldne za nekaj minut spoštljivo ustavil, ko je gosta množica ljudi na Narodni ulici počastila 65. obletnico smrti Rozalije Kos Kocjan - Guličeve. Kurirko in borko za svobodo so nacisti 7. marca 1944 obesili na drevo pred današnjo draguljarino Malalan. Na pročelju slednje stavbe stoji od leta 1994 spominska plošča, ki jo je ob 50-letnici tragičnega dogodka odkrila openska sekcija VZPI-ANPI.

Pod ploščo so včeraj v organizaciji istega združenja položili venec, o liku in mučeniški smrti Rozalije Kocjan Gulič, prve žrtve nemškega okupatorja na Opčinah, pa je na kratko spregovorila Majna Pangerc. Pod mentorstvom Ane Palčič so na spominski svečanosti sodelovali tudi učenci openske osnovne šole Franceta Bevka. Guličeva, ki je bila po rodu iz Senožeč, omožila pa se je v Vrhovljah, so Nemci leta 1944 po obsežni preiskavi aretirali pri openski tramvajski postaji. 7. marca so jo obesili na omenjeno drevo in s tem posredovali aktivistom ter vsem vaščanom grozljiv, danes težko pojmljiv opomin.

SV. JAKOB - Romunska državljana zlezla v skladišče v Ul. Molino a vento

Zgodaj zjutraj prijeli serijska tatova

Tatova je najprej presenetil podjetnik, nato pa so ju prijeli karabinjerji, ki so celo noč nadzorovali območje

V zadnjih mesecih so se pri Sv. Jakobu zvrstili številni primeri nočnih tatvin v trgovinah, javnih lokalih in skladiščih. Ravno na silvestrovo so tatovi na primer obiskali trafiko na Trgu sv. Jakoba ter iz nje odnesli telefonske kartice, cigarete in še marsikaj. Karabinjerji pokrajinskega poveljstva so na podlagi poizvedovanj prišli na sled dvema romunskima državljanoma. Po nekajdnevnem opazovanju so karabinjerji ugotovili, da bo dvojica opravila nov podvig v petek ponoči, zaradi česar so se na poveljstvu v Istrski ulici odločili, da jima s poostrenim nadzorom končno stopijo na prste.

Več karabinjerjev v civilu je v petek celo noč nadzorovalo območje Sv. Jakoba. Ob 4. uri zjutraj so končno prišli na svoje: na Ul. Molino a vento, pri hišni številki 26 (tik ob baru Lollapalooza), so opazili nekoliko dvignjeno roletto. Tam se nahajata manjše skladišče in urad gradbenega podjetja. Karabinjerji so z določene razdalje opazovali prizor, ko je nepričakovano prikorakal gradbeni podjetnik S. S. Slednji je sredi noči opazil, da je roleta njegovega skladišča dvignjena, zato je šel preverit, kaj se dogaja. Roletto je odprl do konca in

v skladišču zasačil tatova. Slednja sta ga odrihnila in se pognala v beg, vsak v svojo smer; karabinjerji pa za njima. Enega so prijeli takoj, drugega sta dolgo zasledovala dva karabinjerja, eden peš, drugi z avtomobilom. Ko se je romunski državljani znašel v brezizhodnem položaju, je skušal napasti karabinjerja. Le-ta je po informacijah iz tiskovnega sporočila najprej preveril, ali lahko varno strelja v zrak, nakar je sprožil strel. Tat se je prestrašil in nadaljeval beg, s silo pa so ga ustavili ostali karabinjerji.

Dvojico (začetnice so P. A. in I. B.) so aretirali zaradi poskusa ropa in upiranja javnemu funkcionarju, osumljena pa sta več tatvin. Zadnji dogodek obravnavajo kot poskus ropa, ker sta se tatova skušala rešiti s pririvanjem. Zaplenili so jima avto BMW, v njunem stanovanju pa so med hišno preiskavo našli nekaj videokamer, fotoaparata, napravo za satelitsko navigacijo, parfume in telefonske kartice. Preiskovalci preverjajo, ali je celotno blago ukradeno. Lastnik trafike na Trgu sv. Jakoba pa je bil nad novico o prijetju domnevnih storilcev novoletne tatvine vidno zadovoljen. (af)

Na silvestrovo so tatovi razdeljali trafiko na Trgu sv. Jakoba. Lastnik pravi, da so neznanci tedaj izmaknili več škatlic cigaret, telefonske kartice in še marsikaj. Karabinjerji sumijo, da sta tudi za to tatvino odgovorna prijeta Romuna

KROMA

OBČINSKI SVET Resolucija za biološko oporoko

Skupina predstavnikov leve sredine in tudi stranke Forza Italia je včeraj predstavila dve peticiji, ki jih nameravajo v kratkem spremeniti v resoluciji in jih vložiti za razpravo v občinskem svetu. Prva predvideva, da se tudi na spletni strani objavi vse podatke izvoljenih in imenovanih predstavnikov v občinskem svetu in odboru (od dohodka do delovanja oz. aktivnosti). Podatki so namreč že javni, vendar težko dosegljivi. Zato je po mnenju pobudnikov nujna večja prozornost. Namen druge peticije je ustanovitev občinskega seznama, na katerem bo lahko vsak občan objavil lastno biološko oporoko.

Pobudo so predstavili občinski svetniki Alfredo Racovelli (Zeleni), Iztok Furlanič (Stranka komunistične prenovne), Roberto Decarli (Občani za Trst), Bruna Tam (Demokratska stranka), Alessandro Minisini (Demokratska stranka) in Lorenzo Giorgi (Forza Italia) ter radikalka Clara Comelli. Peticiji so namreč pripravili radikalki, ki so tudi zbrali potrebne podpise.

PROTEST - Desnica demonstrirala zaradi dogajanja v Lokvi

Azione giovani proti prvomajskim »rdečim cunjam«

Pred slovenskim konzulatom se je zbralo 11 mladih NZ Azione giovani

KROMA

Na pločniku nasproti slovenskega konzulata se je včeraj zbrala manjša skupina mladih Nacionalnega zavezništva Azione giovani, ki je protestirala zaradi dogajanja v Lokvi. Zastave je vihralo v začetku 11 mladih (na koncu 8), med katerimi je bil tudi član državnega vodstva Azione Giovanni in pokrajinski svetnik NZ Arturo Governa. Protest je nadzorovalo skupno 18 pripadnikov sil javnega reda, od tistih v civilu do mestnih redarjev, policije in karabinjerjev. Tarča besednih napadov mladih desničarjev je bilo kajpak »obnašanje slovenske policije« in sploh raven demokracije v Sloveniji, ki »še ni obračunala z zgodovino« (kot tudi slovenska manjšina). To je bilo le začetek kampanje, ki vsekakor ni zazrta v preteklost, je dejal Governa s pomočjo megafona. Na njem so bili napisali, kot so »Ho il cuore nero«, »Me ne frego« in »A noi!«. Prihodnji teden bodo priredili protest tudi na nekem mejnem prehodu, je dodal Governa in napovedal dodatne pobude 30. aprila, ko »redno umažejo naš Kras z rdečimi cunjami«.

TRGOVINA

Vrata odpira Ipercoop na meji

V sredo, 11. marca ob 11. uri bodo na Zlati kroni v občini Milje odprli trgovski center Free Time, v katerem ima zadruga Coop Consumatori Nordest 4.300 kvadratnih metrov prodajnega prostora. S tem objektom je Coop Consumatori Nordest izvedla pravcato »izkrcanje« v Trstu, kjer šteje skoraj 15.000 članov, v mestu pa razpolaga s številnimi prodajalnami. Sedaj jim dodaja še odprtje trgovine v Ul. della Tesa, predvsem pa »splavitev« hipercoopa v Miljah, s čimer izpolnjuje načrt krepitev prisotnosti v tržaški pokrajini z inovativnim načinom prodaje na področju velike distribucije.

Ipercoop na Zlati kroni pri Miljah se nahaja na lepo izbrani lokaciji: približno deset minut z avtomobilom z Velikega trga v Trstu, kilometer od nove avtocestne postaje, samo pet kilometrov od meje s Slovenijo. Trgovski center Free Time je med drugim usmerjen tudi v zabavne dejavnosti in v preživljanje prostega časa.

Prodajni prostor se razprostira na 4.300 kv. metrih in razpolaga s 22 blaginami. Delovali bosta posojilnica za člane in avtomatska blagajna, na kateri bodo lahko člani dvigali gotovino. Skupaj bo hipermarket zaposloval 188 uslužbencev.

Kljub velikosti, se nov prodajni center uvršča med strukture, ki po razporeditvi posameznih oddelkov omogočajo zelo preprosto in hitro nakupovanje. V prvem delu so na razpolago sveža živila, kot so zelenjava in sadje, sledi oddelek za prodajo kruha in slaščic, pa gastronomija, mesnica, nato pakirana živila, vinska »klet« in oddelek z mlečnimi izdelki, delikateso in zamrznjenimi živili. Ponudba se zaradi bližine meje naslanja na lokalno produkcijo. Na voljo so domača piva, slaščice in mesni izdelki z znanimi čevapčići vred.

Trgovski center, v katerem domuje tudi hipercoop, bo odprt od ponedeljka do sobote od 9. do 21. ure. Gre za večnamensko središče, ki poleg stotine prodajalnih ponujajo tudi številne atrakcije. Opozoriti velja na stezo za go-kart, center za dobro počutje in kongresni center.

Trgovski center Free Time ima razpolago približno tristo brezplačnih pokritih parkirnih mest v treh nadstropjih.

V Boljuncu in Miljah srečanja o projektu PASS (Agenda 21)

Dolinska in miljska občinska uprava vabita občane na predstavitveni srečanja skupnega projekta za trajnostni turizem in energetsko varčevanje PASS, ki bo stekel v okviru programa Agenda 21. Prvo srečanje bo jutri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu (ob 18. uri), drugo v torek v dvorani Millo v Miljah (ob 17. uri). Informacije so na voljo na telefonski številki 040-8329231.

Na sejmu Olio Capitale srečanje s predsednikom konfederacije CIA Politijem

Na sejmišču se nadaljuje sejem ekstra deviškega oljčnega olja Olio Capitale, na katerem bo tudi danes vrsta prireditev. Med temi bo v paviljonu B srečanje, posvečeno utrjevanju te panoge prek ustanovitve »olivoteke«. Srečanja se bosta udeležila predsednik konfederacije kmetov Italije CIA Giuseppe Politi in Pasquale Di Lena, ki si je zamislil pobudo Olivoteca d'Italia.

AMATERSKO GLEDALIŠČE - Sinoči v veliki dvorani openskega Prosvetnega doma

Ob dnevu žena premiera Goldonijevega Campiella

V nizu prireditev tudi petkova predstavitev zbornika *Sorelle, ancora*

Pri openskem SKD Tabor so letos ob tradicionalnem praznovanju dneva žena pripravili res pestro kulturno ponudbo. Vse skupaj se je začelo v petek zvečer s predstavitvijo knjige *Sorelle, ancora*, ki sta jo sestavili Giuliana Pezzetta in Donatella Iseppi. Zbirko in avtorici je predstavila Kóstanca Mikulus, praznovanja v openskem Prosvetnem domu pa so dosegla vrhunec sinoči, ko je ob 20.30 na odrskih deskah velike dvorane zažive-la premiera gledališke igre Campiello Carla Goldonija, in sicer v režiji Sergeja Verča. Ponovitvi komedije si bo mogoče ogledati še danes ob 17.30 in naslednjo nedeljo, 14. marca ob 20.30.

Za krajši pogovor smo zaprosili Melito Malalan, dolgoletno članico ansambla dramskega odseka SKD Tabor, ki igra eno najvidnejših vlog v tokratni postavitvi Goldonijevega Campiella.

Si je dramski odsek SKD Tabor uprizoritev Campiella omislil in načrtoval prav za to priložnost, torej za praznovanje dneva žena, ali je premiera v tem obdobju zgolj sad naključja?

Povem naj, da smo kot gledališka skupina približno leto dni mirovali in smo nato malo za šalo, malo zares, stopili v stik s Sergejem Verčem. On je našo ponudbo za režijo nove gledališke igre takoj sprejel, sam nam je predlagal, da uprizorimo Goldonijev Kampel. Po dolgotrajnih vajah - skupaj smo jih imeli približno šestdeset - smo razmišljali, kdaj bi lahko na oder postavili premiero. Na nekem sestanku odbora smo se nato odločili, da bomo prvič pred gledalce stopili ob osmem marcu.

Če se ne motim, ne gre za prvo uprizoritev Goldonijevega Campiella v slovenskem jeziku.

Tako je, Verčev prevod je bil pred časom že uprizorjen v SSG, naša igral-ska zasedba pa je seveda popolnoma različna. Skupaj nas je enajst, vsi smo seveda amaterski igralci. Vaje smo začeli z velikim veseljem, povedati pa moram, da smo pri res dali veliko od sebe. Sergej Verč je namreč režiser, ki dela na profesionalen način. Vsem je dal ogromno, skupaj z njim smo zrasli, in to predvsem tisti, ki tokrat prvič stopajo na odrske deske. Upam, da bomo na odru res zmogli pokazati vse tisto, česar smo se naučili.

Katero vlogo igrate v tej postavitvi Goldonijevega Campiella?

Jaz sem Stina. Ne bi si upala trditi, da je to glavna vloga celotne predstave, saj imamo malodane vsi precejšnje vloge na odru. Stina je lik mlade dekleta, ki hoče biti nekaj posebnega. Ne mara se veliko družiti z ostalimi, se marsikdaj z njimi ne strinja in hoče zapustiti Benetke. Kar nenkrat sreča nekega viteza, v katerega se zaljubi, on pa jo odpelje s seboj. Ima pa Stina tudi nekega precej robatega strica ...

Povrniva se k delovanju skupine. Kako to, da ste približno leto dni mirovali?

Največja težava je bila v tem, da smo poiskali režiserja, ki bi z nami delal na amaterski ravni. Na iste težave bi seveda naleteli tudi pri poklicnih režiserjih. Večina od njih jih dela in so torej službeno zasedeni, drugi pa so samouki in nimajo veliko prostega časa za gledališko delo. Sergej Verč že ima svojo gledališko skupino v Gabrovici pri Komnu. Pred časom so gostovali tudi pri nas na Opčinah, tedaj smo namreč Verča zaprosili, da bi začel sodelovati z nami. Našo ponudbo je seveda takoj sprejel. Poudariti pa moram, da je bilo kljub dejstvu, da smo amaterska gledališka skupina, že od vsega začetka vse skupaj na skoraj profesionalni ravni.

Premiera še ni stekla, mene in bralce pa seveda zanima, ali imate v mislih že kaka gostovanja.

Tako obsežno delo seveda ne more ostati v Prosvetnem domu na Opčinah. Edina težava, ki bi nas lahko pri gostovanjih ovirala, je velikost naše scenografije, ki zavzame zelo veliko prostora na odru.

Za konec še osebni utrinek. Kako dolgo že stopate po odrskih deskah?

Začela sem od mladih nog, a ne takoj pri dramskem odseku kakega društva. Družinsko smo namreč že nekako gledališko zaznamovani. Vsako nedeljo smo pri teti doma uprizorjali improvizirane prizore. Imeli smo nekakšno domače gledališče, ki je nato v mojem primeru preraslo v nekaj večjega. Gledališče in odrske deske so torej zame nekaj res posebnega.

Se morda spomnite, kolikokrat ste do danes stopili na odrske deske?

Če štejem tudi vloge statistke, ki sem jih opravila v Slovenskem stalnem gledališču, je mojih nastopov tam okrog osemnajst. V SSG sem spoznala veliko starejših igralcev, ki jih danes žal ni več med nami. Amaterski igralci smo tedaj skupaj z njimi počasi odkrivali, kaj gledališče sploh je, kako se v njem znajdeš in kakšna so lahko presenečenja, ki te pričakujejo na odru.

Primož Sturman

Amaterska igralka
Melita Malalan,
spodaj
predstavitev knjige
Giuliane Pezzetta
in Donatelle Iseppi

KROMA

NŠK - Uspešna pobuda, namenjena najmlajšim

Kdaj bo prišla pomlad?

Tokratno pravljico urico je pripravila Daša Stanič - Skupaj so izdelali tudi okraske

Medvedek Alfi in njegove dogodivščine so v četrtek privabile v Narodno in študijsko knjižnico lepo skupino otrok. Na sporedu je bila namreč pravljica urica, ki jo je tokrat pripravila Daša Stanič, absolventka Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem. Male udeleženke in udeležence je popeljala v gozdni svet pravljice Kdaj bo prišla pomlad, ki jo je napisala Chaterine Walters. Otroci so ji pozorno prisluhnili: ob koncu so pravljico tudi obnovili s pomočjo knjižnih ilustracij.

Medvedka Alfija, ki je mamično neutrudno spraševal, kdaj bo prišla pomlad, bodo otroci najbrž še dolgo hranili v spominu. Na njegove dogodivščine pa jih bodo spominjale tudi rožice, ki so jih zanje pripravile knjižničarke NŠK: otroci so okraske skupaj pobarvali in jih odnesli s seboj.

Jutri na Proseku javno srečanje o »DOC Prosecco«

Jutri ob 20. uri bo na sedežu športnega društva Primorje na Proseku javno srečanje o ustanovitvi medregijske cone za zaščiteno poreklo vin »Prosecco« z vključitvijo območja Proseka. Srečanje sklicujeta Kmečka zveza in Zadruga Kulturni dom Prosek-Kontovel. Zaradi pomembnosti tematike prireditelji pozivajo k polnoštevni udeležbi.

Marta Ivašič jutri v Dsi

Prof. Marta Ivašič z liceja France Prešeren bo v Društvu slovenskih izobražencev predstavila zanimiv in odmeven projekt, ki ga je s svojimi dijaki uresničila v preteklem šolskem letu in ki je imel namen prikazati v sodobni luči lik tržaškega škofa Bonoma ter tržaška leta njegovega varovanja Primoža Trubarja. Tudi Trst je namreč Trubarjevo mesto - tu je Trubar preživel tri obdobja, skupaj kar sedem let, vse od deškega časa do zrelega nastopa. Morda pa se je v Trstu ustavil še enkrat. Povabil ga je bil škof Peter Bonomo, prvič že leta 1523, takrat ko si je ta ugledni Tržačan v mestu postavil svoj renesančni dvor z bogato knjižnico, dobrim stolnim pevskim zborom in lepo palačo. Nekaj stoletij je bila najuglednejša v mestu. Peter Bonomo, iz vplivne družine, najvplivnejše med patricijskimi rodbinami, je pred tem dosegel visoke funkcije na habsburškem dvoru, vse do Velikega kanclerja. Zaupane so mu bile pomembne naloge. Pri petinšestdesetih letih pa je prosil za upokojitve in povratek v rodno mesto. Takrat se začenja tudi Trubarjeva tržaška zgodba.

Večer z Marto Ivašič bo jutri v Peterlinovi dvorani, ulica Donizetti 3. Začetek ob 20.30.

V knjigarni In der Tat predstavitev dveh knjig

V knjigarni In der Tat bo jutri ob 20. uri skupna predstavitev italijanskega prevoda Jelinčičevega visokogorskega trilerja Umor pod K2 z naslovom Assassino sul K2 in romana Tržačana Giuliana Sadarja Latitutine presunta (Domnevena latituda). Romana bo predstavila založnica Miriana Antoni, ki se bo osredotočila predvsem na problem potovanja in literature. Jelinčič bo prikazal vrsto diapozitiv s svojih himalajskih odprav, Sadar pa iz krajev, kjer se odvija njegova kriminalka, torej Singapur, Kitajska, Šri Lanka in Trst. Uvod Jelinčičeve knjige je napisal zanini tržaški novinar in pisatelj Paolo Rumiz, Sadarjeve pa pisatelj Tullio Avoledo.

Torkov večer v Slovenskem klubu

»Drugače si te stvari ne znam razlagati. Kolikor vem, Terčon ni bil pohlepen na denar. Njegovo življenje se je odvijalo med službo in majhno sobico, kjer je pridno zbiral znamenke. Bil je skromen, tih, vase zaprt človek, ki so ga nepravilnosti v podjetju, kjer je prej delal, zelo prizadele. Poštenjak pač. Vendar se ni znal ali mogel odločiti, da bi vse razbobnal. Veš, Ayala, ti moji Slovenci nosijo v sebi neki atavistični občutek pripadnosti plemenu. Težko ga izdajo, če pa ga, je razhod dokončen.« tako komisar Beno v novem romanu Sergeja Verča Mož, ki je bral Disneyjeve stripe. Kaj več o Terčonu, Rajku Budinu in kopici drugih junakov boste lahko izvedeli na predstavitvi knjige v torek 10. t.m. ob 20.30 v Slovenskem klubu, ko bo ob prisotnosti direktorja založbe Modrijan g. Nešovića o avtorju in delu govorila Matejka Grgič in bo Sergej Verč rade volje odgovarjal na zastavljena vprašanja. (BK)

MILJE - Pobuda Društva Slovencev v miljski občini

Mali ustvarjalci so se izkazali

Od petka na ogled dela, nastala v treh delavnicah

Odprtje razstave so otroci popestrili tudi s petjem

KROMA

V petek so v razstavnici dvorani na Trgu Republike v Miljah odprli razstavo Na poti svojega srca..., ki jo prireja Društvo Slovencev miljske občine v sodelovanju z Občino Milje, ZSKD in banko ZKB. Razstavo so sooblikovali malčki otroškega vrtca Mavrica in učenci osnovne šole Albina Bubniča, ki so se v tem času udeležili treh različnih delavnic.

Likovno delavnico je vodil Štefan Turk, glasbeno Neda Sancin, fotografsko delavnico, ki je predstavljala letos absolutno novost, pa Robi Jakomin. Po besedah predstavnice društva Mirne Viola so se organizatorji, v sodelovanju z vrtcem in šolo, drugič zapored odločili, da praznujejo Dan slovenske kulture predvsem v družbi otrok. Razstava bo na ogled še naslednjo soboto (od 10. do 12. in od 16. do 18. ure) in nedeljo (od 18.30 do 22. ure).

V dvorani Baroncini predavanje o pravicah težkih bolnikov in podpornem upravitelju

Združenje prostovoljcev Hospice adria - onlus prireja jutri ob 18. uri v dvorani Baroncini zavarovalnice Generali (Ul. Trento št. 8) zelo aktualno predavanje na temo Pravi-ce težkega bolnika in podporni upravitelj. Govoril bo redni profesor privatnega prava na tržaški univerzi prof. Paolo Cendon. Cendon je pri svojem raziskovalnem delu predvsem dovozen za trpljenje šibkejših in bolnikov. Že leta 2003 je izdal knjigo z naslovom Terminalni bolniki in njihove pravice, v kateri navaja pravice, ki jih imajo težki bolniki. Predavatelj je mnenja, da je potrebna nova oblika humanosti, ki vključuje tudi spoštovanje in nesebično pomoč. Prof. Cendon je bil tudi pobudnik zakona, ki predvideva določitev podpornega upravitelja za osebe, ki so delno ali popolnoma nesposobne opravljati vsakdanja opravila. Tu ne gre za trajno odvzemanja pravne in poslovne sposobnosti, ker gre le začasno nesposobnost. V to kategorijo niso vključeni samo psihični bolniki, temveč tudi ostareli in težki bolniki. Podporni upravitelj je lahko družinski član ali pa kdo drug. Toda tudi zavarovanec ima po zakonu določene pravice: v kateremkoli trenutku lahko zahteva obračun izvršenega dela, lahko spremeni pooblastilo ali pa ga celo prekliche.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 8. marca 2009
DAN ŽENA

Sonce vzide ob 6.31 zatone ob 18.01 - Dolžina dneva 11.30 - Luna vzide ob 15.01 in zatone ob 5.03.

Jutri, PONEDELJEK, 9. marca 2009
FRANČIŠKA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 10,9 stopinje C, zračni tlak 998,7 mb raste, veter 3 km na uro severo-zahodnik, vlaga 69-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,4 stopinje C.

OKLICI: Erik Gruden in Maja Zobec, Gianluca Leonardo Brizzi in Emanuela Savastano, Andrea Busletta in Monica Scarpa, Alessandro Alborghetti in Tiziana Bernardis, Daniele Venezi in Chiara Pisor, Raffaele Navone in Ottavia Gerboni, Stefano Sedmak in Samantha Divo, Massimo Buzan in Ambra Marconi, Safet Zogaj in Malgorzata Klimaszeweska, Gianfranco Sossini in Paola Fonda, Antonio Belgrado in Tiziana Brezzoni, Diego Angeli in Fabiana Gleria, Federico Vlacci in Cinzia Garbin, Giulio Giaiotti in Ismiyati, Stefano Cernic in Giorgia Favretto, Andrea Steiner in Luisa Dionis, Arcangelo Flaminio in Margherita Bonivento, Giorgio Zardini in Patrizia Ingrosso, Roberto Roncador in Ester Rotta, Rolando Bardo in Anna Radoicovich, Marco Mondini in Anna De Biasio, Nicola Cannone in Alexandra Iudith Gomez Alvarado, Stefano Bais in Fernanda Era, Andrea Mancini in Luana Ferro, Riccardo Boggia in Elena Trocchi, Orazio Milano in Dragana Pejic, Marco Dal Ben in Alessandra Koruza, Pietro Paolo Tinto in Irene Pecile, Roberto Menis in Elena Ruini, Fulvio Pecile in Claudia Bernardi, Luca Ugrin in Cristina Mamilovich, Luca Crociati in Emanuela Libanti, Gianluca Pagliarulo in Alessandra Romani, Francesco Morri in Elena Tittton, Massimo Masotti in Alessia Fialino, Stefano Catalan in Giulia Richter.

Lekarne

Nedelja, 8. marca 200
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Istrska ulica 18, Škedenj - Škedenjska ulica 44, Trg Libertà 6, Bazovica.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Istrska ulica 18 (040 7606477), Škedenj - Škedenjska ulica 44 (040 816296). Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim tel. pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Istrska ulica 18, Škedenj - Škedenjska ulica 44, Trg Libertà 6. Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Libertà 6 (040 421125).

Od ponedeljka, 9., do sobote, 14. marca 2009
Ul. dell'Orologio 6 (040 300605), Melara - Ul. Pasteur 4/1 (040 911667), Milje - Ul. Mazzini 1/A (040 2711249). Prosek (040 225340) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. dell'Orologio 6, Melara - Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6, Milje - Ul. Mazzini 1/A. Prosek (040 225340) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Drev. XX. septembra 6 (040 371377). **www.farmacistitrieste.it**
118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
abonmajška sezona

Kreutzerjeva sonata

po noveli Leva Nikolajeviča Tolstoj

DRAMATIZIRAL IN PRIREDIL **BRANKO JORDAN**
REŽISER **MIHA GOLOB**

...«najbolj uničujoča tragedija je bila, je in bo tragedija spalnice.» (L.N.Tolstoj)

V PETEK, 13. MARCA OB 20.30 - RED A, PREMIERA (z italijanskimi nadnapisi)

V soboto, 14. marca ob 20.30 - red B
V nedeljo, 15. marca ob 16.00 - red C
(z varstvom otrok)
V torek, 24. marca ob 20.30,
Kulturni dom Gorica
(z italijanskimi nadnapisi)

V četrtek, 2. aprila ob 19.30 - red K
(z italijanskimi nadnapisi in varstvom otrok)
V petek, 3. aprila ob 20.30 - red F
V soboto, 4. aprila ob 20.30 - red T
(z italijanskimi nadnapisi)

OSTALE PONOVITVE

Info in predprodaja: Blagajna Slovenskega stalnega gledališča
od ponedeljka do petka ob 10. do 17. ure (brezplačna številka 800214302)

info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelená številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Čestitke

Tolko kapljic tolko let, na zdravje DANI za tvojih 80 let. To ti kliče klapa vsa, ki jutri k tebi bo prišla.

Jutri v Dolini DANI 80 let slavi! Polno zdravja in korajže še naprej mu želijo sestre Silvana in Nerina.

Dragi nono DANI! Vse najboljše za tvoj 80. rojstni dan ti želimo vsi, ki te imamo radi. Walter, Clara, Sara, Monika in Tessa.

Gospod DANI, vse najboljše! Leila.

V Boljuncu na »Škartančce«, v lepem cvetju, gospa TANJA KOROŠEC praznuje okrogla leta. Vse najboljše za njen rojstni dan ter mnogo lepih stvari ji vošči Vida z družino.

Vse najboljše TANJI za rojstni dan ji želi Macri.

INKA ŽERJAL je z odliko in pohvalo zaključila univerzitetni študij jezikov. Obilo uspehov tudi v poslovnem svetu ji želijo Eda, Sandi, Anja in Erik.

V petek, 6. marca je na tržaški fakulteti za tuje jezike doktorirala z odliko in pohvalo naša INKA. Z vsem srcem ti čestitamo in ti želimo še veliko uspehov. Monika in Rodney.

Iz srca čestitamo naši ANI STEPANČIČ za uspešen opravljeni študij na visoki šoli za prevajalce in tolmače in ji želimo veliko uspehov v življenju. Noni Marta in Ema ter nono Bruno.

Jutri na Opčinah naša DA rojstni dan slavi in kot vsako leto smo bili povabljeni vsi. Kot vedno enkratno večerjo nam bo ponudila, z odličnim desertom jo bo zaključila, na koncu bomo njen teranov liker še popili, samo, da bi prebavo pospešili, za rojstni dan ji nazdravili, pesmico ji zapeli in vse najboljše ji zaželeli. ENDUDAF.

2x vse najboljše za rojstni dan in za Dan žena: FABJI, VANDI, TANJI in FULVIJI želijo žene iz Boljunca.

V Cerovljah hišica stoji, v njej MARIJAN dan slavi! Vse najboljše in mnogo zdravja ter da bi bil vedno tako delaven ti želijo mama, tata, brat in sestra z možem in Petro.

V sredo je na tržaškem konservatoriju Tartini diplomirala VALENTINA PIERI. Novopečeni prof želijo še dosti uspehov na glasbenem področju vsi gojenci in godbeniki Pihalnega orkestra Breg.

Osmice

BERTO TONKIČ v Doberdobu je odprl osmico. Ponuja domače prigrizek in točki črno in belo vino.

OSMICO je odprl Boris Pernarčič v Medjevasi št.7. Tel. št.: 040-208375.

OSMICO je odprl Zidarich, Praprot 23.

OSMICO sta odprla Ivan in Andrej Antonič, Cerovlje št. 34, tel. 040-299800. Vljudno vabljeni!

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3

na večer

“NA BONOMOVEM DOMU - TRUBAR V TRSTU”

Govorila bo prof. *Marta Ivašič.*

Začetek ob 20.30.

Na tržaški univerzi je z odliko in pohvalo doktor sodobne zgodovine postala naša draga

Jasna Simčič

Iz srca ji čestitajo in se z njo veselijo

mož Martin

ter vsi s Kolonkovca in Kontovela

Naša

Ana Stepančič

je v sredo, 4.3.2009 uspešno zaključila študij na visoki šoli za prevajalce in tolmače. Z njo se veselimo in ji želimo veliko osebnih zadoščenj in uspehov v življenju

starši, Dejan, Eva, Cristian

PRI ŠTOLFOVIH je odprta osmica, Salež 46. Nudimo domače dobrote. Tel. 040-229439.

RENZO TAVČAR je odprl osmico v Repnu št.42. Tel. št.: 040-327135.

V LONJERJU je odprl osmico Damjan Glavina. Tel. 348-8435444.

V ZGONIKU št. 59 je odprl osmico Janko Kocman.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP: Miramarski drevored 49, Katinara - Ul. Forlanini

SHELL: Žavljce (Milje)

ESSO: Drevored Campi Elisi, Zgonik - Drž. cesta 202, Ul. Carnaro - Drž. cesta 202 - km 18+945

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3

FLY: Passeggio S. Andrea

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

AGIP: Istrska ul. 155, Nas. Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska c. 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Drž. cesta 202, Ul. Carnaro - Drž. cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pok. cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan V sodelovanju s FIGISC Trst.

GORICA - Pokrajinski svet na izrednem zasedanju sprožil institucionalno mobilizacijo

Nasilje nad ženskami prikrito in dosega alarmantne razsežnosti

En goriški visokošolec na pet je prisostvoval očetovemu psihološkemu nasilju nad materjo, eden na deset pa tudi fizičnemu nasilju

V 90 odstotkih primerov je žrtev nasilja v družini ženska. Tudi na Goriškem je ta pojav v večini primerov prikrit in dosega alarmantne razsežnosti. Ženske so še premalo seznanjene z zaščito, ki so jo deležne, če nasilje prijavijo. Žrtve potrebujejo takojšnjo pomoč in strokovne službe, ki jim prisluhnejo in jih privedejo do tega, da prekinejo vrtenec nasilja, v katerega so ulete. Na Goriškem sicer delujeta dve združenji, ki sta ženskam za to na razpolago in jima po potrebi nudita zavetišče v dveh stanovanjih. Vendar to še zdaleč ne zadostuje potrebam. V pokrajini v prvi vrsti pogrešamo bivališče za emergencne primere. To so le nekateri poudarki z včerajšnjega izrednega zasedanja goriškega pokrajinskega sveta. Potekal je ob dnevu žena na pobudo pokrajinskih svetnic Silvie Altran in Angele Giorgione, ki sta predlagali odobritev resolucije. V njej obvezujeta pokrajinsko upravo, da sproži institucionalno mobilizacijo za ozaveščanje javnosti o problemu, da v sodelovanju s socialnimi službami, zdravstvenim podjetjem in varnostnimi silami ustanovi observatorij za monitoriranje vseh oblik nasilja nad ženskami, da na šolah vseh stopenj izvede ustrezne vzgojne programe, da posreduje pri deželni vladi za financiranje projekta o varstvu žensk, da v pokrajinsko koordinacijo proti tovrstnemu nasilju tudi formalno vključi podjetje ATER, kvesturo in prefekturo. Svet je resolucijo soglasno odobril, še prej pa je prisluhnil posegom oseb, ki so po poklicni dolžnosti ali prostovoljni, človekoljubni izbiri v stiki z žrtvami nasilja. »To je tema, ki mora stopiti v središče politične agende,« je uvodoma poudaril predsednik pokrajinskega sveta, Alessandro Fabbro.

Carmelina Calivà, predsednica združenja Da donna a donna, je poudarila, da je nasilnih smrti v družini več kot zaradi mafije, da zaradi čustvene odvisnosti ženske same prikrivajo nasilje, da je le-to močno škodljivo tudi za mladoletne, ki mu prisostvujejo, da so podatki o pojavu le špica ledene gore: v Italiji 6.743.000 žensk (31,9%) med 16. in 70. letom je utrpelo nasilje, v zadnjem letu 1.150.000. Iz raziskave med 1.020 visokošolci v Trstu, Vidnu in Gorici izhaja, da vsaj eden na pet je prisostvoval očetovemu psihološkemu nasilju nad materjo, eden na deset pa tudi fizičnemu nasilju. V ronškem centru Da donna a donna so v obdobju 2002-2008 sprejeli 415 žensk, v lanskem letu 123, medtem ko so jih v goriškem centru SOS Rosa sprejeli 38. Podatke o sodnem preganjanju tovrstnega nasilja v Gorici pa je včeraj navedla sodnica Emanuela Bigattin. Sodni mlini meljejo počasi - je opozorila -, saj so trenutno v obravnavi celo primeri iz obdobja 1999-2000. Na skupno 3.000 še nezaključenih postopkih jih 168 zadeva nasilje v družini in nad žensko (od tega 11 primerov spolnega nasilja), v lanskem letu pa je goriško sodišče v tovrstnih postopkih izreklo 136 rozsodb na skupno 2.100 sodbah.

Včerajšnje izredno zasedanje goriškega pokrajinskega sveta na temo nasilja nad ženskami

BUMBACA

ŠKOCJAN - Včeraj zgodaj popoldne na pokrajinski cesti

Verižno trčenje petih vozil

Poškodovano žensko odpeljali v Videm, štirje ponesrečenci pa se zdravijo v Trzinu - Vzrok nesreče verjetno slabost

Prizorišče včerajšnjega verižnega trčenja z vpletenimi avtomobili

ALTRAN

S petimi ponesrečenci in petimi vpletenimi vozili, od katerih so štiri za odpad. Tako se je zaključilo verižno trčenje, do katerega je prišlo včeraj nekaj minut po 15. uri na pokrajinski cesti št. 19, in sicer pri goveji farmi na območju občine Škocjan. Morebiti je treba vzrok nesreče pripisati nenadni slabosti, ki jo je doživel voznik terenskega vozila tipa Nissan x-trail. Moški je namreč iz še nepojasnjenih razlogov zavil s svojega voznega pasu proti središču cestišča in trčil v nasproti vozeči avtomobil znamke Mazda, v katerem sta bila 50-letni moški in 46-letna ženska iz Ronk, zatem pa še v tovornjak. Le-ta se je zavrtel okrog svoje osi in zadela avtomobila tipa Volkswagen golf, v katerem je bila ravno 34-letna žena voznika tovornega vozila, in Fiat 500, ki ga je upravljala 46-letna Tržačanka. Z izjemo Mazde so vsa ostala vozila za odpad, k sreči pa osebe niso utrpely hujših poškodb. Na kraju je vsekakor posredoval tudi helikopter službe 118, s katerim so prepeljali v videmsko bolnišnico voznico golfa, ki je med ponesrečenci zadobila najhujše poškodbe. Ostale štiri ranjence, in sicer voznika terenskega vozila nissan, njegovo sopotnico, voznika tovornjaka in voznico Fiata 500, so sprejeli na zdravljenje v trziški bolnišnici. Preiskavo o vzrokih nesreče vodijo karabinjerji, ki niso posredovali identitete poškodovanih. Zaradi nesreče je bila pokrajinska cesta nekaj časa zaprta; dokler gasilci niso očistili cestišča, so uredili začasen obvoz po makadamski cesti in dvorišču tamkajšnje goveje farme.

GORICA - Na križišču med ulico Stuparich in Tržaško ulico

Prehiteval in trčil

Francesco Rubino v oddelku za intenzivno nego - S skuterjem morebiti zavozil skozi rdeč semafor

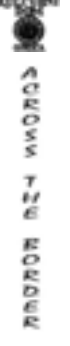

Skuter ponesrečenca

BUMBACA

Na križišču med ulico Stuparich in Tržaško ulico, ob vhodu v Gorico, v neposredni bližini hotela Nanut, se je včeraj okrog 13.30 pripetila nesreča, v kateri je 54-letni skuterist Francesco Rubino, po rodu iz Apulije in z bivališčem v Gorici, utrpel hude telesne poškodbe. Moški je privozil po Tržaški ulici iz Gorice in je bil namenjen proti štandreškemu križišču; pred semaforjem na križišču z ulico Stuparich je bila vrsta avtomobilov, namesto da bi počakal, pa je prehitel vsa vozila in baje zavozil skozi rdeč semafor. Potem ko je prečkal križišče, je s svojim skuterjem znamke Aprilia čelno trčil v avtomobil, ki je na drugi strani ravno tako čakal na zeleno luč. Čeprav je bil avtomobil nepremičen, je bil trk silovit, saj je skuterist trčil vanj s precejšnjo hitrostjo. Voznik avtomobila tipa Volkswagen golf, 50-letni M.M. iz Gorice, seveda ni mogel ničesar ukreniti, da bi preprečil trčenje, lahko je le opazoval skuterista, ko se je zaletel naravnost v njegov avto.

Takoj je bilo jasno, da je nezgoda izredno huda, saj je skuterist obležal v nezavesti ob robu cestišča. Prvo pomoč na kraju nesreče mu je nudila goriška služba 118; ker se je izkazalo, da je doživel hude poškodbe in zlome, so reševalci poklicali na pomoč helikopter. Priletel je po nekaj minutah in ponesrečenca odpeljal v katinarsko bolnišnico. Tu so moškega sprejeli na zdravljenje v oddelku za intenzivno nego. Ponesrečenec je v komi, zdravniki so si pridržali prognozo. Na kraju so po zakonu predvidene meritve opravili agenti prometne policije.

S.O.S. ABBA SHOW

Skupina ABBA-ZZIA (Opatija)

Jutri, 9. marca, ob 20.30
Kulturni dom v Gorici
(ul. I.Brass, 20)

Info in predprodaja:
Kulturni dom Gorica (tel. 0481 33288).

GORICA - Novoustanovljeno podjetje Exacta Nomos v središču mesta

Slovenska knjigovodska pisarna z ambicijami

Storitve bodo nudili tudi podjetnikom iz Slovenije in italijanskim gospodarstvenikom

Exacta Nomos. Tako se imenuje novo podjetje, ki bo v Gorici nudilo vse potrebne knjigovodske storitve in za ustanovitev katerega sta združila moči komercialista Diego Marvin in Renzo Devetak. »Skupaj z Marvinom sva postavila načrt, na podlagi katerega želiva uresničiti dobro knjigovodsko pisarno, ki bi bil hkrati odprtja vsem komercialistom, željnih sodelovanja z nami,« razlaga Devetak in pojasnjuje, da bo začetno v novi pisarni zaposlenih šest uslužbencev in dva komercialista, v prihodnosti pa si nadejajo število zaposlenih še povečati. Pisarna je s prvim januarjem prevzela stranke podjetja Gosservis, ki zaključuje svojo dejavnost. »Naša misija je v prvi vrsti nuditi oporo vsem slovenskim podjetjem iz Italije, seveda pa bomo svoje storitve zagotavljali tudi podjetnikom iz Slovenije in italijanskim gospodarstvenikom,« pravi Devetak in poudarja, da v nekaj letih želijo postati eden izmed največjih knjigovodskih uradov iz Gorice in sploh iz goriške pokrajine. To jim sicer že zdaj uspeva, saj imajo nekatere goriške pisarne tudi po samo dva uslužbenca, trenutno pa jih je večjih od podjetja Exacta Nomos le še nekaj.

Da bi novo podjetje lahko čim boljše razvijalo svoje dejavnosti, je potrebovalo urad v središču mesta. Primerne prostore so našli na četrtem nadstropju poslopja ustanove INAIL v ulici Roma v Gorici, vanje pa so se naselili pred nekaj tedni. Opremljanje pisarne se še ni zaključilo, vendar je že zdaj jasno, da bo njen izgled prijeten za stranke, predvsem pa bo funkcionalna za zaposlene. Pisarna razpolaga tudi z večjo sobo, v kateri bodo uredili predavalnico, kjer bodo lahko potekala raznovrstna srečanja.

Podjetje Exacta Nomos želi vzpo-

staviti sodelovanje s Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem, širiti pa se hoče tudi v Slovenijo, kjer že ima več strank v Novi Gorici, Ajdovščini in tudi Ljubljani. Po navedbah Devetaka namreč številna podjetja iz Slovenije hočejo vstopiti na italijansko tržišče, pri tem pa iščejo pomoč pri sogovorniku, ki obvlada slovenski jezik in hkrati pozna italijansko realnost. »Zanimanja iz Slovenije je vedno več, po drugi strani pa tudi italijanska podjetja hočejo prodrati na slovenski trg,« razlaga Devetak in pojasnjuje, da so veliko vložili ravno v poznavanje slovenske zakonodaje. »Zaradi tega se naših storitev poslužujejo tudi velika italijanska podjetja,« pravi Devetak in napoveduje, da je srednjeročni cilj podjetja Exacta Nomos odprtje izpostav najprej v Sloveniji, zatem pa še v Avstriji in na Hrvaškem. Pred novimi dolgoročnimi naložbami pa je po besedah Devetaka vsekakor treba prebroditi svetovno finančno krizo, katere negativni učinki se bodo v drugem in tretjem trimesečju letošnjega leta pokazali tudi na Goriškem. Devetak predvideva, da bo kakih dvajset odstotkov podjetij zaključilo delovanje, medtem ko bodo imela ostala preko 20-odstotni upad svojih poslov; predvsem naj bi imela težave podjetja, ki so prisotna na svetovnem tržišču in ki so dobavitelji večjih koncernov. Devetak pravi, da ostali komercialisti v Gorici že občutijo učinke krize, pri podjetju Exacta Nomos pa doslej večjih težav še niso zabeležili.

Nova pisarna je odprta vsak dan, ob petkih samo popoldne. Za informacije je na razpolago telefonska številka 0481-521720, sicer pa Devetak pojasnjuje, da nudijo vse knjigovodske storitve, ki jih potrebujejo podjetniki, od ustanovitve podjetij do konzulenc in cenitev.

Renzo Devetak
v pisarni podjetja
Exacta Nomos
v ulici Roma;
ustanovil ga je z
Diegom Marvinom

FOTO PDK

Devetak za zaključek poudarja velik pomen, ki ga ima izobraževanje. Po njegovem mnenju opravlja v tem smislu konzorcij Slovik zelo pomembno vlogo, saj skrbi za kadrovanje mladih izobražencev. Za Devetaka je namreč treba stalno dopolnjevati svoje znanje, to še posebej velja za poklic komercialista, ki se mora

stalno soočati z novostmi. Devetak je bil sicer v devetdesetih letih prejšnjega stoletja profesor knjigovodstva na goriškem tehničnem zavodu Ivan Cankar, zato pa je še toliko bolj prepričan, da sta za uspeh v kateremkoli poklicu potrebna priprava in stalno dopolnjevanje že osvojenih kompetenc. (dr)

GORICA - Arhitektura

Sodelovanje obeh univerz predpogoj deželne vlade

Deželna odbornica Alessia Rosolen nasprotuje odprtju arhitekturne fakultete v Gorici, če pred tem ne bo prišlo do reorganizacije univerzitetne ponudbe v deželi. Po njenih besedah dosedanj napor za uresničitev arhitekturne fakultete v Gorici ne gredo v smeri ustanovitve deželnega središča za študij te vede, pač pa gre le za odprtje tretjega sedeža v deželi, poleg tržaškega in videmskega.

Včeraj se je na besede Rosolenove odzval goriški župan Ettore Romoli. »Stališče deželne odbornice me ne čudi, saj se doslej ni veliko spremenilo. Rosolenova je namreč od vsega začetka dejala, da je pripravljena finančno podpreti uresničitev arhitekturne fakultete v Gorici, le če bi prišlo do sinergij med obeh deželnima univerzama,« poudarja Romoli in odbornico opozarja, da v Gorici ciljajo ravno na racionalizacijo učne ponudbe. »V Gorici hočemo povezati programe, ki jih vodita Tržaška in Videmska univerza na področju arhitekture,« razlaga župan. Po njegovih besedah si Gorica zasluži arhitekturno fakulteto, ker so se v mestu ob Soči med drugim rodili arhitekti mednarodnega slovesa Nicolò Pacassi, Antonio Lasciac in Max Fabiani.

Goriški župan dalje opozarja, da odprtje arhitekturne fakultete podpira tudi Trgovinska zbornica in Fundacija Goriške hranilnice, ki sta pripravljene finančno podpreti projekt. Za Romolija bi morala svoj del finančnih sredstev pravitati tudi dežela, v kolikor bi odprtje arhitekturne fakultete v Gorici uresničili s sodelovanjem obeh deželnih univerz. Po besedah župana Romolija sicer Tržaška univerza kaže zanimanje za uresničitev projekta, medtem ko Videmska še nekoliko okleva.

SLOVIK - Rotovnik Managerji v kulturi in sociali

Upravljanje Cankarjevega doma v Ljubljani je primer odličnega vodenja in dobre prakse. Zato bo v petek, 13. marca, ob 18. uri v Tumovi dvorani goriškega KB centra gost prvega srečanja iz ciklusa Odlično vodenje: primeri dobre prakse Mitja Rotovnik, direktor Cankarjevega doma. Ciklus prireja Slovenski izobraževalni konzorcij (Slovik), ki je doslej vabil predavatelje iz pretežno bančnih ustanov, podjetij in finančnih družb. Z letošnjim letom pa začenja nov ciklus seminarjev, ki ga namenja predvsem zaposlenim v nepridobitniških organizacijah. Pogosto namreč mislimo, da delo v teh organizacijah ni povezano z znanji in spretnostmi s področja managementa. Primeri odličnega vodenja pa nam kažejo ravno na nasprotno: tudi v ustanovah, katerih cilj ni ustvarjanje dobička, je profesionalen pristop pogoj za uspešno delo in uveljavitev.

Mitja Rotovnik je po izobrazbi profesor filozofije in sociologije. Bil je med glavnimi iniciatorji, konceptualizatorji in hkrati operativci nekaterih pomembnih kulturnih akcij: izgradnje Cankarjevega doma, Mednarodnega likovnega grafičnega centra, Likovnega razstavišča Rihard Jakopič, dalje akcije Slovenščina v javnosti, ustanovitve oddelka za oblikovanje na ljubljanski akademiji likovne umetnosti. Leta 1982 je postal generalni direktor Cankarjevega doma, od leta 1994 je hkrati opravljal še mesto njegovega programskega direktorja. Na mednarodnem področju je bil ves čas vključen v International Society for the Performing Arts s sedežem v New Yorku.

GABRJE - Pri društvu Skala počastili dan slovenske kulture

Pristna domača ustvarjalnost

Ob prepevanju, deklamiranju Prešernovih verzov in otroškem gledališkem nastopu tudi razstava posnetkov krajevnih fotografov

Dan slovenske kulture so počastili tudi v Gabrjah. Kulturno društvo Skala je v dvorani na svojem sedežu sredi vasi pripravilo v petek kulturni večer, ki so ga krajevni prosvetni delavci posvetili domači ustvarjalnosti. To je v svojem pozdravnem nagovoru poudaril predstavnik društva, Robert Juren, ki je izpostavil željo, da bi na Prešernovem dnevu prišle v ospredje različne oblike kulturnega izražanja.

Glavno besedo na gabrski prireditvi je imelo zborovsko petje, ki je tam doma. Moški pevski zbor Skala se namreč, kljub občasnim težavam, približuje že trem desetletjem nepretrganega prepevanja in bi si brez njega težko predstavljali kulturni utrip v vasi. Že dvakrat tedenske vaje v domačem kulturnem hramu pomenijo stalno druženje večjega števila oseb, ki s petjem ohranjajo tamkajšnje bogato glasbeno tradicijo. Lepoto zborovske pesmi so potrdile tudi mlade pevke dekliške vokalne skupine Bodeča neža z Vrha sv. Mihaela, ki so bile gostje na gabrskem večeru.

Z recitacijo Prešernove Zdravljice je v petkovo prireditev uvedla mlada Romina Cijan iz Sovodenj, takoj zatem pa je zbor Skala prispeval še pevsko različico pesmi. Prvi del proslave sta izmenično oblikovala ravno gabrski pevski zbor z narodnimi pesmimi - vodi ga temperamentna Zulejka Devetak - in pa recitatorka z deklamiranjem Prešernovih verzov. V središčnem delu proslave so na sceno stopili otroci, ki sodelujejo v domači dramsko-rekreacijski skupini. Vodita jo Romina Cijan in Aleksija Antonič, otroci pa prihajajo iz Gabrij, Rupe, s Peči in tudi iz Sovodenj. Številni publikli v dvorani so se predstavili s splotom Prešernovih pesmi, na koncu pa so odigrali še prizor iz soneta Apel in čevljar.

Zadnji del proslave je bil ponovno zborovsko uglasen. Dekleta Bodeče neže so se izkazala z ubranim petjem in dovršenostjo izvedbe tudi pri skladbah, ki so po svoji zasnovi zahtevne. Vodi jih Mateja Černic, ki je vrhovsko vokalno skupino popeljala na dokaj visoko kvaliteto raven, tako da se mlade Kraševke že uveljavljajo tudi na mednarodnih festivalih. Čez kak mesec se bo zbor udeležil festivala v slovaški Bratislavi.

Domačo ustvarjalnost so Gabrci prikazali tudi z razstavo fotografij, ki so jih prispevali domači ljubitelji fotografske umetnosti. Posnetki večjega formata so prekrivali vse stene gabrske kulturne dvorane, poimenovane po domači dobrotnici Antoniji Pavletič. Tudi le-ti so zgovoren dokaz o kulturnem in družbenem utripu v Gabrjah. (vip)

Nastop otrok iz gabrske dramsko-rekreacijske skupine in deklet vokalne skupine Bodeča neža z Vrha

FOTO VIP

NOVA GORICA - Pritožujejo se nad hrupom, prahom in umazanijo na cesti

Gradbišča za Majske poljane trn v peti prebivalcev

Poslabšala se jim je kakovost bivanja - Za odpravo posledic gradnje odgovoren investitor

Od poletja, ko je začelo Primorje z deli na gradbišču za Majske poljane v Novi Gorici, kjer že raste prvi od treh 11-nadstropnih stanovanjskih stolpičev, se je prebivalcem Prvomajske in še nekaterih sosednjih ulic očitno poslabšala kakovost bivanja. Pritožujejo se nad hrupom in prahom, umazanijo na cesti in še čem.

»Ulica je ves čas prašna, predvsem pa polna kamenja, ki predstavlja potencialno nevarnost za vozila, pešce, ki hodijo mimo in za ob cesti parkirane avtomobile,« je pred dnevi opozoril Aleš Gregorič, ki živi na Prvomajski 9, ter dodal, da je postal problem še bolj pereč ob nedavnem odprtju novega gradbišča pod Kapelo, kjer Primorje gradi stanovanjske bloke, saj naj bi bila cesta po novem od križišča z Erjavčevovo ulico vse do Solkana polna blata in »šodra«, ki pada z avtomobilov. Povedal je tudi, da se je zaradi nevzdržnih razmer že pred časom obrnil na mestno občino in družbo Primorje. Na občini naj bi ga zavrnil z razlago, da je pristojni inšpektor na bolniški in da ne morejo narediti nič, dokler se ne vrne, na Primorju pa naj bi že pred nekaj meseci priznali, da so sami odgovorni za čiščenje ceste, kar so takrat tudi naredili, potem pa naj bi bilo spet vse po starem. »Res ne razumem, zakaj je tak problem vsak dan po koncu dela poslali kamion z 'metlo' gor in dol po ulici. Ali je za investitorja oziroma občino - pa saj je vseeno - to prevelik strošek, ali pa smo mi tako nepomembni, da se s tem ne spleča ukvarjati?« se je še razburjal Gregorič, ki pa ni vedel, da so se predstavniki stanovalcev na Prvomajski, Valentiničevi in Bidovčevi ulici že v začetku februarja srečali z novogoriško podžupanjo Darinko Kozinc in ji predstavili težave, s katerimi se vsakodnevno srečujejo.

Kot je s tem v zvezi povedala Kozinčeva, so ji predstavniki omenjenih ulic razlagali, da naj bi bila gradbišča preslabo zaščitena, omenjali so tudi hrup, prah in druge posledice, ki jih povzročajo mimovozeči tovornjaki, ki privražajo in odvažajo material, kar naj bi povzročalo tudi poseda nje ceste. Zanimalo jih je tudi, kdo bo vse skupaj obnovil in podobno. »Svetovali smo jim, naj se najprej obrnejo na vodje gradbišč, ki so dolžni spoštovati dogovore oziroma izpolnjevati to, kar je bilo podpisano. Če to ne bi zaleгло, pa smo jim predlagali, naj pokličejo inšpektorja za delo. Obljubili smo jim tudi pomoč v okviru pristojnosti občine, vse pa ni v pristojnosti občine,« je še povedala Kozinčeva in dodala, da so se dogovorili tudi o tem, da se čez mesec oziroma mesec in pol po potrebi znova sestanejo. »Če gospod protestira, se v tem času očitno ni kaj dosti izboljšalo, pa

Nastajajoče Majske poljane (desno), gradbišče Primorja pod Kapelo (spodaj levo) in gradnja trgovskega centra na območju Majskih poljan (spodaj desno)

FOTO N.N.

čeprav smo ljudem jasno povedali, kaj naj naredijo,« je še izjavila novogoriška podžupanja. V zvezi s konkretno problematiko čiščenja ceste je povedala: »Če investitor cesto umaže, je njegova obveznost, da jo za seboj počisti.« Glede stiske prebivalcev je še pojasnila, da jo popolnoma razume in da se je nivo kakovosti bivanja od začetka del zanje resnično poslabšal, težko pa je ne graditi, saj se mesto širi.

Na inšpektoratu za delo s strani prebivalcev v zadnjem času niso prejeli nobene pritožbe, pojasnili pa so, da naj bi bila za tovrstne pritožbe bolj pristojna inšpekcija za okolje in prostor. Vodja gradbišča Majskih poljan je bil v minulih dneh odsoten, zato so s Primorja poslali le kratko

sporočilo, v katerem so poudarili, da sta na Prvomajski dve gradbišči in samo eno njihovo, da Primorje redno izvaja čiščenje cestišča, da so z izkopi zaključili že v lanskem letu in da poteka delo samo v dnevni izmeni, pri čemer pa dnevni odlok hrupa ni presežen. Nekatere prebivalce Prvomajske moti tudi novo gradbišče za trgovski center, ki že pospešeno raste le streljal stran od Primorjevih stolpičev. Tudi tja in od tam vozi precej tovornjakov. Kot je pojasnil Branko Pregelj, ki je na novogoriški mestni občini pristojen za soglasja h gradnjam, bi investitor po potrebi moral čistiti cesto v bližini gradbišča, česar pa sam na Prvomajski ulici še ni zasledil. »Pri odkopu gradbene jame za Edo center v središču mesta

s tem ni bilo nikakršnih težav, saj je investitor dobro poskrbel za sprotno čiščenje ceste,« je še pojasnil in dodal, da ni problematičen le prah in potencialno nevarno kamenje na cesti: »Ob dežju je cestišče lahko tudi mastno zaradi blata in, če pride zaradi tega do prometne nesreče, bi moral investitor nositi del odgovornosti.« Kakorkoli že, treba je omeniti dejstvo, da je bila problematična cesta, morda res samo zaradi obilnega dežja, v minulih dneh sprana in čista, »šodra« ob njenih robovih pa je bilo le za vzorec. Motečega prahu ni bilo, tako da so lahko prebivalci Prvomajske brez težav obešali perilo na balkonih, kar naj sicer ne bi bilo mogoče.

Nace Novak

GORICA - Zagotovila gradbenega podjetja

Gradnja bo spet stekla

Ob križišču med ulicami Duca d'Aosta, Donizetti, Trento in Ariosto nastaja velik stanovanjski kompleks

Prikaz nastajajočega stanovanjskega kompleksa

Gradnja stanovanjskega kompleksa ob križišču med ulicami Duca d'Aosta, Donizetti, Trento in Ariosto v Gorici se bo kmalu nadaljevala. Tako zagotavljajo predstavniki gradbenega podjetja, ki so se pred dnevi sestali z rajonskimi svetniki iz mestnega središča. Srečanje je zahteval ravno rajonski predsednik Flavio Duca, saj so stanovalci sosednjih hiš zaskrbljeni, ker gradbišče že več mesecev popolnoma miruje. Potem ko so izkopali več metrov globoko jamo za izgradnjo temeljev stanovanjskega bloka in odpeljali več sto tovornjakov gramoz, so namreč delavci zapustili gradbišče.

Predstavniki gradbenega podjetja so potrdili, da se bo

gradnja kmalu spet nadaljevala in zaključila v predvidenem roku, njihovo zagotovilo pa je zadovoljilo rajonske svetnike iz goriškega mestnega središča. »Za zamude so krivi birokratski zapleti, ki so vezani na pomanjkanje tehnoloških infrastrukturnih v tem delu mesta,« je pojasnil predsednik rajonskega sveta za mestno središče Duca in izrazil željo, da bi v prihodnosti vzpostavili boljše sodelovanje in dialog med občinsko upravo in podjetjem za javne storitve. Duca je ob tem tudi opozoril, da bo novi stanovanjski kompleks stal na strateško zelo pomembnem mestu, sploh pa predstavlja trenutno največji gradbeni projekt v Gorici.

GORICA - DS

»Zdravniki morajo upoštevati bolnike«

V organizaciji goriško-števterjanškega krožka Demokratske stranke (DS) je bilo v sredo v Kulturnem domu javno srečanje na temo biološke oporoke, ki se ga je med drugimi udeležil poslanec Alesandro Maran.

»Po primeru Eluane Englaro in polemikah, ki so mu sledile, se Demokratom zdi najbolj primerno, da se o tako občutljivih etičnih vprašanjih, ki se dotikajo bistva človeške morale, čim več razpravlja in tako omogoči medsebojno poslušanje ter sintezo mnenj in pogledov,« je uvodoma poudaril tajnik krožka, Giuseppe Cingolani. Temo biološke oporoke je v podrobnostih predstavil Giannino Busato. Številni posegi prisotnih, ki so zaobjeli tako etične poglede kot medicinske in pravne, pa tudi filozofske in verske vidike, so privedli do skupnega stališča, da je zakonski osnutek senatorja Calabroja iz vrst Berlusconijske stranke neprimeren, saj površno in poenostavljeno obravnava izredno zapleteno temo. Bistveno vprašanje je - pravijo v DS -, ali res potrebujemo nov zakon, ki bo posebej urejeval način, kako lahko izrazimo, katerim zdravljenjem smo se pripravljeno podvreči in katerim ne. Zadostovalo bi namreč izvajanje obstoječe zakonodaje in mednarodnih pogodb, kot sta 32. člen ustave in konvencija iz Ovieda iz leta 1997, ki ne dopuščata dvomnih tolmačenj, so menili udeleženci sredinega srečanja.

Pobude se je udeležil tudi goriški koordinator Slovencev v Demokratski stranki, David Peterin. Po njegovih besedah je »osnova, s katere moramo startati, oseba na svoboda. Nikogar ne moremo prisiliti v nekaj, česar sam noče. To velja tako za pregled krvi, ki ga pripadniki nekaterih religij odklanjajo, kot, v določenih pogojih, tudi za umetno prehranjevanje«. Zdravnik mora postavljati v središče človeško dostojanstvo - trdi Peterin - ter z razumevanjem bolnika in upoštevanjem njegovega mnenja odločiti, kdaj je terapevtski poseg primeren in kdaj je čas prepuštili naravi, da opravi svojo pot. Za Peterina mora biti zdravstvena oskrba, ki pospremi pacienta k smrti, človeku čim bolj prijazna. »Veliko bolj primerna bi bila zdravstvena oskrba, ki bi tudi v našem prostoru, na Goriškem, omogočila, da v starih letih kljub boleznim ostajamo doma,« je prepričan Peterin, ki poudarja, da bi morali biti deležni zdravniške oskrbe, ki nam lajša tegobe in bolečine, na domu. Na ta način bi zdravstvene ustanove pomagale tudi družinam, ki z veliko težavo negujejo bolnike in ostarele osebe v domačem krogu brez zunanje pomoči.

Dalmatinova Biblija na ogled v Gorici

Decembra lani je Roman Gergolet na doberdopskem sedežu Zadružne banke Doberdob in Sovodnje dal na ogled svoj izvod Dalmatinove Biblije iz leta 1584. Dogodek je sovpadal s 500-letnico rojstva Primoža Trubarja in 100-letnico ustanovitve Zadružne banke. Do polovice aprila pa je isti dragoceni izvod na ogled v podružnici Zadružne banke na korzu Verdi v Gorici (**na fotografiji**). Ob originalnem izvodu si je mogoče ogledati tudi ponatis iz leta 1968, ki je ravno tako Gergoletova last; ponatis bodo obiskovalci lahko tudi prelistali in se tako поблиže seznanili z vsebino izrednega kulturnega spomenika.

BRUSELJ - Osnutek priporočila sveta ECOFIN

Evropska unija poziva Italijo: Znižajte pokojninske stroške

Upokojitev žensk pri 65. letu naj bi okrepila sistem - Zavod INPS s pozitivnim obračunom

BRUSELJ - Porast pokojninskih stroškov je v Italiji pod trenutnim evropskim povprečjem, toda ti stroški so še vedno med najvišjimi v Evropski uniji, tudi ob polnem izvajanju odobrenih reform. Sistem bo v dolgem roku zdržal samo, če bo država sprejela dodatne ukrepe. »Med nujnimi ukrepi je predvsem zvišanje starostne meje za upokožitev, zlasti za ženske,« piše v osnutku priporočila, ki ga bo v torek sprejel evropski svet za ekonomijo in finance ECOFIN. Dokument bo dokončno odobril Svet EU 19. in 20. marca.

Osnutek priporočila zatrjuje, da bi zvišanje starostne meje za upokožitev žensk (tovrsten ukrep je italijanska vlada te dni najprej napovedala, nato pa baje opustila) omogočilo pravičnejšo delitev socialnih podpor in tako privedlo do učinkovitejšega in polnejšega sistema za pomoč brezposelnim.

Medtem ko je premier Silvio Berlusconi v svojem prvem odzivu dejal samo, da so na to temo v teku pogovori, so prve kritike prišle iz vrst sindikatov. Da so reforme pokojnin v Italiji vedno najbolj občutljivi in od sindikatov osovraženi ukrepi, je še enkrat potrdil generalni tajnik CISL Raffaele Bonanni. Ocena sveta ECOFIN je po njegovem »smešna«, ker naj bi bil problem Italije zvišati pokojnine in ne starostno mejo.

Zavod INPS je medtem objavil obračun za leto 2008. Podatki so kar spodbudni, saj beleži zavod 11 milijard evrov presežka (21 odstotkov več kot v letu 2007). Povečali so se namreč prihodki, med letoma 2001 in 2008 pa je število vpisanih delavcev poskočilo s 13,9 na 19,3 milijona. Upokoјencev je bilo v prejšnjem letu 14,3 milijona, pokojnin pa 16 milijonov, saj marsikdo prejema po dve pokojnini.

8. MAREC - Nagovor predsednika republike Napolitana

Nasilje največja sramota

Napolitano opozoril na problem nasilja in neenakosti - V kvirinalski palači odlikovanje zaslužnih žensk

RIM - Nasilje nad ženskami je največja sramota, je nečastna senca, ki prekriva svetle dosežke italijanskih žensk. Predsednik republike Giorgio Napolitano je med včerajšnjo slovesnostjo na Kvirinalu ostro obsodil nasilje nad ženskami in opozoril: narodnost žrtev ali nasilnežev ne spremenita resnosti dejanja. Spomnil je tudi na neenakost, ki vlada na delovnih mestih, kjer so ženske še danes manj plačane. Naj-

boljši instrument za uveljavitev ženske enakopravnosti pa po predsednikovem mnenju ostaja italijanska ustava.

Sicer pa je včerajšnji sprejem ob 8. marcu potekal v znamenju kakovosti in zaslug: »Onore al merito« je bil naslov slovesnosti, med katero je predsednik z državnimi odlikovanji odlikoval osem zaslužnih državljanek, ki so se izkazale na različnih področjih. Od Mare Galeazzi, prve ple-

salke Royal Balleta iz Londona, do Marie Grazie Casiraghi, bolje poznane z imenom Grazia Neri, prve dame svetovne fotografije in ustanoviteljice istoimenske fotografske agencije. Ali na primer Emma Castelnouvo, antifašistka in žrtev rasiističnih zakonov, ki je oblikovala inovativne prijeme za poučevanje matematike, in Anna Maria Giuseppina Tarantola, prva ženska namestnica direktorja Bance Italia.

ANKARA - Napoved državne sekretarke Hillary Clinton

Ameriški predsednik Obama bo prihodnji mesec obiskal Turčijo

Hillary Clinton pije tradicionalno turško kavo med televizijskim pogovorom v Ankari

ANSA

ANKARA - Ameriška državna sekretarka Hillary Clinton je včeraj v Ankari napovedala, da bo ameriški predsednik Barack Obama v naslednjem mesecu obiskal Turčijo. »Točen datum bo objavljen v kratkem. Smo na začetku načrtovanja te odločitve, ki je bila sprejeta včeraj,« je povedala na novinarski konferenci s turškim kolegom Alijem Babacanom. Obisk Clintonove v Turčiji je bil sicer posvečen izboljšanju odnosov med državama, ki so se ohladili zaradi ameriške invazije na Irak. Ameriška državna sekretarka se je sestala tudi s turškim premierom Recepom Tayyipom Erdoganom, s katerim sta govorila o dvostranskih odnosih, Bližnjem vzhodu, Iraku, Afgani-

stanu in boju proti terorizmu. Neimenovan visoki ameriški predstavnik je pred tem izjavil, da ima Obamova administracija »priložnost zgraditi boljše temelje, potem ko so bili najbolj pereči problemi, ki so se nabrali med Bushevo administracijo, umaknjeni z mize«. Turčija, članica zveze Nato, leta 2003 ni dovolila uporabe svojega ozemlja za napad na Irak, zaradi česar so se odnosi med Ankaro in Washingtonom močno ohladili.

Namestnik ameriške državne sekretarke Jeffrey Fletman pa se je včeraj v Damasku srečal s sirskim zunanjim ministrom Validom Mualemom. Po obisku, prvem na tako visoki ravni med ZDA in Sirijo po letu 2005, je dejal, da je bil po-

govor »konstruktiven« in da »lahko Sirija odigra zelo pomembno vlogo v regiji«. Po njegovih besedah so na srečanju določili nekatere skupne interesne točke, vendar pa je, kot je opozoril, še prezgodaj govoriti o radikalni spremembi v odnosih med Washingtonom in Damaskom.

ZDA so leta 2005 po uboju libanonskega premiera Rafika Haririja, za katerega Washington obtožuje Damask, odpoklicale svojega veleposlanika iz Sirije. Ta sicer vpletenost v atentat v Libanonu zanika. Sirija je tudi na ameriškem seznamu držav, ki podpirajo terorizem, in sicer zaradi svoje podpore gibanjem Hezbolah in Hamas. (STA)

ŽENEVA Za Medvedjeva zdaj pravi čas za razoroževanje

ŽENEVA - Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je včeraj izjavil, da je nastopil pravi čas za napredek pri razoroževanju. »Pravi trenutek je prišel danes, prvič po koncu hladne vojne, za resničen napredek pri nadaljevanju globalnega procesa razoroževanja,« je dejal na konferenci ZN o tej temi v Ženevi. »Prepričan sem, da ne smemo zamuditi te priložnosti,« je nadaljeval Lavrov dan po prvem srečanju z ameriško državno sekretarko Hillary Clinton, na katerem sta obe strani nakazali pripravljenost na nov začetek v pogovorih o protiraketni obrambi in razoroževanju.

Lavrov je na konferenci ZN še dejal, da prvi stiki z novo ameriško administracijo obljublajo veliko. Prebral je tudi izjavo ruskega predsednika Dmitrija Medvedjeva, po kateri je Moskva »odprta za dialog in pripravljena na pogajanja z novo ameriško administracijo«. Medvedjev v jedrski razorožitvi vidi »plodno podlago za sodelovanje« in meni, da bo »konstruktivno sodelovanje na tem področju prispevalo k splošnemu izboljšanju rusko-ameriških odnosov«. »Čas je bil izguubljen, odločeni smo intenzivno delati z našimi partnerji iz ZDA in drugih držav,« je poudaril Lavrov. Med področji, pri katerih si Moskva prizadeva za napredek, je dogovor o postopni ukinitvi raket srednjega in kratkega dosega.

Odstopil palestinski premier Fajad

RAMALA - Palestinski premier Salam Fajad je včeraj predsedniku Mahmudu Abasu ponudil odstop, s čimer želi omogočiti oblikovanje vlade narodne enotnosti. Kot so sporočili iz njegovega urada, bo odstop začel veljati po oblikovanju vlade narodne enotnosti do konca meseca. Fajad je vodenje palestinske vlade prevzel po Hamasovem prevzemu oblasti na območju Gaze junija 2007, ko so se Palestinci razdelili na dva sovražna tabora. Njegov odstop naj bi pospešil pogajanja o spravi med rivalskima gibanjema Fatah in Hamas, ki od konca februarja potekajo v Egiptu. Hamas je sporočil, da je bil Fajadov odstop pričakovan. Po besedah tiskovnega predstavnika Favzija Barhuma je bila njegova vlada neustavna, delala pa je zgolj za zasebne interese. (STA)

Rasmussen verjetni prihodnji generalni sekretar zveze Nato

BERLIN - Pariz, London in Berlin so se dogovorili, da bo prihodnji generalni sekretar zveze Nato danski premier Anders Fogh Rasmussen. Predstavnik nemške vlade je sicer zanimal, da bi bil že sprejet končni dogovor o nasledniku Jaapa de Hoopa Schefferja. Po pisanju nemškega tiska pa so se kanclerka Angela Merkel, francoski predsednik Nicolas Sarkozy in britanski premier Gordon Brown dogovorili o podpori Rasmussenu. ZDA običajno podprejo evropsko izbiro za generalnega sekretarja Nata v zameno za imenovanje Američana na čelo vojaškega poveljstva zaveznitva, kar pomeni, da je imenovanje danskega premiera skoraj gotovo. Washington naj bi sicer svojo odločitev sporočil pred vrhom Nata, ki bo 4. aprila. 56-letni Rasmussen je bil naklonjen vojni v Iraku in je tudi odločen zagovornik okrepitev delovanja zaveznih sil v Afganistanu. Novi generalni sekretar Nata bo položaj prevzel julija, ko se de Hoopu Schefferju izteče mandat. (STA)

V Afganistanu talibani sestrelili ameriško letalo brez pilota

ISLAMABAD - Talibani so na severozahodu Pakistana ob meji z Afganistanom včeraj sestrelili ameriško letalo brez pilota. Predstavnik lokalne policije je povedal, da sta območje nizko preleteli dve letali, pri tem pa je eno zadel strel in je strmoglavilo. Ameriška letala brez pilota pogosto streljajo na oporišča talibanov na območju, to pa je že drugo letalo, sestreljeno v zadnjem letu. Američani so sicer od avgusta lani z omenjenimi letali izvedli številne napade na talibanske upornike, v katerih je bilo ubitih 200 ljudi. Pakistanska vojska je potrdila, da je letalo strmoglavilo, pri tem pa je navedla obvestilo ameriške vojske, da je bil vzrok za strmogavljenje tehnična napaka. (STA)

Hrvaška vladna delegacija si bo ogledala Barbara rov

ZAGREB - Prikrito grobišče v bližini kraja Huda Jama pri Laškem naj bi jutri obiskala delegacija hrvaške vlade, v kateri bosta notranji minister Tomislav Karamarko in podpredsednica vlade Jadranka Kosor. To je Kosorjeva včeraj povedala za hrvaški radio in pojasnila, da bo do obiska prišlo v dogovoru s slovensko vlado. Povedala je, da bosta položila cvetje in prižgala sveče ter »tako podala sporočilo, da noben zločin ne sme ostati nekažnovan«. Kdo so žrtve, zakopane v rovu Barbara, ni znano, po nekaterih navedbah pa naj bi bili med njimi tudi Hrvati. (STA)

PO NEDELJSKIH VOLITVAH V BASKOVSKI DEŽELI

Baskovske stranke ob absolutno večino Igro vodijo socialisti

BOJAN BREZIGAR

Nedeljske volitve v Baskovski deželi predstavljajo veliko novost v krajevni politiki: prvič po koncu režima Francisca Franca namreč v tej deželi stranke, ki se sklicujejo na baskovsko identiteto, niso prejele absolutne večine. Razlika je sicer minimalna: »baskovske« stranke imajo v novem deželnem parlamentu 37 poslancev »španske« stranke pa 38, pri čemer je treba upoštevati, da gre tu za seštevke predstavnikov Ljudske stranke in socialistov, torej dveh strank, ki sta v Španiji politično nekompatibilni. Sestava nove baskovske vlade bo torej zelo zahtevna zadeva in vlada bo, kakršnakoli bo že, hete-

rogena, pa naj pride do koalicije med baskovsko stranko PNV in socialisti, ali pa do sestave vlade »španskega bloka«.

Morda je koristno, če najprej obnovimo izide nedeljskih volitev. Največje število poslancev si je zagotovila baskovska nacionalistična stranka PNV, to je 30 mest v parlamentu, ki šteje skupno 75 poslancev. Primerjave s številom mandatov na prejšnjih volitvah so brezpredmetne, ker se je število članov baskovskega parlamenta sedaj povečalo; prej jih je bilo namreč 67. V tisti sestavi so imele stranke baskovskega bloka 34 poslancev, »španske« stranke pa 33 poslancev in PNV je oblikovala koalicijo, ki je kljub skromni večini enega samega

poslanca vendarle solidno vladala ves ta čas. V odstotkih pa pri PNV ni prišlo do bistvenih sprememb: leta 2005, ko so potekale prejšnje volitve, jih je prejela 38,68, sedaj pa 38,56, totej malenkost manj.

Močno so napredovali socialisti. Pred štirimi leti je Zapaterova stranka prejela 22,68 odstotka glasov, pred tednom dni pa kar 30,71 odstotka. V volilni kampanji se socialisti niso prenaaglili pri napovedi zavezništev, potihoma pa so računali na relativno večino; niso je dosegli, vendar je njihova zmaga neizpodbitna. Po drugi strani pa je ljudska stranka (Partido popular – PP) močno nazadovala. Pred štirimi leti je imela 17, 4 odstotka glasov, sedaj pa samo 14,09 odstotka glasov.

Pretok glasov od PP ne socialiste je očiten, zagotovo pa so socialisti pridobili tudi med zmernimi volivci baskovskih strank, čeprav bi znale prav te odločati o sestavi prihodnje vlade. Od preostalih 8 poslanskih mest so jih 7 prejele tri baskovske stranke, ki so potencialne zaveznice PNV, jeziček na tehtnici pa je postala španska nacionalistična stranka UPyD (Unión Progreso y Democracia), ki je prejela 2,14 odstotka glasov in izvolila enega poslanca, tistega, ki zagotavlja »španskemu« bloku absolutno večino v deželnem parlamentu.

Ob vsem navedenem pa manjka še en podatek, ki je bistvenega pomena: volilna udeležba. Volitev v baskovski deželi se je udeležilo 65,88 odstotka upravičencev, kar je nizka udeležba za španske pojme. Dejstvo je, da na volitvah ni mogla nastopiti baskovska skrajna nacionalistična stranka, tista, ki se je pred leti predstavljala z imenom Herri Batasuna in kasneje Batasuna: španski parlament je namreč prepovedal stranko, ki bi bila politično krilo separatistične organizacije ETA, čeprav ni jasno, po katerih kriterijih ugotavljajo povezavo med organizacijo ETA in to politično stranko. Dejstvo je, da so številni voditelji nekdanje Batasune v zaporu, kjer čakajo na sodne obravnave, drugi čakajo sodno obravnavo na prostosti, obsodb zaradi nekakšnega »zunanjega sodelovanja« z organizacijo ETA pa je bilo doslej bore malo. Dejstvo je tudi, da Batasuna ni bila marginalna stranka, saj se je zanj izrekalo med 10 in 15 odstotkov baskovskega volilnega telesa, kar pomeni da govorimo o 100 do 200 tistoč volivcih, ki sedaj nimajo več lastne stranke. Številni volivci so ostali doma, udeležba je bila nižja, objektivno gledano pa je to koristilo »španskemu« bloku.

Tu je treba seveda povedati, da je igral tudi v tej volilni kampanji terorizem pomembno vlogo. V volilni kampanji je namreč ETA z večjim številom atentatov močno razburila javnost in verjetno je tudi to vplivalo na volilni izid. Osnovni podatek je namreč, da je določeno število volivcev, ki so se doslej opredeljevali za baskovske stranke, tokrat zaupalo svoj glas Zapaterovim saocialistom.

Verjetno pa je treba del neuspeha baskovskih strank pripisati tudi dosedanji baskovski vladi, ki jo je vodil Juan José Ibarretxe: slednji je pred poldrugim letom predstavil načrt za večjo baskovsko avtonomijo. To je naredil potem ko so v Kataloniji, na osnovi političnega sporazuma med socialisti in nacionalistično katalonsko stranko Convergencia i Unió sprejeli nov statut katalonske avtonomije, ki je priznal deželni vladi večja pooblastila, pa čeprav je šlo za nujen kompromis, ki Kataloncev ni v celoti zadovoljil. Ibarretxe je v oktobru 2007 predstavil večletni načrt baskovske poti v avtonomijo in morda celo v neodvisnost; načrt je bil zelo ambiciozen in predvideval je dva ali tri referendum v petletnem obdobju, dejansko pa tega načrta baskovska vlada ni začela izvajati: prvi referendum naj bi bil septembra lanskega leta, vendar do tega ni prišlo. Ker je Ibarretxe klonil Madridu in pred volitvami očitno ni hotel zaostrovati odnosov; to pa mu je očitno škodovalo, daj je med lastnimi volivci izgubil nekaj kredibilnosti. Analize namreč kažejo, da je PNV izgubila nekaj glasov v korist socialistov, pridobila pa nekaj volivcev Batasune.

Politično stanje v baskovski deželi je torej zapleteno. Dejstvo, da

»baskovske« stranke nimajo več absolutne večine v deželnem parlamentu, je popolnoma spremenilo dosedanji politični zemljevid Baskije. Mimo matematične alhimije, ki seveda dopušča več možnosti, ima sedaj baskovska dežela dve politični opciji.

Prvo opcijo predstavlja zavezništvo španskih strank. Gre za koalicijo, ki jo pri baskovski PNV že označujejo za »institucionalni državni udar«, ker to ne bi bila koalicija »za« drugačno plitiko v baskovski deželi, ampak zgolj koalicija »proti« baskovskim strankam. Deželo bi razdelila na dve, povečala notranje konflikte, politično pa bi to pomenilo ovrednotenje Ljudske stranke, kar je v nasprotju z vso dosedanjo Zapaterovo politiko.

Tu se velja spomniti na razvoj dogajanj v Kataloniji leta 2003, kjer se takratni voditelj katalonskih socialistov Pasqual Maragall ni spustil v avanturo dogovarjanj z Ljudsko stranko (takrat je bil v Madridu na oblasti Aznar), ampak je sestavil koalicijo z manjšo katalonsko stranko Esquerra republicana, kasneje, ko je ta stranka zaradi nesoglasij o statutu izstopila iz koalicije, pa so v Kataloniji oblikovali sedanjo večino, ki jo sestavljajo socialisti in katalonski nacionalisti.

Vprašanje je torej, zakaj bi moral Zapatero ovrednotiti stalnega nasprotnika, Ljudsko stranko, ki v Madridu vodi proti socializmom ostro opozicijo. Po drugi strani pa ni mogoče mimo dejstva, da so bili vsa leta po padcu Franca socialisti v baskovskem parlamentu v opoziciji in so bili torej njihovi odnosi s PNV zelo napeti. S temi dilemami se danes sooča Zapatero ob predlogu Ljudske stranke, da v Baskovski deželi sestavijo »špansko« koalicijo.

Druga opcija je zavezništvo med socialisti in PNV, nekako po katalonskem modelu. Baskovski nacionalisti se ogrevajo za to opcijo in v četrtek so socialistom ponudili sporazum, ki so ga opredelili v petih točkah: načrt za premostitev gospodarske krize, politika miru in boja proti terorizmu, stabilnost baskovskih institucij z ovrednotenjem baskovske samouprave in s podporo Zapateru v Madridu, politiko razvoja in socialne pravičnosti ter novo politično kulturo: politiko različnosti namesto dosedanje blokofske politike.

Ponudba je mikavna, saj predstavlja veliko novost za baskovsko deželo in za odnose med strankami, poleg tega Zapatera ne zavezuje v preveliki meri, v Madridu pa mu zagotavlja še nekaj več poslancev podpore, kajti baskovski nacionalisti so bili doslej v madridskem parlamentu v opoziciji. Socialisti v baskovski deželi pa nad ponudbo niso navdušeni: med njimi je veliko takih, ki so jih leta terorizma osebno prizadela, v atentatih so izgubili svojece ali bili drugače prizadeti; prepričati te ljudi v sodelovanje z Baski seveda ne bo lahko.

To je torej stanje v baskovski deželi po nedeljskih volitvah. Veliko je nejasnosti, veliko nedorečenosti, popolnoma jasno pa je, da sedaj vodijo igro socialisti. Vse je torej odvisno od Zapatera in njegove strategije. Napovedi so zelo tvegane, če pa bi že morali nekaj napovedati, bi se verjetno nagibali h katalonskemu modelu. Slednji zagotavlja koaliciji veliko večino 54 poslancev, ne pušča političnega prostora ljudski stranki in utesnjuje baskovske nacionaliste, ki se bodo morali prilagoditi kompromisom. Če torej socialisti na volitvah niso premočno zmagali, se jim sedaj obeta zmaga pri pogajalski mizi.

1	S								
.									
2			Č						1. Naprav
.									2. Tisti, ki
3		D							3. Zalede
.									4. Gore v
4					K				5. Kraj na
.								(Mirjam o	
5									O
.									

[illegible]

1.Letni čas belega tedna...

2. Ledena hišica...
3. Zelo hitre sanke...
4. Vse, kar potrebuješ...
5. Naprava, ki vleče smučarje...
6. Prevozno sredstvo, s katerim odpotujemo na izlet
7. Pozimi obujemo volnene
8. Prvi mesec v letu
9. Človek, ki živi v ledeni hišici

**ČE SI PRAVILNO ZAPISAL VSE BESEDE,
BOŠ V BARVANI KOLONI PREBRAL IZRAZ:**

(Elisa Jez in Mirjam Cok – 3. razred COŠ Fran Venturini)

ZIMOVANJE

1) Zima bela
lepa in vesela.
Zima, zimovanje,
saj to niso bile sanje!
Bila je resnica
zvita kot lisica.

Zvita prav ni bila...
ker presenetila nas je:
z grdim vremenom,
z dežjem, s snegom...

*Bolni smo bili vsi,
ostalo nas je samo tri.
Nič hudega za nas,
saj nasmejan je naš obraz!*

KEVIN BRŽAN
(V. razred)

ZIMOVANJE 2009

V ponedeljek, 19. 1. 2009 smo se odpeljali na Piancavallo. Bila sem nestrpna, ker je bilo to moje prvo zimovanje. Ko smo prišli, smo odložili kovčke v sobe in smo šli kosit. Po kosilu smo šli takoj na smučarske proge, kjer so nas učitelji smučanja razdelili v skupine. Po smučanju smo se vrnili v hotel. Zvečer smo gledali film »Il grande nord«. V torek in sredo je deževalo, zato smo ostali v hotelu. Bila sem zaskrbljena, ker sem mislila, da se bom dolgočasila, toda je bilo lepo, ker v sredo smo šli v muzej. Spoznala sem tudi nove prijateljice. V četrtek pa smo šli smučat. Smučali smo šest ur. V petek sem se zbudila žalostna, ker sem vedela, da je to zadnji dan zimovanja. Tudi v petek smo smučali veliko časa. Po smučanju smo se odpeljali domov. Upam, da se bom naslednje leto vrnila na Piancavallo.

Sara Zuppin (III. razred)

BELI TEDEN

19. januarja smo se že ob 8.30 odpeljali na Piancavallo. Že v avtobusu nam je učiteljica povedala številko sobe. Številka moje sobe je bila št. 6. Kevin in Marco, oba iz petega razreda, sta spala z mano. Vreme je bilo grdo. Snežilo je in deževalo. Smučali smo le dvakrat. Kljub temu pa sem se naučil smučati. V hotelu se nismo dolgočasili. Igrali smo se, gledali filme in se pogovarjali. Naslednje leto bo gotovo bolje.

Mattia Zok (III. razred)

Mattia Zok (III. razred)

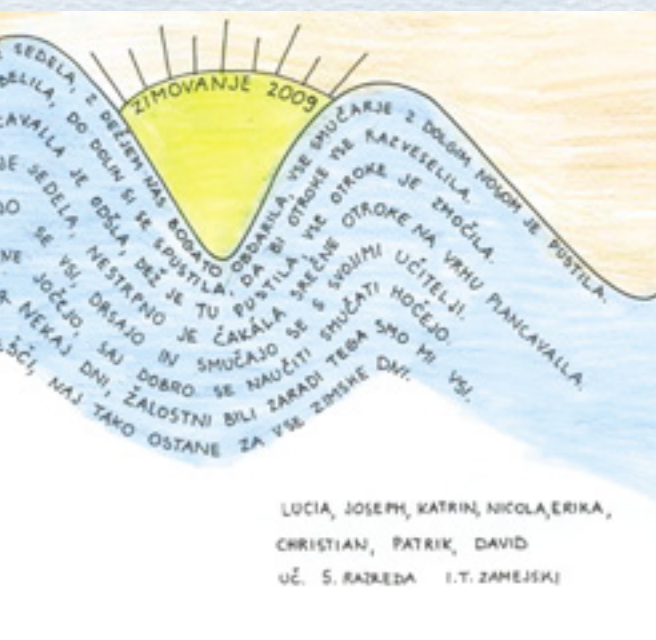
ZIMOVANJE

19. januarja smo odpotovali na zimovanje na Piancavallo. Odpotovali smo iz Milj. Vožnja je bila dolga tri ure. Ko smo prišli, mi je učiteljica Valentina Bertocchi dala ključe naše sobe. Imela je številko 74. Pred kosilom smo šli najet smučič, pancerje in čelad. Vse skupaj je bilo zelo težko. Ko smo prišli v hotel, smo pojedli kosilo iz nahrbtnika. Popoldne smo smučali eno uro več, ker so do četrtna napovedali dež. V torek in sredo je zares deževalo. Zato smo šli v kmečki muzej San Vito. Vreme se je izboljšalo v četrtek. V četrtek smo smučali že zjutraj. Smučali smo po progi Sole. Po tej progi je bilo bolj zabavno, ker je bila daljša in ker smo postali že bolj spretni v smučanju. V petek pa smo smučali na skakalnicah. Ena je bila kar precej strma, druga pa je bila krajša in bolj položna. V soboto smo smučali v štirimestno sedežnico. Ob zaključku smučanja smo dobili poseben skakalnik. Iz Piancavallo smo odpotovali ob 18. uri, doma pa smo se odpočinili. Zelo lepo je bilo in upam, da bom prihodnje leto spet na snegu.

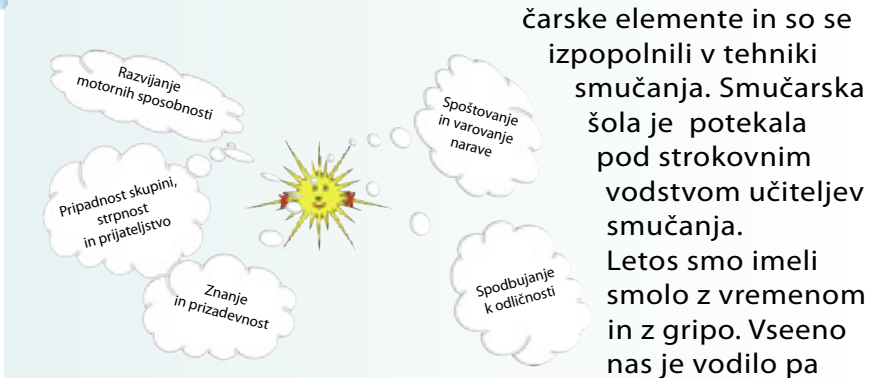

Nedeljske
Zimovanje
Zima, poma lela
Francisca je ostal
iz kuhinje in stala ob oknu.
Mnogo drugih je ostalo
domov in toplo posteljo
Škole, gori smo se peljali
in tam se srečali smo ostali.

Francisco
Jan

Že uveljavljeno zimovanje v Piancavallu je popestrilo vzgojno ponudbo Didaktičnega ravnateljstva Dolina. Učenci so spoznavali gorski svet in smučarske veščine. Nekateri so prvič stopili na smuč, a že tretji dan so se sami korajžno peljali z žičnico. Proge pa so zadovoljile tudi učence, ki dobro obvladajo smučarske elemente in so se izpopolnili v tehniki smučanja. Smučarska šola je potekala pod strokovnim vodstvom učiteljev smučanja. Letos smo imeli smolo z vremenom in z gripo. Vseeno nas je vodilo pa

pri doseganju vzgojnih ciljev geslo:
Z VSESTRANSKIM ZNANJEM ODGOVORNO V SVET
Odgovorni referent: Edda Pregarc

Desno: nazorno prikazana navodila, kakšne morajo biti table po novem zakonu.
Spodaj: naslovnica angleške verzije informativne brošure jezikovnega komisarja.

MANJŠINE - VELJATI BO ZAČEL 1. MARCA

Zakon o uradnem jeziku uvaja jezikovno revolucijo na Irskem

Komisar za jezik (An Coimisinéir Teanga), osrednja institucija Irske republike, ustanovljena z zakonom o uradnem jeziku iz leta 2003 je izdal nov priročnik za izvajanje zakona o jeziku. Priročnik je dvojezičen (irski in angleški), obsežen je 68 strani, na razpolago pa je tudi na uradnih spletni strani komisarja www.coimisineir.ie. Namen publikacije je, da pomaga javnim ustanovam, da lahko izpolnjujejo svoje zakonske obveznosti.

Novi priročnik je bil objavljen, ker je stopil v veljavo nov pravilnik ministrstva za podeželje in za irsko govoreča območja v zvezi z rabo angleščine in irščine na tiskovinah, pri oznakah in pri registriranih ustnih sporočilih. Novi pravilnik določa, da bodo 1. marca 2009 začela veljati številna določila o obvezni rabi irščine na novih napisih in na tiskovinah.

V zadnjih tednih je komisar v večjih irskih mestih pripravil informativna srečanja za javne ustanove; ta srečanja so bila v Corcu, Galwayu, Sligu in Dublinu. Sicer pa so vsi

podatki o novih pravilih objavljeni na komisarjevi spletni strani.

Kot znano irska ustava določa, da je irščina uradni jezik države, dejansko pa je bil ta jezik dolga desetletja zapostavljen in je tudi javna uprava delovala v angleščini. Z zakonom iz leta 2003 so bili postavljeni temelji za drugačen odnos do irskega jezika, ki je lansko leto tudi pridobil status enega uradnih jezikov Evropske unije.

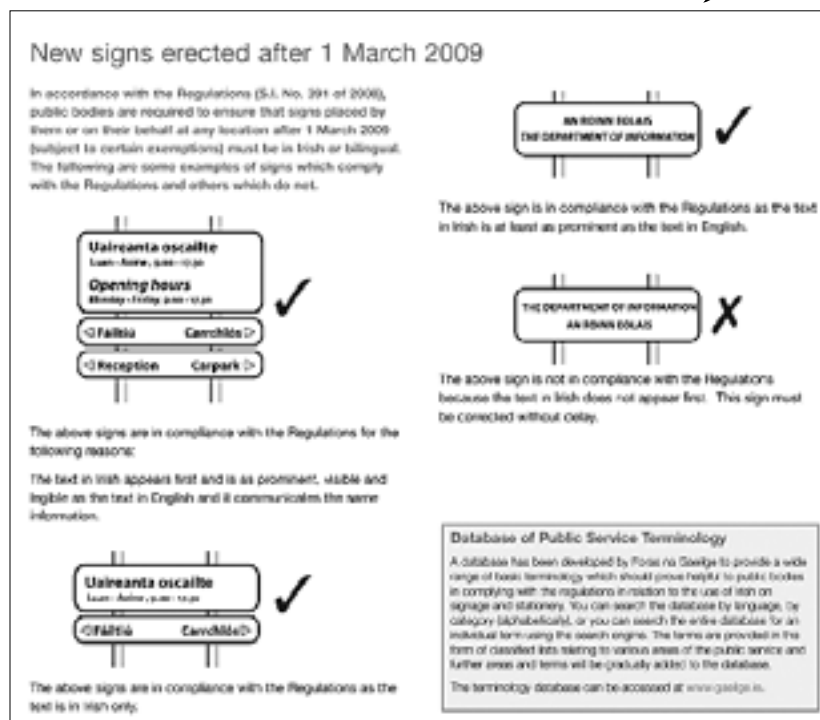
Zakon o uradnosti irskega jezika je zelo specifičen, pravilniki, ki ga dopolnjujejo, pa vsebujejo vrsto natančnih obvez, ki so opremljene s časovnicami. Čeprav je bila irščina že prej prisotna na uradnih napisih, je bilo besedilo v irskem jeziku običajno na drugem mestu, pogosto z drugačnimi, včasih celo z manjšimi črkami. Zakon to anomalijo odpravlja: irščina je pač prvi uradni jezik, pripada ji prvo mesto. Angleščina ostaja drugi uradni jezik. Namen zakona je, kot piše v brošuri, da postopoma količinsko in kakovostno poveča rabo irskega jezika v javni upravi.

Poglejmo najprej, koga zavezuje ta za-

kon. Javna uprava, na katero se nanaša, obsega ministrstva in vse vladne urade, krajevne uprave, javni zdravstveni sistem, univerze in vse druge vzgojno-izobraževalne ustanove ter agencije, uradna telesa in državna podjetja, ne glede na vprašanje, ali so pridobitniška ali ne. Zasebna podjetja niso zavezana spoštovanju zakona, pač pa ga morajo upoštevati vse organizacije, ki prejmejo najmanj 50 odstotkov svojega proračuna od katere izmed ustanov, ki so zavezane k spoštovanju zakona. Prav tako ga morajo upoštevati ustanove, ki so bile javne, ko je zakon stopil v veljavo, a so se kasneje privatizirale, ustanove, ki opravljajo funkcije, ki so jih prej upravljale javne ustanove ter ustanove, ki z dovoljenjem države opravljajo funkcije v javno korist.

Odnosi med državljani in oblastjo

Vsak državljan se lahko obrne na katerokoli javno ustanovo v irskem jeziku in ima pravico do odgovora v irskem jeziku ne glede na sredstvo, ki ga uporablja za komuni-

ranje. To pomeni, da se morajo vse javne ustanove opremiti. Tu zakon določa, da mora vsaka javna ustanova izdelati poseben jezikovni pravilnik, v katerem bo navedeno, katere storitve bo zagotavljala v irskem jeziku. Ta pravilnik lahko vsebuje tudi daljše roke, v katerih se bo ustanova ustrezno opremila. Pri izdelavi teh pravilnikov pa morajo javne ustanove upoštevati nekatere okoliščine: na primer, ustanova, ki posluje s široko javnostjo, mora zagotoviti polno pravico do rabe irskega jezika, ustanova, ki posluje z majhnimi skupinami prebivalstva (n.pr. elektronskimi inženirji, strokovnjaki mednarodnega prava, itn.) je lahko fleksibilnejša in to pravico omeji.

Publikacije

Pravilnik določa, da morajo biti vse publikacije javnih ustanov, ki so namenjene javnosti, istočasno objavljene v obeh jezikih. V obeh jezikih morajo biti objavljena tudi letna poročila javnih ustanov, vsi finančni obračuni, strateški dokumenti in vsi drugi dokumenti, za katere velja ocena, da morajo biti na razpolago javnosti. Kot zanimivost velja povedati, da dokumente lahko prevajajo samo usposobljeni prevajalci, ki so vključeni v posebni seznam javne jezikovne ustanove Foras na Gaeilge; ob koncu leta 2008 je bilo takih prevajalcev oziroma prevajalk 125.

Tiskovine

Pravilnik jasno določa, katere tiskovine morajo biti natisnjene v skladu z določili zakona o jeziku. To so beležnice, naslovnice telefaksov, etikete, vizitke, mape za spise in kuverte. Vsaka javna ustanova lahko izbira, ali natisne tiskovine samo v irskem jeziku, ali jih natisne v obeh jezikih. V primeru dvojezičnih tiskovin mora biti irščina na prvem mestu, besedilo v irščini pa natisnjeno z enakimi črkami in enako razločno kot besedilo v angleščini. Besedila morata vsebovati iste podatke, v irskem delu besedila pa niso dovoljene okrajšave razen v primeru, da so iste okrajšave tudi v angleškem besedilu. Če se besedilo nanaša na ime kraja, je treba uporabljati samo ime v irskem jeziku. Kadar gre za ustanovo, ki ima uradno ime v irščini, tega ni treba prevajati v angleščino; mimogrede, uradno ime v irščini imata tudi pošta in policija.

Rok za prilagoditev temu določilu je podaljšal do leta 2011 za tiskovine, ki jih imajo ustanove že na zalogi in do leta 2013, kadar je za izdelavo tiskovin potrebno zamenjati računalniške programe. Brošura vsebuje tudi nekaj primerov pravilno pripravljenih tiskovin.

Javni napisi (prometne in druge oznake)

Enako podrobna so določila o oznakah krajev, smerokazih, prometnih znakih in drugih znakih, ki so namenjeni javnosti. Tudi tu je priložen rokovnik, ki je zelo natančen. Od 1. marca 2009 bodo morale biti vse table, ki jih bodo namestili, v skladu z zakonom o jeziku. Tu je povsem nepomembno, če gre za nove table ali za zamenjavo starih tabel. V primeru, da je v irskem delu besedila na tabli, ki je bila že nameščena, kaka napaka (teh napak je precej), je treba to tablo zamenjati do 1. marca 2012. Table, ki so sedaj samo v angleščini, bo treba zamenjati z dvojezičnimi do 1. marca 2013. Table, ki so dvojezične, vendar je besedilo v irskem jeziku z manjšimi ali manj vidnimi črkami (teh je zelo veliko), bo treba zamenjati do 1. marca 2026.

Določila o novih tablah so zelo podobna določilom o tiskovinah. Javna ustanova se lahko odloči za enojezično irsko ali dvojezično tablo; samo angleških tabel zakon ne dovoljuje. Če se odloči za dvojezično tablo, mora biti irsko besedilo na prvem mestu, obe besedila pa navedeni z enakimi črkami in enako vidni. Veljajo tudi določila o okrajšavah, o enaki vsebini itn. Tudi tu so imena ustanov, ki imajo uradni irski naziv, samo v irskem jeziku. Na koncu pa še določilo o velikih tablah: če je napis predolg in bi bila dvojezična tabla prevelike, lahko ustanova namesti dve tabli, s tem, da mora stati tabla v irskem jeziku na prvem mestu. Tudi to poglavje je opremljeno s številnimi primeri pravilnih oziroma zgrešenih tabel.

Registrirana ustna sporočila

Nova zakonodaja zadeva tudi registrirana ustna sporočila. Tu so navedene tri kategorije: sporočila na telefonskih tajnicah, ki na primer sporočajo, da je urad zaprt in navajajo urnik poslovanja, registrirana varnostna sporočila, na primer na letališčih in železniških postajah, in registrirana sporočila na telefonskih klicnih centralah. Tudi tu je izbor navodil zelo pester, saj je rečeno, da se imena ne prevajajo, prav tako se ne prevajajo imena ustanov, ki so v irskem jeziku, imena krajev izven države itd.

Brošura ob koncu vsebuje še vrsto uporabnih informacij, vse do pravice do rabe irskega jezika na sodiščih. V dveh poglavjih sta tudi shematsko navedene obveznosti javne uprave in pravice državljanov (z obrazložitvijo postopka za pritožbo), opisana pa je tudi vloga jezikovnega komisarja in njegove pristojnosti.

SLOVENC NA HRVAŠKEM

Manjšina ujetnica meddržavne politike

Slovenska manjšina na Hrvaškem, tako kot hrvaška v Sloveniji, sta ujetnici politike, ne glede na to, kdo ima prav v medsebojnih sporih, Ljubljana ali Zagreb, je za STA ocenil predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Darko Šonc. Izrazil je tudi nezadovoljstvo zaradi poročanja medijev, ki v obeh državah »razpihujejo sovraštvo do drugih«.

»V zraku lahko čutimo, da ni, kot je treba«, nadaljuje Šonc, ki dodaja, da nihče ne more predvideti, kako bodo potekali dogodki v prihodnje. Predsednik Zveze slovenskih društev je ogorčen, ker državi v 17 letih nista uspeli urediti odprtih vprašanj, odnosi pa po njegovi oceni niso nikoli bili slabši, kot so v zadnjem času. Ocenil je, da »zadeve niso več pod nadzorom« ter da so ljudje frustrirani zaradi neurejenih meddržavnih odnosov.

Ali se slovenski politiki ali kdo v Slo-

veniji sploh sprašuje, kako se počutijo pripadniki slovenske manjšine na Hrvaškem, potem ko so se odnosi med državami zaostri, tako kot so se v zadnjem času, se sprašuje Šonc. Poudarja, da se Slovenci na Hrvaškem počutijo nerodno in so v določeni meri celo prestrašeni, »ker se ne ve, kdaj bo priletela prva klobfata in kdaj bo razbito prvo okno«.

»Kot manjšina smo ves čas opozarjali, da je treba poiskati rešitve za vsa odprta vprašanja,« je poudaril Šonc, ki izpostavlja, da je za slovensko manjšino pomembno, da bo Hrvaška čim prej postala članica Evropske unije.

»Ni pomembno, kdo ima prav, nas zanima zgolj, da se odnosi uredijo,« je dejal Šonc. Ocenil je, da je slovenska blokada hrvaških pogajanj z EU zelo negativno vplivala na počutje slovenske manjšine na Hrvaškem, ker je trenutno stanje »zunaj ti-

stega, kar smo bili vajeni«. Šonc je dejal, da slovenska država finančno podpira slovensko manjšino na Hrvaškem, je pa to nekoliko drugače, kot je politična podpora. »Rajši ne bi sprejeli finančne podpore iz Slovenije in da so zadeve med državama urejene, kot da imamo ustrezno finančno podporo, politika pa močno obremenjuje odnose,« je izjavil Šonc. Ocenil je, da določeni krogom očitno ustreza, da so odnosi med državama neurejeni.

Predsednik zveze slovenskih društev je še povedal, da je stanje za slovensko manjšino na Hrvaškem slabše, kot je bilo v času, ko se je pokojni hrvaški predsednik Franjo Tuđman, »zaradi določenega pritiska na Slovenijo«, leta 1977 odločil izbrisati slovensko manjšino iz preambule hrvaške ustave. »Obljubili so, da bodo, ko bodo na Hrvaškem naslednjič spreminjali ustavo, slovensko manjšino vrnili v ustavo. Poslanci iz vrst

manjšin na Hrvaškem bodo to zahtevali in to bo sprejeto,« napoveduje Šonc.

»Z omenjeno gesto bo Hrvaška lahko pokazala, da zna držati besedo,« je dejal Šonc. Spomnil je, da ima slovenska manjšina urejen in zagotovljen položaj na Hrvaškem v ustavnem zakonu o pravicah narodnih manjšin.

Omenjeni zakon o pravicah manjšin določa, da manjšine lahko ustanovijo svoje svete v županijah, če na tem območju živi najmanj 500 pripadnikov manjšine. V mestih je potrebno vsaj 200 pripadnikov narodne manjšine, v občinah pa najmanj 1,5 odstotka prebivalstva.

Na ta način ima slovenska manjšina pravico ustanavljanja svojih manjšinskih svetov v Zagrebu ter v zagrebški, primorsko-goranski, varaždinski, medijumski, istrski in splitsko-dalmatinski županiji, v eni občini (Matulji) in še petih mestih (Opatija, Rije-

ka, Split, Pulj, Umag). Slovenci na Hrvaškem imajo pravico do svojih nacionalnih predstavnikov v devetih županijah, dveh občinah in osmih mestih.

Slovenska manjšina na Hrvaškem ima pravico voliti svoje kandidate tudi na parlamentarnih volitvah. So pa v skupini z albansko, bošnjaško, črnogorsko in madeonsko manjšino na Hrvaškem, ki ji je zagotovljen en poslanski mandat. Zaradi številčnosti omenjenih manjšin in opredeljenosti volivcev za svoje nacionalne kandidate, je skorajda, nemogoče, da bi pripadnik slovenske manjšine na Hrvaškem zasedel to poslansko mesto.

Po podatkih Zveze slovenskih društev živi na Hrvaškem približno 13.700 ljudi, ki se imajo za pripadnike slovenske manjšine. Največ Slovencev, okoli 3500, živi v Zagrebu.

Goran Ivanović, STA

Trsne cepljenke zahtevajo od vinogradnika posebno pozornost. Od skrbnega izbora in kakovosti cepljenk ter njihovih pravih nege je namreč odvisno, kako bo pozneje uspeval vinograd

SEDAJ JE UGODEN ČAS ZA SAJENJE

Kakovost vinograda se začne pri izboru trsnih cepljenk

STROKOVNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

»DOC PROSECCO« Politi posegel v korist tržaških vinogradnikov

Predsednik konfederacije kmetov Italije (CIA) Giuseppe Politi je na pobudo Kmečke zveze naslovil na ministra za Kmetijske, prehrabene in gozdarske politike pismo v zvezi z ustanovitvijo nove meddeželne oznake za vino s kontroliranim poreklom „Nuova DOC e DOCG Prosecco“.

V svojem pismu izpostavlja v zvezi s tem nekatere probleme, ki jih je treba po njegovem mnenju rešiti, da se lahko uspešno prehodijo pot, ki vodi do zaščite omenjene oznake.

Uvodoma poudarja dejstvo, da je celotno dogajanje v zvezi z ustanovitvijo nove zaščitne oznake DOC do pred kratkega šlo mimo tržaških vinogradnikov, kar je nesprejemljivo. V nadaljevanju Politi opozarja ministra, naj se upošteva specifična tržaška pokrajina, v prvi vrsti pa naravne omejitve, katerim se pridružujejo urbanistične, predvsem pa naravovarstvene vinulacije. Le učinkovito ukrepanje z ustreznimi melioracijskimi posegi in ublažitev navedenih omejitev pri uporabi teritorija, lahko omogočijo razvoj vinogradništva na Tržaškem.

Vinogradniki se dobro zavedajo, kako je pomemben pri zasaditvi novega vinograda pravilen izbor trsnih cepljenk in priprava zemlje ter skrbno sajenje. Čas za sajenje je ugoden, zato se nam zdi koristno, da tudi letos posredujemo nekaj osnovnih pravil, ki zadevajo sajenje trsnih cepljenk.

Pred sajenjem moramo zemljišče dobro pripraviti. To pomeni, da je potrebno teren poravnati in zemljo globoko prekopati ali prerigolati do globine 70 do 100 cm. Obenem zemljišče založno pognojimo z mineralnimi in organskimi gnojili. Poskrbeti moramo, da bodo gnojila enakomerno razporejena po celotni površini in globini.

Trsnim cepljenkam skrajšamo korenine na dolžino pesti in obenem pregledamo, če so korenine na odrezanem mestu svetle in sveže. Trsne cepljenke, ki imajo črne in slabe korenine ter slabo zaraščeno cepljeno mesto, izločimo.

Pred sajenjem trsne cepljenke namakamo dan ali dva v vodi. Dobro namočene trsne cepljenke začnejo po sajenju hitreje rasti.

Ko sadimo trsne cepljenke jih postopoma prinašamo v vinograd, da se na soncu in vetru ne izsušijo.

Ob sajenju pazimo, da se korenine trsnih cepljenk ne zavijajo navzgor in prav je, da korenine zasujemo

z rahlo, dobro zemljo. Ob sajenju ni potrebno dodajati mineralnih gnojil. Če pred sajenjem nismo gnojili z organskimi gnojili je to potrebno ob sajenju. Organskih gnojil ne moremo nadomestiti z mineralnimi, saj vsebujejo hranila in izboljšujejo lastnosti tal. Organskih gnojil je veliko vrst, paziti pa moramo, da jih ne dodajamo neposredno na korenine. Če ob sajenju uporabljamo šoto, jo predhodno dobro namočimo.

Če so stene sadilne jame zbite in trde ali če smo se predčasno naredili brazdo, ki se je zasušila in zaskorjila, moramo pred sajenjem stene jame ali brazde prerahljati, da bodo korenine vinske trte lahko nemoteno rastle in se širile in ne bodo omejene z velikostjo sadilne jame.

Posebej moramo paziti, da ne sadimo trsnih cepljenk pregloboko. Cepljeno mesto naj bo od 5 - 10 cm nad površino tal. Še posebej velja to na težjih, hladnih in vlažnih tleh, kjer pregloboko sajene trsne cepljenke počasi začnejo z rastjo in se korenine slabo razvijajo. Ker so trsne cepljenke parafinirane, zasipanje cele trsne cepljenke ni več potrebna. Dobro je, da zemljo okrog posajenih trsnih cepljenk potlačimo in po potrebi cepljenko še poravnamo. Po sajenju vsako trsno cepljenko zalijemo s približno 4 litre vode.

V RASTLINJAKIH IN TOPLIH GREDAH

Pogost pojav gnilobe koreninskega vratu

Čeprav je vrtno zelenjadarstvo danes pri nas manj pomembna pridelovalna usmeritev kot pred desetletji, je še vedno precej razširjeno, predvsem pri vrtničarjih. Prav je zato, tudi zaradi tega, ker so nas nekateri za to zaprosili, da si podrobneje ogledamo pojav gnilobe koreninskega vratu, ki še kar pogosto napada zelenjadnice, predvsem pa plodovke (paradižnik, jajčevci, ipd).

Nevarnost tega obolenja je prisotna že ob setvi zelenjadic v rastlinjake ter tople grede in, seveda v toplejših mesecih, na prosto. Bolezen se pojavi predvsem v obliki potemnitve koreninskega vratu (to je dela rastline med koreninami in stebлом). To gnilobo povzročajo razne glive, predvsem pa dve iz družine PERONOSPORACEAE, ki spadata v rod PHYTIUM in PHYTOPHTORA.

Posledice napada teh glivic so lahko zelo resne, saj pride to do ovelosti ali padavice, zato moramo

proti njim preventivno ukrepati s sledečimi posegi:

- uporabljamo samo razkužena semena;

- ne sejemo pregosto;
- sejemo na šotnico, ki ne vsebuje škodljivih mikroorganizmov, predvsem glivic;

- njen pH naj bo približno 6 (srednje kislota, ki so zelo primerne za rast mladih rastlin);

- z zalivanjem ne pretiravamo, pazimo, da voda odteka ter da ni temperatura namakalne vode prenizka (izpod 20° C);

- prostor (rastlinjak ali toplo gredo) zračimo čim pogosteje, da ne nastaja v njem previsoka vlaga, kar pospešuje glivične napade;

- v začetni fazi rasti tretiramo rastline s pripravki na osnovi bakrovega oksiklorida – 50 v odmerku 250-300 gr. na 100 litrov vode; s tem posegom prenehamo najmanj 20 dni pred uporabo rastlin.

Strokovna služba KZ

NASVETI STROKOVNJAKA

Trobentice, prelepe znanilke pomladi

Trobentica ali primula je vsem znana in zelo priljubljena zgodnja pomladanska cvetica. Ime primula izvira iz latinske besede primus, saj je prva rastlina, ki cveti, medtem ko se ostale rastline šele prebujajo. Pripada družini jegličevk (Primulaceae). Znanih je preko 550 različnih vrst, ki izvirajo predvsem iz vremensko zmernih predelov Azije, Evrope in Severne Amerike. Spontane, navadne trobentice v glavnem rastejo ob potokih in v gozdovih. Prav v tem času označujemo, da se narava prebujajo. Spontane vrste najdemo tudi v gorah. Mnoge med njimi spadajo med najlepši okras alpske flore. Nekatere samonikle vrste so Primula vulgaris, Primula veris, Primula farinosa. Vredno je omeniti tudi kranjskega jegliča, ki raste na kranjskem in je zaščiten in avrikelja (Primula auricula), ki je prav tako zaščiten. V skupino samoniklih trobentic spadata še wulfenov jeglič in clusijev jeglič, obe vrsti raste v Alpah. V naravi trobentice živijo več let.

Žlahtnitelji so iz spontanosti pridobili gojene trobentice različnih barv in oblik. Prav v tem času jih dobimo v kmetijskih trgovinah, celo po veleblagovnicah in drugih trgovinah. Trobentice lahko gojimo na okenskih policah, balkonih ali vrtovih od sedaj, vse do začetka aprila. Da so trobentice tako razširjene pripomore tudi njihova nizka cena.

Gojene sorte izvirajo iz vrst Primula acaulis, Primula veris in Primula eliator. Vrsta Primula acaulis je visoka 10 do 12 cm. Acaulis pomeni brez stbla, pa čeprav ima ta vrsta kratko steblo. Čas sajenja je marec in april. Vrsta Primula veris in Primula eliator pa imata daljše steblo, na vrhu katerega je socvetje. Veliko gojenih trobentic izhaja iz križanja teh treh vrst. Primula eliator cveti v širokem barvnem spektru od aprila do maja. Rastline zrastejo do 30 cm visoko. Za pridobivanje gojenih oblik žlahtnitelji uporabljajo še vrste Primula obconica, Primula sinensis, Primula malacoides (slezena primula), ki cveti od začetka januarja do sredine marca. Za sajenje na prosto pa je primerna Primula polyantha. V prodaji dobimo še spontane vrste za sajenje na prosto. Najbolj razširjena je vrsta Primula acaulis, od katere so pridobili številne sorte, ki različno cvetijo od novembra do aprila. Nekatere sorte so Akkord, Dobra, Eblo, Finish, Springtime in druge. Zanimivih vrst je še veliko, ne bomo pa našli vseh.

Tudi gojene trobentice so večletne rastline, v praksi pa jih gojimo kot enoletnice. Jeseni se ves nadzemski del posuši in propade. Ohrani se le kore-

nika, ki zimo preživi, iz katere zopet požeje naslednjo pomlad. Trobentice gojimo kot lončnice, za rezano cvetje, veliko pa jih uporabljamo na prostem, kjer jih sadimo v skupinah ali posamično. Gojimo jih predvsem zaradi cvetja. Po končanem cvetenju listje nima velike okrasne vrednosti.

Ko kupujemo trobentice, moramo paziti na nekatere pomembne stvari. V trgovinah naj bodo rastline na svetlem prostoru in ne vse na kupu. Najboljše so trobentice ki so komaj začele cveteti in ki imajo še veliko cvetnih nastavkov. Rastline v polnem cvetenju so namreč bolj občutljive na menjavo okolja, kjer živijo in se cvetenje lahko zaustavi. Da ugotovimo, ali je cvetnih nastavkov veliko, osrednje liste in cvetove nekoliko premaknemo in pogledamo. Ko jih prinesemo domov, jih po možnosti postavimo v napol senčni prostor. Idealen prostor je lahko med obema okenskima šipama ali balkonom. Zemlja v vazi naj bo lahka, rodovitna in nekoliko kislota. Če pa jih sadimo na prosto, to storimo v vlažno zemljo in na pol senčno lego, v zavetje. Pred sajenjem dobro pognojimo z zrelim hlevskim gnojem, saj bodo trobentice ostale na istem mestu več let. Tudi na prostem zahtevajo trobentice rodovitno in bolj kislota zemljo. Temu pripomore gnojenje s hlevskim gnojem. Če temperatura pade pod ničlo ali v primeru vetra, postavimo rastline v notranjost, predvsem ponoči. V stanovanju naj trobentice ostanejo le, dokler je zunaj še precej hladno. Postavimo jih na zelo svetlo lego, a ne pod direktnimi sončnimi žarki. Takoj, ko je temperatura višja, trobentice premaknemo na prosto. Trobentice zmerno a stalno zalivamo, saj so zahtevne na vlago. Voda pa ne sme zastajati. Najbolje je, da zalivanje v podstavki, da zalivamo listov in cvetov. Vsakih 8-10 dni jih pognojimo s kakim mešanim gnojilom koncentracije 8-12-24, ki ga raztopimo v vodi. Na liter vode raztopimo 1 gram gnojila. Z zalivanjem in zmernim gnojenjem lahko dobro in dolgo obdržimo cvetenje. Med gojenjem odstranjujemo posušene in odmrle liste ter cvetove.

Trobentice razmnožujemo s semenom. Sejemo pod steklom, v svež in senčen kraj. Zemlja naj bo bolj peščena. Sejemo od aprila naprej, da bomo imeli cvetenje konec naslednje zime. Rastline lahko tudi delimo.

Ko trobentice odcvetijo, jih lahko postavimo v hladno v vlažen kotiček skozi vse leto, da ponovno cvetijo naslednje leto. To pa ni lahko. Zato je najbolje, da trobentice kupimo vsako leto nove.

Magda Šturman

Slovensko deželno gospodarsko združenje in podjetje Servis nudita svojim članom številne storitve, obenem pa SDGZ s številnimi pobudami navezuje stike tudi s širšim prostorom

SDGZ IN SERVIS ZA SVOJE ČLANE

Zakonske obveznosti o varnosti pri delu je treba spoštovati

INFORMATIVNI PRISPEVEK V REŽIJI SDGZ

Zakonski odlok 81/08 združuje v eno samo besedilo skorajda vse prej obstoječe predpise o varnosti pri delu. Po eni strani številni predpisi tega zakona, ki je stopil v veljavo 15. maja lani, ne predstavljajo bistvenih novosti v primerjavi s prejšnjo zakonodajo, saj so obstajali že prej. Po drugi strani pa Enotno besedilo uvaja strožje kazni in predvideva pogostejše inšpekcije po podjetjih.

Enotno besedilo sloni na dveh temeljih, ki jih mora spoštovati vsak delodajalec, ne glede na dejavnost, ki jo opravlja:

- Imenovanje odgovornega za varnost pri delu (t.i. »R.S.P.P.«), ki mora imeti specifično izobrazbo z opravljenim 16-urnim tečajem

- ocenitev vseh tveganj v podjetju, katerim so delavci potencialno podvrženi (t.i. »valutazione dei rischi«)

Vsako podjetje mora torej imeti svojega odgovornega za varnost (za mala podjetja bo navadno ta figura sovpadala z lastnikom oziroma pravnim zastopnikom podjetja) in pripraviti dokument, kjer delodajalec oceni profile tveganja v svoji strukturi. Če gre za majhno podjetje (do 10 zaposlenih), je lahko omenjeni dokument v obliki t.i. »avtocertifikacije«. V vsakem primeru pa mora imeti omenjeni dokument overovljen datum (»data certa«).

Glede na to, da so pozneje stopili v veljavo še nekateri drugi zakoni, ki so preložili določene obveznosti na poznejši datum, navajamo sledeče termine:

- **15.maj 2008** – termin, ko je stopil v veljavo zakonski odlok 81/08 – od tega datuma (oziroma že od prej) so operativne obveznosti glede imenovanja odgovornega za varnost pri delu.

- **31.december 2008** – do tega datuma je bilo treba pripraviti nov dokument z ocenitvijo tveganj (oz. avtocertifikacijo o opravljeni ocenitvi)

- **16.maj 2009** – termin, do katerega je treba zgornjemu dokumentu dati overovljen datum

Ob teh bistvenih dolžnostih delodajalcev obstaja še cela vrsta drugih obveznosti, tako splošnih za vsa podjetja (naprimer imenovanje odgovornih za preprečitev požarov in prvo pomoč, izobraževanje delavcev), kot specifičnih za določene kategorije dejavnosti (naprimer valutacija hrupa, dela na višini itd.)

SDGZ in SERVIS vabita vse podjetnike, da pozorno sledijo problematiki varnosti v okviru svojega podjetja, saj se bodo na ta način izognili nepotrebnim kaznim, predvsem pa lahko zagotovijo sebi in svojim delavcem varne razmere na delovnem mestu.

BILČOVŠ - SDGZ na obisku pri SGZ

Obrtniki za nove poti sodelovanja

Na nedavnem obisku SDGZ pri Slovenski gospodarski zvezi na Koroškem je prišlo tudi do ogleda proizvodnega obrata Gasser v Bilčovsu. Tu so predsednik svobodnih poklicev SDGZ

Alan Oberdan in predstavnika obrtne sekcije Rado Andolšek, Edvard Žerjal govorili s podjetnikom Feliksom Wieserjem in z gospodarjem Franzom Gasserjem, da bi njegovo znano podjetje (od 1953 eno vodilnih na Koroškem za izdelavo lesnih struktur v montažnih hišah) oz. partnerji sodelovali pri izobraževalnih in informativnih akcijah za spodbujanje operaterjev in občinstva za gradnje nizkoenergijskih

hiš tudi pri nas.

SDGZ namreč pripravlja s pomočjo Deželne komisije za obrt FJK in drugih javnih ter zasebnih partnerjev niz pobud in srečanj za projekte in gradbeno podjetja, z namenom

širiti zavest in znanje o materialih za varčevanje in tudi obnovljivih virih energije, od fotovoltaike do drugih sodobnih tehnologij.

Na posnetku Edvarda Žerjala so predstavniki obeh delegacij z gospodinjjo Jožico Čertov, pred obnovljeno gostilno Alte Post - Pri stari pošti v Ziljski Bistrici, s pomenljivim trojezičnim napisom, saj se nahaja le nekaj km stran od tromeje pri Višarjah. (D.D.)

TEČAJA SDGZ IN PODJETJA SERVIS

Higiena živil in izobraževanje

Kot je znano, so v naši deželi leta 2005 ukinili t.i. zdravniško knjižico oz. »libretto sanitario«, ki je bila obvezna za vse, ki so ravnali in delali z živilom.

Zakon, ki je ukinil ta dokument, in sicer deželni zakon št. 21 iz leta 2005, pa je uvedel nadomestno obveznost. Vsi operaterji v živilskem sektorju bi morali namreč obvezno opraviti izobraževalni tečaj; potrdilo o udeležbi naj bi zamenjalo zdravniško knjižico.

Poleg tega so v veljavi še predpisi evropskega pravilnika št. 852/2004, ki prav tako predvideva obvezno izobraževanje vseh delavcev v prehranbenem sektorju, ob tem pa določa tudi dodatne obveznosti za podjetnike, ki so zadolženi za izvajanje sistema HACCP.

Zgoraj navedena zakonodaja določa zgolj splošne principe; z operativnega vidika je bilo treba čakati na poseg deželnih Zdravstvenih Služb (A.s.s.), ki so poverjene za izvajanje načel o higieni živil in za inšpekcije. Pred kratkim je do tovrstnega posega dejansko prišlo. Zdravstvene Službe so namreč objavile nove smernice v zvezi s problematiko izobraževanja v jestvinskem sektorju. Poglejmo nekaj osnovnih pravil, ki jih predvidevajo.

Osnovna delitev operaterjev v živilskem sektorju jih razporeja v dve kategoriji. Zdravstvene službe uvažajo delitev med dejavnostmi, kjer je prisotna precejšnja stopnja tveganja za zdravje, in dejavnostmi, kjer to tveganje ni izrazito.

Smatra se, da tveganje ni posebno izrazito v sledečih dejavnostih: prodajalci ali prevozniki pakirane hrane, ki se hitro skvari, prodajalci sadja in zelenjave, prodajalci pižaa, itd.

Dejavnost pa je tvegana v naslednjih primerih: zaposleni v gostinskem sektorju, prodajalci in prevozniki hrane, ki se hitro skvari (sir, meso, ribe, kruh, sladoled, pizze, sla-

dice itd.), barmani, natakariji, itd.

V podjetjih, kjer tveganje ni veliko, mora delodajalec svojim delavcem izročiti dokument, kjer so opisana pravila o higieni jestvinskih proizvodov. S podpisom, da so delavci prejeli ta dokument, se izobraževalna obveznost zaključuje, in delodajalec ne tvega nobene kazni.

V podjetjih, kjer je tveganje za zdravje večje, pa morajo vsi delavci opraviti tečaj za usposabljanje operaterjev v živilskem sektorju, namenjen preprečevanju bolezni, ki jih prenašajo jestvine.

Gre za tečaj, ki nadomešča biviš »libretto sanitario«, katerega trajanje je 3 ure in se zaključuje z izpitom. Namenjen je vsem delavcem, ki ga bodo morali ponoviti vsaki dve leti, nuditi pa ga mora delodajalec. Glede na to, da gre za nove tečaje, do maja 2010 Zdravstvene službe ne bodo izdajale kazni v primeru inšpekcij, bodo pa v tem času ukazale takojšen vpis in udeležbo na tečaju.

Za prvi bienji so oproščeni tečaja vsi, ki so v zadnjem letu že opravili kak tečaj v zvezi s higieno živil.

Ob obveznem izobraževanju delavcev ostaja še izobraževanje delodajalcev oz. odgovornih za izvajanje principov HACCP v podjetju. Pri tem smernice zdravstvenih služb uvažajo delitev med podjetji, ki trgujejo z živilom (»commercializzazione«) in podjetji, ki jih servirajo (»sommministrazione«). Odgovorni v podjetjih prvega tipa (grosisti, prodajalne, prevoz živil ...) morajo opraviti 4-urni tečaj, ostali pa 8-urni tečaj. Tečaj je treba ponoviti vsaki pet let.

Slovensko deželno gospodarsko združenje je bilo priznано kot organizator tovrstnih tečajev, ki se bodo začeli že ob koncu meseca s tehnično asistenco podjetja Servis doo – srl.

Za informacije in vpisovanja, se lahko zainteresirani javijo na št. 040-6724855.

MILAN - Udeležba SDGZ

Na turistični borzi zadišalo po Krasu

Pred kratkim so bili slovenski turistični operaterji s Tržaškega in Goriškega vidno prisotni tudi na mednarodni turistični borzi BIT v Milanu. Na sliki je Ivan Gruden, ki je sodeloval na okrogli mizi o turističnem povezovanju in sodelovanju obeh strani Krasa, v priredbi Občine Devin Nabrežina in s pokroviteljstvom Dežele FJK. Srečanje je bilo v tiskovnem središču v okviru razstavnega prostora Dežele. Gruden je spregovoril v imenu Odbora Rilke, ki povezuje lepo število operaterjev, hotelirjev, gostince, kmetije in rekreacijske dejavnosti s sedežem na edinstvenem območju med seljskim in devinskim nabrežjem ter Krasom.

Kot član SDGZ pa je predstavil Okuse Krasa in njih povezovalno vlogo. Le-ta je vsebinska, saj povezuje gostinsko in trgovsko ponudbo s številnimi proizvajalci in resorji, kot tudi geografska. Zajema namreč poleg Trsta še Gorico, Sezano in Komen. V devinsko - nabrežinskem standu, ob materialu za Okuse Krasa 2009, so delili še druge zgibanke.

Na okrogli mizi devinsko-nabrežinske občine je nastopila tudi turistična agencija Key Tre Viaggi iz Trsta. Njena lastnica Gabriella Kropf je orisala novo pobudo - Z vespo po Brdih in po Krasu. Gre za nadgradnjo izvirne pobude Bricev Joška Sirkarja in Edija Keberja, ki od Brd pronica na Kras, s programom in ambicijo,

da bi zajela še slovensko stran. Med prisotnimi operaterji je bil tudi Aleš Waltritsch od goriške reklamne agencije AWS, ki je posebno poudarila na medijsko in komunikacijsko sodelovanje v naši čezmejni stvarnosti, kjer igra turizem strateško vlogo.

Konec februarja je prišlo tudi, v dobri sinergiji med pristojnim uradom storitvenega podjetja Servis in združenjem do priprave več prošnji za pridobitev dotacije Dežele FJK za investicije v turizmu. Več operaterjev se je sicer prijavilo na skupne pozive SDGZ - Servis, ampak zaradi kratkega roka, so lahko pripravila in pravočasno oddala dokumentacijo le tista podjetja, ki so imela že jasne pojme in pripravljene investicijske načrte. Zato pozivamo vse zainteresirane za naložbe, na tem in tudi drugih področjih, da so zelo pozorni na informacije Okrožnice SDGZ - Servis, na njuna sporočila v tisku in tudi da sledijo aktualnim vestem, ki so objavljene na spletnih straneh "http://www.servis.it/" www.servis.it in "http://www.sdgz.it/" www.sdgz.it. Za informacije: tel. 04067248239.

KD Andrej Paglavec – Podgora

Članica ZSKD v Podgori, goriškem predmestju, se imenuje po leta 1955 umrlem družbenem in kulturnem delavcu, goriškem občinskem svetniku za stranko Demokratična fronta Slovencev in občinskem tajniku v Podgori ter Štandrežu (ko sta bili to še dve samostojni občini).

Prosvetna dejavnost je bila v Podgori razvejana pred in po prvi svetovni vojni do ukinitve društev leta 1927 (glej Krajevni leksikon Slovencev na Goriškem). Zamrla ni niti med fašizmom, zato je po koncu druge svetovne vojne obnova bila navdušujoča. Nov val dejavnosti se je razširil s pobudo za postavitve spomenika padlim v Narodnoosvobodilni borbi leta 1975. Nastal je pevski zbor in pomnožile so se prireditve. Potrebno po društvenem sedežu so v Podgori razrešili šele dvanajst let kasneje, ko so prostore uredili v prenovljeni Bregantovi hiši.

V njih so potekale vaje moškega pevskega zbora, predavanja, proslave, sestanki in družabnosti. Sedeža so se

posluževali tudi člani krajevne sekcije Vsestržavne zveze partizanov s svojimi dejavnostmi ob 25. aprilu, vrtenju dokumentarcev in počastitvah. Pridružil se je Kajak klub Šilec, ki je poleg sestankov, občnih zborov, prikazov diapozitiv in razstave na primernem zunanem travniku skoraj že četrto stoletja zaključeval vsakoletno Soško regato s začetkom v Solkanu, kar se seveda še dogaja.

Pevski zbor in prosvetna dejavnost sta zaradi vrste okoliščin prešla v zatišje, a vsekakor ob vztrajanju minimalnega zaporedja prireditev in srečanj. Postavilo pa se je vprašanje smotnosti vzdrževanja kulturnega sedeža ob padajoči krivulji dejavnosti. Sledila je nadebudna sezona 2006/2007, ko je poleg sestankov, običajne regate in vadbe treh glasbenih skupin uspelo pet večjih izvirnih in tudi zadovoljivo ali množično obiskanih prireditev, med katerimi sta izstopala prikaz umetniške ustvarjalnosti skupine mladih in poimenovanje pred-

valnice po domačinu, narodnem heroju Rastislavu Delpinu Zmagu.

Novost ki se zaradi mladih udeležencev usmerja v prihodnost, se osredotoča predvsem v dejavnost gledališke delavnice. Tamara Peteani in Alex Devetak sta poleti 2008 obiskovala delavnico za bodoče mentorje gledaliških skupin v organizaciji ZSKD pod mentorstvom Vesne Tomsic in zdaj uspešno vodita gledališko delavnico z namenom druženja, nastopanja, gojenja izbranega jezika in spodbujanja še kakšne vzporedne pobude.

agenda - agenda - agenda - agenda - agenda - agenda

TROMESEČNI VOKALNI TEČAJ ZCPZ V SODELOVANJU Z ZSKD POD VODSTVOM ADIJA DANEVA:

Srečanja bodo potekala ob sobotah od 7. marca dalje v prostorih Finžgarjevega doma na Opčinah:

A) v jutranjih urah bodo na vrsti predavanja o vokalni tehniki s praktičnimi vajami za pevce naših zborov, za mlade pevovodje in za vse ljubitelje petja; B) popoldanski pas pa bo namenjen opernemu, koncertnemu in komornemu repertoarju za solopевce. Zadnje prijave sprejemamo na tel. št. 349-4937834 ali 328-4535725.

4. NATEČAJ ZA ZBOROVSKO SKLADBE ZA NAGRADO IGNACIJ OTA

Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju z Združenjem pevskih zborov FJK U.S.C.I. in Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti razpisuje 4. Natečaj za zborovsko skladbo za nagrado Ignacij Ota. Razpis je na razpolago na sedežih ZSKD ali na spletni strani www.zskd.eu.

ZBORI ZSKD, KI BODO NASLEDNJI KONEC TEDNA NASTOPILE NA KONCERTIH PRIMORSKE POJE 2009

Sobota, 14.3.2009 ob 20. uri,
Kuteževo, Osnovna šola
DePZ Kraški slavček, Nabrežina
MoPZ Matajur, Špeter

Sobota, 14.3.2009 ob 20.30,
Jamlje, Kulturni dom
ŽePZ Vesela Pomlad, Opčine
ŽePS Stu ledi, Trst

Nedelja, 15.3.2009 ob 17. uri,
Pivka, Osnovna šola
MePZ Tre valli-Tri doline, Kravar, Sv. Lenart
MePZ Skala-Slovan, Gropada-Padriče

Nedelja, 15.3.2009 ob 14.30,
Trbiž, Občinski kulturni center
MePZ Starši ensemble in Mali romjanski muzikanti, Ronke
MoPZ Fran Venturini, Domjo

PRIMORSKA POJE 2009

Prosimo pevce in predsednike zborov, da sproti sledijo morebitnim spremembam na razporedu zborov, ki je objavljen na www.zpzp.si.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV

in
AKŠD KREMENJAK
vabita na koncert revije

PRIMORSKA POJE 2009

Sobota, 14. marca 2009 ob 20.30
Jamlje, Kulturni dom

Nastopajo:
ŽePZ Vesela pomlad, Opčine,
Društvo žena, Miren
Pevke ljudskih pesmi folklorne skupine Skala, Kubed
MoPS Kantadore, Brezovica
ŽePS Mandrač, Koper
VS Unica, Postojna
ŽePS Stu ledi, Trst

Zveza Slovencev na Madžarskem Monošter

Slovenska prosvetna zveza Celovec
Krščanska kulturna zveza Celovec
Zveza slovenskih kulturnih društev v Italiji
Zveza slovenske katoliške prosvete Gorica
Slovenska prosveta Trst
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Ljubljana
vabijo na skupno prireditev Slovencev iz zamejstva

BREZ MEJ

Nedelja, 15.3.2009 ob 17.00
Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici

Nastopajo:
Janez Gregorič, kitara, Celovec
Sonja Koschier, sopran, Celovec
Samo Lampichler, bariton, Celovec
Dekliška vokalna skupina Bodeča neža z Vrha sv. Mihaela (Gorica), dirigentka Mateja Černic
NOMOS Ensemble, Trst
Mihi Kristof, recitator, Celovec
Robert Cotič, recitator, Gorica
Scenarij in režija: Alenka Hain, Celovec

21. marec 2009
Dom Andrej Budal
IZBRUH MLADOSTNE
USTVARJANOSTI

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org
Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org
Čedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org
Solbica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org

Ali smo ali nismo

Politično korektno na etničnem področju je med Trstom in Videmsko pokrajino zelo tanek led, ki se rad prelomi. V Reziji in Benečiji se tudi danes ponovno pojavljajo modreci, ki skušajo dokazovati, da je slovensko narečje pravzaprav neka prastara slovanska govorica in da je uporaba slovenskega jezika pravzaprav ideološka izbira in ne enako normalna stvar kot uporaba knjižne italijanščine. Vsako argumentiranje proti tem opazkam pa nareži na gluha ušesa in bolj ali manj agresiven politični odpor. Drugi razlog, s katerim bi lahko dokazali neobstoje Slovencev v Italiji, je obstoj zakona, ki ščiti slovensko manjšino. Paradoks? Ne! Členi omenjenega zakona niso bili (vsaj v dobrisni meri) izpolnjeni, kot da bi manjšina pač ne obstajala. No, in prav zaradi tega se lahko v parlamentu po mili volji najprej črta potem na spet nekaj malega doda za potrebe takoimenovane slovenske manjšine v Italiji...

Zanimiva situacija, kajne? Če bi človek iskal potrditev o lastnem obstoju v drugem, bi je težko našel. Namesto da bi okolica zrcalila prisotnost različnosti, jih raje zataji. Namesto malodušja pa je v teh časih potrebno kljubovanje in vztrajanje. To je sporočilo dela Luigie Negro, slovenske kulturne delavke z Rezijske, ki kljub vse večjim pritiskom še vedno uspešno dela in vseh tistih Čedermacev, duhovnikov in laikov, ki si prizadevajo za ohranjanje slovenstva v videmski pokrajini. Slovenska manjšina obstaja, o tem ni dvoma. Vprašanje pa je, ali bo znala iz preteklosti črpati navdih za narodno delo. Prav doslednost in vztrajnost narodnih voditeljev v preteklosti sta pripeljala do tega, da se o slovenski manjšini v Italiji še danes razpravlja. Če bi njihovega dela ne bilo, bi tudi danes ne govorili o tem, kako naprej.

trst

ZCPZ prireja 21. in 22. marca tradicionalno revijo otroških zborov Pesem mladim.

Društvo slovenskih izobražencev prireja v ponedeljek, 9. marca, predavanje v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3. Prof. Marta Ivašič bo predstavila – s pomočjo besede in slike – obdobje, ki ga je Trubar preživel v Trstu, in sicer pri takratnem škofu Bonomu. Začetek ob 20.30.

gorica

V nedeljo, 15. marca, bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž prireditev NI MEJA, ki jo prireajo organizacije slovenskih zamejskih kulturnih organizacij, ki delujejo v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Začetek ob 20.30.

PD Podgora

Prosvetno društvo Podgora je bilo ustanovljeno 24. oktobra 1924 na pobudo "nekaterih fantov in deklet", kot piše v takratnem zapisniku. Istega dne sta bila ustanovljena še telovadni odsek in dekliški krožek, v vasi pa je deloval tudi pevski zbor. Društvo je v teku svojega obstoja nekajkrat za krajši čas prekinilo svoje delovanje, a naposled se je vedno našla skupnina ljudi, ki je ponovno na noge postavila kulturno delo društva. V okviru P.D. Podgora delujeta danes MePZ Podgora in MoPS Akord, domača dramska skupina in

Otroški pevski zbor Podgora. Društvo ima tudi svojo spletno stran. Na zadnjem občnem zboru društva oktobra lani je tajnica Katja Bandelli posebno izpostavila vlogo žal prežgodega preminulega kulturnega delavca, dirigenta in predvsem prijatelja Mirka Špacapana. »V našem zboru in društvu je smrt Mirka Špacapana pustila veliko praznino, ki težko jo bomo napolnili, vendar prav zaradi tega nismo dovoliti, da bi njegovo in naše prostovoljno delo izumrlo. Mi smo ekipa, ki na kulturni in ne na gospodarski ravni sodeluje med seboj, da ohranjamo slovensko besedo, pesem in kulturo iz roda v rod, še posebej v Podgori, kjer je slovenska stvarnost, v primerjavi z drugimi vasi, težja, saj se je zaradi velikega števila priseljencev in pomanjkanja šolske mreže večina slovensko govorečih ljudi tiho asimilirala. Naše društvo pa hoče in mora delovati v smeri obstoja našega naroda in seveda mora nadaljevati in krepiti dobre odnose z večinskimi narodom, ki se je že Mirko tako prizadeval. Nas ni veliko, zato si moramo položiti roko na srce in se zavedati, da vsak od nas je lahko življensko pomemben za obstoj društva, da kdorkoli na katerikoli način nas zapusti je velika izguba in da je naša skupnost obubožena.« je dejala Katja Bandelli.

Pogovor z maestrom Adijem Danevom

Maja in junija lanskega leta je Zveza cervenih pevskih zborov priredila seminar za pevce in zborovodje na Opčinah, ki ga je vodil priznani zborovodja Adi Danev. Pobuda je naletela na dober odziv s strani tečajnikov, tako da je prišlo tudi do drugega dela tega tečaja. Mladi pevci pod vodstvom Adija Daneva so začeli tečaj včeraj.

Kaj bo v ospredju drugega dela tečaja?

Adi Danev: Tečaj bo potekal za dve ciljni skupini. Tehnično bolj pripravljenim pevcem bom tokrat nudil izpopolnjevalni tečaj, na svoj račun pa bodo prišli tudi mlajši pevci in pevovodje. Njim sem namenil dvanajst predavanj o vokalni tehniki s praktičnimi vajami. Vsakdo bo lahko torej tudi v praksi preizkusil teorijo.

Dolgo let ste vodil zborov vrhunskih opernih hiš. Kako doživljate, na glasbenem področju, naš prostor?

Adi Danev: Ni mi vseeno, kar se dogaja pri nas na glasbenem področju. Pred kratkim je izšla moja knjiga Belkanto ali slo po petju, v kateri posvečam prav posebno poglavje Napolisal sem knjigo, v kateri je posebno poglavje o zamejstvu. V knjigi sem zbral tudi veliko informacij za mlade pevce, a sama knjiga ne reši še vseh vprašanj, kako peti. Knjiga je lahko pač le informativnega značaja. Vsebinsko, ki jo lahko preberete v knjigi, pa bo po drugi strani ogrode letošnjega tečaja.

Kako ocenjujete prvi tečaj?

Adi Danev: Zanimivo je, da se je tečaja udeležila zares različna publika, in sicer ne samo solopetci, ampak tudi pevovodje in zborovski pevci. Pri vseh sem ob različnih priložnostih opazil napredek pri njihovem delu.

Sicer pa je še vedno glavnina našega pevskega ustvarjanja bolj rekreativnega značaja. Tudi velik potencial pevcem, ki nastopajo vsako leto na revijah kot je npr.

Prosvetno Društvo Podgora v sodelovanju z Zdrženjem Cerkvenih Pevskih Zborov - Gorica in pod pokroviteljstvom Goriške nadškofije ter Koprške škofije

organizira

4. NATEČAJ CERKVENEGA ZBOROVskega PETJA "BOGOMIR ŠPACAPAN"

1. Vpišejo se lahko mešani pevski zbori, ki gojijo cerkveno glasbo, brez omejitev v sestavi in v številu pevcev.
2. Zbori lahko nastopijo s spremljavo glasbila ali "a cappella", na koru ali pred oltarjem (zaželeno). Organizator bo poskrbel za orgle na koru in v prezbitoriju.
3. Vsak zbor ima na razpolago desetminutni program.
4. Skladbe naj bodo primerne za spremljavo svete daritve skozi vse cerkveno leto, prednost naj imajo slovenski avtorji.
5. Nastopajoče zborove bo ocenjevala strokovna komisija, ki bo vsakega dosodila oceno za izvedbo.
6. Na podlagi ocene bodo zbori uvrščeni po vrednostni lestvici, proti kateri ni možnosti ugovora. Posamezni zbori bodo dobili pisмено oceno komisije o lastnem nastopu.
7. Ocena bo temeljila na zahtevnosti predstavljenih skladb, intoniranosti, interpretaciji, prepričljivosti izvedbe in splošnem vtisu.
8. Najbolje uvrščeni zbor bo dobitnik nagrade "Bogomir Špacapan" v znesku 500,00€, drugouvrščeni bo prejel 300,00€, tretjeuvrščeni pa 200,00€. Vsi pevski sestavi bodo prejeli priznanje za udeležbo na tekmovanju.

9. Natečaj se bo odvijal v župnijski cerkvi v Podgori v nedeljo 19. aprila 2009 ob 16.00 uri
10. Število nastopajočih zborov je omejeno na šest, ki jih bo organizator zbral po časovnem kriteriju vpisa. Prednost bo dana zborom, ki redno pojejo pri sveti maši, kot izhaja iz priloženega potrdila župnije.
11. Pravila za vpis zbora so na razpolago na spletni strani www.podgora.it - Natečaj Bogomir Špacapan.
12. Zbori se lahko vpišejo po navadni ali e-pošti do 16. marca na sledeča naslova: Zdrženje cerkvenih pevskih zborov - Gorica, Viale Drevored 20 settembre, 85 - 34170 Gorica Italija (navadna pošta), corili01@gorica.191.it (e-pošta).
14. Organizator bo sporočil sprejem vpisanih zborov do 31. marca. Sprejeti zbori bodo morali do 10. aprila predstaviti notni material skladb, s katerimi se nameravajo udeležiti natečaja.

P.D. Podgora
Ulica San Giusto, 9
34070 Piedimonte-Podgora
Gorizia-Gorica Italia-Italija
Elektronska pošta:
katja.bandelli@alice.it
Spletna stran: www.podgora.it

Priznanje Kazimir Humar organistu in zborovodji Hermanu Srebrnič

Odbor, v katerem so predstavniki Kulturnega centra Lojze Bratuž, Zdrženja cerkvenih pevskih zborov in Zveze slovenske katoliške prosvete, je soglasno sklenil, da priznanje Kazimir Humar, ki ga razpisujejo navedene kulturne ustanove za leto 2009, prejme Herman Srebrnič.

Hermanu Srebrnič gre velika zasluga in priznanje, da je v povojnih letih s svojim navdušenjem in znanjem vključil v mešani pevski zbor F.B. Sedej iz Števerjana veliko število mladih članov in tako omogočil, da se je pevski zbor kvalitetno povzdignil. Pevci so pod njegovo taktirko vsako leto peli na domačem koncertu in po nekaj letih začeli nastopati bodisi v zamejstvu kot tudi v matični domovini in sosednji Avstriji. Herman Srebrnič še danes neutrudno orgla in s petjem spremlja cerkveno bogoslužje v Števerjanu pa tudi v bližnji okolici.

Podelitev priznanja bo v torek, 17. marca 2009, ob 20. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž.

NOGOMET - A-liga

Inter in Juventus: zmagi brez zmagovalca

Razlika v točkah ostaja nespremenjena - Udinese v Rimu proti Romi zaslužen do točke

Dvoboj na razdaljo med Interjem in Juventusom včeraj ni imel zmagovalca, saj so oboji zmagali, čeprav sta bila njuna nastopa na papirju neugodna. Inter je v gosteh z 2:0 premagal Genoo, Juventus pa je z golom Chiellinija v mestnem derbiju ukrotil Torino.

Roma in Udinese si bosta z neodločenim izidom 1:1, ki sta ga dosegla v včerajšnji prvi vnaprej igrani tekmi, bolj malo pomagala, Videmčani pa so pred nadaljevanjem pokala UEFA (to je zdaj njihov edini cilj) utrjeni v samozavesti, da igrajo zdaj spet kot na začetku sezone. Na Olimpico so namreč postregli z dobrim nastopom in res škoda je, da niso zmagali, če vemo, da so prvi povedli s Felipejem, da jim sodnik ni dosodil 11-metrovke po dokaj očitnem igranjem z roko Mexesa in da je Zapata sam in neoviran pred vratarjem poslal žogo z glavo mimo vrat. Spalletti-jevo moštvo (Romin trener, ki je včeraj dopolnil 50 let je sicer sedel na tribuni zaradi diskvalifikacije) je iz zagate rešil Črnogorec Vučinić z diagonalnim strelom, ki ga Handanović ni mogel ubraniti. Vrtar slovenske reprezentance je sicer ob povratku na igrišče po poškodbi kolena zanesljivo opravil svojo nalogo. Slabo za Udinese je bilo to, da ni izkoristil izključitve De Rossija v 23. minuti drugega polčasa. Nasprotno, po njej se je celo zaprl v obrambo. Slaba novica za Romo pa je nova poškodba Pizarra, ki verjetno ne bo mogel biti prisoten na povratni tekmi Lige prvakov proti Arsenalu.

Inter si je v Genovi takoj opomogel od pokalnega poloma proti Sampdoriji. Proti Genoi je dosegel deseto zmago v gosteh in četrto zaporedno. Delo mu je že po dveh minutah olajšal Ibrahimović, ki je vratarja premagal z lobom. Interjev trener Mourinho je moral že po 30 minutah zamenjati pol obrambe zaradi poškodb Materazzija in

Ibrahimović si je najprej »popravlil« žogo z glavo (na sliki), nato pa sprožil neubranljivi lo za prvi Interjev gol v Genovi

ANSA

Burdissa. Genoa se ni potrla in vratar Julio Cesar je bil na koncu spet eden boljših v Interjevih vrstah. Gostitelji so skušali napadati, toda Inter je bil včeraj dobro razpoložen, drugemu голу Balotellija pa je botrovala napaka obrambe. Strel napadalca je odbil branilec Rossi, a so počasni posnetki pokazali, da je to storil za golov črto. Vsaj tokrat ne bo polemik.

Derbi v Turinu se je končal z enakim izidom kot v prvem delu, Ranieri pa je lahko še toliko bolj zadovoljen, ker je zmagal, čeprav so manjkali Del Piero, Trezeguet, Tiago in Marchionni, Sissoko in Nedvedev pa sta odigrala le del tekme. Vsi tile igralci bodo tako bolj

spočiti v torek, ko v Turin prihaja Chelsea.

Derbi je bil v prvem polčasu dinamičen in izenačen. Priložnosti za gol so imeli oboji, vratar Torino Sereni pa je udarec z glavo laquinte odbil na golovi črti. V drugem polčasu je bil ritem počasnejši, to pa je bila voda na mlin Juventusa. Gol Chiellina devet minut pred koncem je »napovedala« vratnica Salihamidžića.

1. slovenska liga: MIK CM Celje - Primorje 3:0 (1:0); Interblock - Labod Drava 3:2 (1:0); Luka Koper - Rudar Velenje 0:1 (0:1); Maribor - Nafta 2:1; HIT Gorica - Domžale 2:3.

KOŠARKA - Moška B2-liga

Šesta zaporedna zmaga AcegasaAps

ABC Utensili Varese - Acegas Aps Trieste 72:100 (16:27, 30:48, 48:79)

ACEGAS APS: Bocchini 20 (-, 4:5, 4:5), Gennari 14 (-, 7:10, -), Pigato 12 (1:3, 4:7, 1:4), Cigliani (-, -, 2:4), Spanghero 5 (-, 1:4, 1:4), Marisi 15 (0:1, 3:8, 3:4), Di Gioia 9 (3:4, 1:2, -), Benevelli 10 (-, 5:8, -), Leonardon 9 (-, -, 3:4), Polo 0(-, -, 0:1). TRENER: Bernardi. SON: 21

Tržaški Acegas Aps je dosegel v Vareseju šesto zaporedno zmago in še učvrstil svoj položaj v boju za boljše izhodišče v končnici za napredovanje. Do konca rednega dela manjkajo še štirje krogi, Tržačani pa bodo trikrat igrali doma. Proti Vareseju je vse teklo kot po olju. Gostje so takoj povedli z 9:0 in se niso več pustili presenetiti. Vareseju met ni šel od rok, pri čemer je imela precej zaslug tudi tržaška obramba. Tržačani so bili v napadu zelo učinkoviti. Najboljši strelec je bil Bocchini, ugodno pa je presenetil tudi Gennari, ki je ob 14 točkah imel tudi 12 skokov in 4 blokade.

A1-LIGA

Poraz Snaidera

Snaidero - Scavolini Pesaro 70:90 (20:21, 37:42, 52:67)

SNAIDERO: Musso, D'Ercole, Otner 2, Antonutti 11, Di Giuliomaria 4, Forte 19, Romero 23, Torres 5, Allen 6, Maganza, Buskevics, Zakelj.

SCAVOLINI: Tommasini, Zukauskas, Stanić 6, Curry 17, Akindele 20, Myers 12, Hicks 24, Gjinaj, Shaw, Amici, Van Rossen, Hurd.

Derby kuhinjskega pohištva je osvojilo moštvo Scavolinija iz Pesara in tako potrdilo (če sploh je bilo še treba), da Snaidero preživlja izredno hudo krizo in da so vrata neposrednega nazadovanja za videmsko moštvo skoraj že na stečaj odprta. Srečanje se je dejansko odločilo v tretji četrtini, ko sta Hicks in Myers z delnim izidom 13:0 spravila na kolena Videmčane. Allen in Forte sta sicer sicer trudila, da bi peterka Sanidera ponovno prišla v igro za zmago, vendar je bilo premalo. V zadnji četrtini Videmčanov sploh ni bilo na igrišču in gostje so tako zaslužen pod streho spravili novi dve točki.

Ostali izid: Rieti - La Fortezza Bologna 80:55. **LIGA NLB** - Izidi: Hemofarm - Union Olimpija 74:70, Zagreb - FMP 83:77, Zadar - Crvena zvezda 71:61, Partizan - Split 83:73. **LIGA UPC** - Izid: Luka Koper - Elektra 81:95.

VATERPOLO

Tesna zmaga Tržačanov

Tržaški A2-ligaš Pallanuoto TS je s 15:14 premagal Chiavari. Najboljši strelec je s petimi goli bil Giorgi. Peter Planinšek se tokrat ni vpisal med strelce.

JADRANSKA LIGA - Izid: Rokava Koper - Mornar Split 11:10.

NOGOMET - B-liga

Položaj Triestine še trdnejši

Včerajšnji izidi 29. kroga nogometne B-lige so bili za Triestino zelo ugodni. Parma je namreč na domačih tleh igrala le 0:0 proti pepelki Treviso, vodilni Livorno je igral 1:1 v Frosinonu, Brescia pa je doma celo izgubila proti Riminiju. Od neposrednih nasledovalcev je Albinoleffe izgubil v Pizi, od boljših ekip sta tako zmagala le Empoli in Grosseto, Sassuolo in Bari pa se bosta danes pomerila med sabo. Kakorkoli že, Triestina se bo po tem krogu še bolj utrdila pri vrhu lestvice.

Včerajšnji izidi: Ancona - Vicenza 3:2, Brescia - Rimini 0:1, Empoli - Salernitana 2:0, Frosinone - Livorno 1:1, Grosseto - Ascoli 1:0, Parma - Treviso 0:0, Piacenza - Modena 1:0, Pisa - Albinoleffe 2:0. Danes: Sassuolo - Bari; jutri: Avellino - Mantova.

Vrstni red: Livorno 51, Bari 50, Parma 49, Sassuolo in Triestina 48, Brescia 46, Empoli in Grosseto 44, Albinoleffe 41, Vicenza in Rimini 38, Piacenza 37, Pisa 36, Ascoli in Ancona 35, Cittadella in Frosinone 33, Mantova 32, Salernitana 30, Modena 25, Treviso in Avellino 24.

Prihodnji krog (14.3): Triestina - Brescia

TENIS - Davis cup

Hrvati in Argentinci četrtfinalisti

POREČ - Po dveh dneh osmine finala svetovne skupine Davisovega pokala sta si napredovanje že priigrali dve teniški reprezentanci. Hrvati so v Poreču s 3:0 premagali Čile, prav tako pa so s 3:0 Argentinci odpravili Ni-zozemce. Ostali izidi: Nemčija - Avstrija 2:1, Španija - Srbija 2:1, Romunija - Rusija 1:2, Češka - Francija 2:1, Švedska - Izrael 2:1, ZDA - Švica 1:1.

V prvi evroafriški skupini Italija vodi proti Slovaški z 2:1, V posamičnih dvobojih sta Potito Starace in Fabio Fognini zanesljivo zmagala, v igri dvojic pa sta bila Slovaka Mertinak in Polašek s 7:5, 4:6, 6:0, 2:6, 9:7 premagala dvojico Cipolla-Starace

Slovenska reprezentanca pa se je v 1. krogu druge evroafriške skupine Davisovega pokala proti Egiptu že uvrstila v drugi krog. Dvojica Andrej Kračman/Grega Zemlja je premagala Sherifa Sabryja in Karima Maamouna s 6:2, 6:3 in 6:3, Slovenija pa je tako povedla s 3:0.

CELJE PL - Celjski rokometasi so v Zagrebu doživeli še četrti poraz v drugem delu evropske lige prvakov. V gosteh so izgubili s hrvaškim CO Zagreb z 31:18. Najboljši strelac Celjanov je bil Kokšarov, ki je zbral 8 zadetkov.

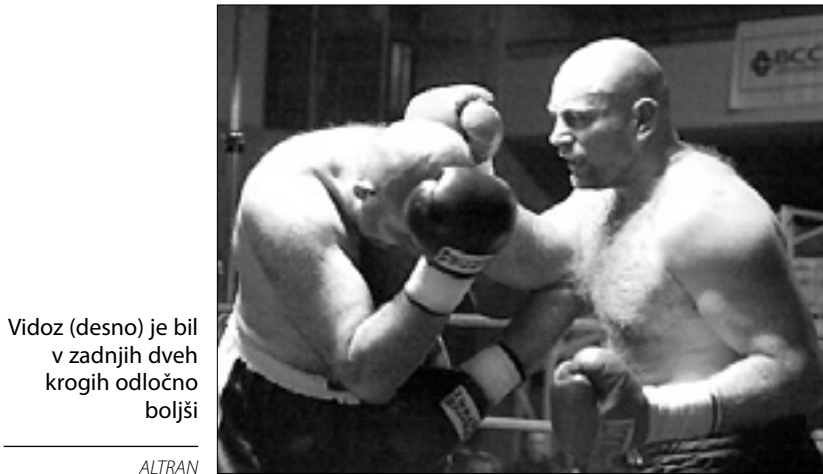
ODBOJKA - 1. slovenska liga, ženske: Calcit Kamnik - Luka Koper 3:0 (23, 17, 14).

SMUČARSKI SKOKI - Avstrijski smučarski skalcalci so zmagovalci ekipne tekme svetovnega pokala v Lahtiju. Slovenci so ostali zunaj finala na devetem mestu.

PO ISTRI - Z memorialom Nevja Valčiča se je začel niz kolesarskih dirk v hrvaški Istri. Prvo, 168 kilometrov dolgo dirko je po pebegu dobil domači tekmovalac moštva Loborika, Masimo Demarin. Dobro formo je z 2. mestom potrdil najboljši slovenski predstavnik na dirki, tekmovallec Adrie Mobila Marko Kump. Niz istrskih dirk se bo nadaljeval v nedeljo, ko bo na sporedu VN Poreča, 12. marca pa se bo začela še večdnevna dirka Istrska pomlad.

BOKS - Miting v Gorici

Vidoz zmagal že v četrtem krogu

Vidoz (desno) je bil v zadnjih dveh krogih odločno boljši

ALTRAN

Ločniški boksar Paolo Vidoz ni razočaral svojih goriških privržencev. V prenatrpani dvorani UGG v središču mesta je sinoči, v svojem doslej edinem poklicnem dvoboju težke kategorije na domačih tleh, že po štirih krogih strl odpor orjaškega Poljaka Tomazsa Zepezalko.

Kljub temu, da ga je nasprotnik višinsko in fizično prekašal, je 38-letni Vidoz ambiciozno začel dvoboj in dobil prvo krog. V drugem je Poljak reagiral in kazalo je, da bo dvoboj trd. Toda v tretjem, še posebej pa četrtem krogu, je domači boksar ob bučni podpori gledalcev odločno prevzel vajeti dvoboja v svoje rokavice. Četrti

krog je bil za Poljaka prava kalvarija. Sodnik je dvakrat opravil štetje, ko je do konca kroga manjkalo 36 sekund pa so iz Poljakovega tabora začeli vihteti brisačo predaje in sodnik je dvoboj prekinil, Vidoz pa se je gledalcem po dvoboju zahvalil za izredno podporo.

Zdaj lahko ločniški športnik spet upa, da ga bodo proglasili za iz-zivalca za evropski naslov, potem ko so Angležu Skeletonu odvzeli naslov.

Pred vrhuncem večera je bilo na sporedu sedem amaterskih dvbojev med boksarji iz naše dežele in Slove-nije, nekateri izmed teh so bili kvali-tetni.

ATLETIKA - Evropsko dvoransko prvenstvo v Turinu

Donato prvak v troskoku Romanova tretja na 1500 m

Italijan je po štirih prestopih v peti seriji z izidom 17,59 izboljšal državni rekord

TURIN - Drugi dan 30. atletskega dvoranskega EP v Torinu je prinesel osem finalnih bojev, polovica zlatih odličij pa je šla v Rusijo. Fabrizio Donato je z najboljšim letošnjim izidom na svetu in rekordom prvenstev (17,59 m) v troskoku gostiteljici Italiji prinesel prvo zlato odličje na tem EP.V teku na 400 m sta bila najboljša Šved Johan Wissman (45,89) z najboljšim izidom sezone na svetu in Rusinja Antonina Krivošapka (51,18), v skoku v višino je slavil Rus Ivan Uhov (2,32 m), v teku na 3000 m Britanec Mo Farah (7:40,17), v skoku s palico pa Rusinja Julija Golubčikova (4,75 m). Britanec Dwain Chambers je v polfinalu teka na 60 m s 6,42 postavil evropski rekord in za tri stotinke zgrešil svetovnega.

Donato je po štirih prestopih v peti seriji izboljšal italijanski rekord in prevzel vodstvo, v veselje domačih navijačev. Srebro je osvojil Ukrajinec Viktor Jastrebov (17,25 m), bron pa Rus Igor Spasovhodski (17,15 m). Rojak slednjega, Uhov, je brez večjih težav potrdil vlogo prvega favorita skoka v višino in za tri centimetre premagal Ciprčana Kyiakoša Ioannuoa (2,29 m) in rojaka Alekseja Dmitrika; slednja sta si razdelila srebro.

Tudi po teku na dva stadionska kroga so se veselili gostitelji, saj je bil za Wissmanom Italijan Claudio Licciardello (46,32), tretji pa Romun Ioan Vieru (46,54). Med tri Rusinje se je na tej razdalji prebila le Ukrajinka Natalija Pihita (51,44), ki je bila za Krivošapko ter pred Darjo Safonovo (51,85) in Natalijo Antukovo (52,37). Na najdaljši razdalji prvenstva, na 3000 m, je Farah zanesljivo ugnal konkurenco, saj je za več kot dve sekundi zaostal Francoz Bouabdellah Tahri (7:42,14), bron pa je osvojil Španec Jesus Espana (7:43,29).

Golubčikova je v odsotnosti rojakinje Jelene Isinbajeve, olimpijske in svetovne prvakinja ter svetovne rekorderke, ohranila ruski primat v skoku s palico. Imela je en neuspešen poskus manj od Nem-

»Zlati« Donato

ANSA

ke Silke Spiegelburg. Ta je prav tako preskočila 4,75 m in osvojila srebro, nemški uspeh pa je z bronom dopolnila Anna Battke (4,65 m).

Veselili so se tudi Slovenci. Sonja Roman je bila v finalu teka na 1500 m tretja (4:11,42) in je osvojila šesto slovensko odličje v zgodovini teh tekmovanj. Devetindvajsetletna Romanova je v taktičnem in dokaj počasnem teku do svojega prvega članskega odličja na velikih tekmovanjih prišla z izjemnim finišem. Zmagala je Rusinja Ana Alminova (4:07,76) pred Španko Natalio Rodriguez (4:08,72).

Njen uspeh je dopolnila Nina Kolarič s četrtim mestom v skoku v daljino (6,62 m), presenetila pa je v bistvu že z uvrstitvijo v finale. Zlato je osvojila Estonka Ksenija Balta z najboljšim izidom sezone na svetu (6,87 m), druga je bila Rusinja Jelena Sokolova (6,84 m), tretja pa njena rojakinja Olga Kučerenco (6,82 m).

NOGOMET - Kras Koimpex je premagal tudi tržaško Ponziano

Cilj je vse bližji

Edini zadetek na tekmi z glavo zabil Daniel Tomizza - Igra ni bila najbolj privlačna

Kras Koimpex - Ponziana 1:0 (1:0)

STRELEC: Tomizza v 30. min.

KRAS: Contento, Jevnikar (od 75. Pohlen), Tomizza, Batti, Sessi, Banello, Metullio, Bertocchi, Knežević, Bernabei (od 70. Mosca), Orlando (od 81. Costa). TRENER: Musolino.

PONZIANA: Daris, Petranich, (od 45. Nettis), Liciulli, Pecora, Antončić, Lodi (od 75. Centrone), Beacco, Mendella, Marzari, Prisco, Snidar. TRENER: Mikuš.

Kras je tokrat z minimalnim trudom premagal tržaško Ponziano. Tekma 23. kroga promocijske lige po pravici rečeno ni bila najlepša in obe ekipi nista prikazali za oko privlačne igre. Kljub temu je bil Kras tudi tokrat boljši nasprotnik. Vsakič ko so rdeče-beli pospešili ritem igre, so se nevarno predstavili pred nasprotnikovimi vrati. In to že po 25 sekundah, ko je z leve strani dal lep predložek Tomizza in Knežević za las ni bil natančen z glavo. Žoga je šla mimo vratnice. Številni gledalci ob repenskem igrišču so napovedali pester in živahen tržaški derbi. Ampak v nadaljevanju ni bilo tako. Na sredini igrišča se je namreč poznala odsotnost Giacomija, ki je poškodovan. Okrog 9. minute so se gostje, pod taktirko slovenskega trenerja Milana Mikuša (pri Ponziani trenira vratarje še en naš trener, to je Marjan Babuder iz Bazovice), prvič nevarno približali vratom Krasovega vratarja Micheleja Contenta. Vse do 30. minute ni bilo večjih priložnosti za gol. Kras je vsekakor držal vajeti igre v svojih rokah. V 30. minuti je iz zvočnikov repenskega igrišča odmevala Avenikova Golica. Po lepi visoki Bernabeievi podaji s kota je Daniel Tomizza z glavo preusmeril žogo v mrežo. Strel je bil natančen in silovit, tako da je bil vratar Daris povsem brez moči. V naslednjih osmih minutah je bil v središču pozornosti desni bočni igralec Piero Metullio. V 33. minuti je v kazenskem prostoru preigral branilca Ponziane in z levo nogo streljal proti vratom. Žoga se je odbila od vratnice. Pet minut kasneje

Tako se je strelec Krasovega zadetka Daniel Tomizza veselil po голу z Dimitrijem Battijem (št. 4)

KROMA

podobna akcija. Krasov nogometaš je preigral istega branilca in še enkrat z levo nogo poskusil presenetiti gostujočega vratarja. Akcija se je končala podobno kot pred nekaj minutami. Žogo je odbila vratnica.

Drugi polčas je bil vse prej kot zanimiv. Kras je začel napadalno in že po petih minutah je imel lepo priložnost za gol kapetan Radenko Knežević, ki pa mu ni uspel lob. V 13. minuti je močno izven kazenskega prostora streljal Bertocchi. Daris pa je poslal žogo v kot. V nadaljevanju se je opogumila Ponziana in v 33. minuti je bil gostujoči napadalec z dobre pozicije za las nenatančen. Vrtar Contento je posredoval brez večjih težav. Po štirih minutah podaljška so se lahko Krasovi nogometaši veselili. Z novo zmago je Krasu, sedem krogov pred koncem prvenstva, uspelo obdržati dvajseto točko prednosti pred drugouvrščenim Virtusom iz Rožaca, ki je včeraj z 2:0 premagal Mariano. Omeniti je treba, da je včeraj od prve minute opravil krstni nastop 17-letni branilec Niko Jevnikar

(letnik 1991), ki je še do lani igral pri želznih naraščajnikih tržaške Pomladi.

IZJAVI PO TEKMI:

Branilec Krasa Niko Jevnikar: »S svojim nastopom sem še kar zadovoljen, čeprav sem imel na začetku nekoliko tremе. Nato sem le igral nekoliko bolj sproščeno. Konec dober vse dobro. Pomembno je, da smo zmagali in smo na lestvici dodali tri nove točke.«

Trener Krasa Alessandro Musolino: »Igrali smo slabo. Sobote nam očitno ne ležijo. Tudi sama tekma ni bila najlepša. Kljub temu smo zmagali in obdržali prednost pred drugouvrščenim Cornom.«

Trener Ponziane Milan Mikuš: »Predvsem na začetku tekme nam je le uspelo spraviti v težave Kras, ki je odlična ekipa. Nato smo nekoliko popustili in prejeli zadetek. To nas je nekoliko demotiviralo. V drugem delu smo dali vse od sebe, ampak nam ni uspelo izenačiti. Krasova zmaga je vsekakor zasluzena.«

Jan Grgič

ALPSKO SMUČANJE - Pokal

Marii Riesch slalomski globus

Perko z 12. mestom dosegel uspeh kariere v smuku

OFTERSCHWANG - Po petkovem veleslalomu je bil Ofterschwang prizorišče osmega slaloma alpskih smučark, zadnjega pred finalom svetovnega pokala v švedskem Aareju. Prvič v karieri je slavila 26-letna Francozinja Sandrine Aubert pred Švedinjo Frido Hansdotter in Avstrijko Nicole Hosp. Aubertova iz smučarskega zimskega središča Les Deux Alpes je imela po prvi vožnji tretji čas, a sta odstopili tako Avstrijka Kathrin Zettel, druga po prvi vožnji, kot tudi vodilna v skupnem seštevku svetovnega pokala Američanka Vonnova, najhitrejša v prvi vožnji. Svetovna slalomska prvakinja Nemka Maria Riesch je pred domačim občinstvom s petim mestom osvojila mali kristalni globus kot najboljša slalomistka v tej sezoni. Na tekmi svetovnega pokala je debitirala tudi 20-letna Slovenka Katarina Lavtar iz Radovljice. S štartno številko 59 je v prvi vožnji s 30. časom in zaostankom 3,04 sekunde na precej izdelani progi ujela drugo vožnjo, a je bila diskvalificirana zaradi previsoko nastavljenega okovja.

Moški so se v norveškem Kvitfjellu pomerili v smuku. Zmagal je Avstrijec Klaus Kröll. Rojak Michael Walchhofer, najboljši smukač sezone, je bil počasnejši za 27 stotink sekunde. Tretji je bil Kanadčan Manuel Osborne-Paradis. Slovenec Andrej Jerman se je veselil desetega mesta, medtem ko je Rok Perko z 12. mestom vpisal uspeh kariere.

ZMAGA MAJDIČEVE - Petra Majdič je zmagala v sprintu svetovnega pokala v prosti tehniki, Vesna Fabjan pa je bila četrta. Drugo mesto je osvojila Italijanka Arianna Folis, tretja pa je bila Finka Pirjo Muranen.

NOGOMET - V 3. amaterski ligi

Doberdobska Mladost prejela gol že v 1. minuti

Ekipa iz Zagraja zmagala z 2:0 - Neuspešna reakcija

Sagrado - Mladost 2:0 (2:0)

STRELCA: Valentinuzzi v 1. in Cechin v 20. min.

MLADOST: Devetak, Kobal, Radetič (Bressan), Marušič, C. Zorzin, E. Zorzin, Salapete (Contin), Gobbo, Gagliano, Vitturelli (Batistič), Bensa. TRENER: Sambo.

Ekipa iz Zagraja je povedla že v prvi minuti in to je zelo zmedlo nogometaše doberdobskega društva, ki so prišli na gostovanje s čisto drugačnimi ambicijami. Jurija Devetaka je premagal nekdanji napadalec Sovodenj Valentinuzzi. V nadaljevanju so gostje reagirali, toda okrog 20. minute je sledila še druga hladna prha za Doberdobce. 2:0 je bila prehuda kazen, toda pred odmorom Sambovim varovancem ni uspelo zmanjšati zaostanka, čeprav se je Salapete enkrat nevarno približal vratom gostiteljev.

V drugem polčasu je bila tekma precej izenačena. Mladost je igrala bolj napadalno in imela tudi dve dobri priložnosti za gol. Okrog 75. minutr je nevarno proti vratom streljal Vitturelli, v 90. minuti pa je bil z glavo za las nenatančen Bensa. Kljub porazu so bili po tekmi v doberdobskem taboru zadovoljni z nastopom. »Fantej so se potrudili. Žal pa nam je bil usoden zadetek v prvi minuti. Z glavo smo bili še v slačilnici,« je priznal spremljevalec Ezio Bressan.

VČERAJSNJI IZIDI - Elitna liga: Manzanese - Tricesimo 4:0; **promocijska liga:** Mariano - Virtus Corno 0:2; **1. AL:** Isonzo - Gradese 2:1; **2. AL:** Torre - Castions 1:0, Villa - Ruda 0:2.

DEŽELNI MLADINCI

Točka le za Vesno

Juventina - Sevegliano 3:4 (0:1)

STRELCI: Vižintin, Marchioro, Rosolen

JUVENTINA: Petronio, Comelli (Stasi), Grusso, Pojan (Crismani), Mauro, Gramazio (Lutman), Cadez (Zampetti), Marchioro, Vižintin. TRENER: Currato.

ROKOMET - A1-liga

Tržačani že matematično na 1. mestu

Mezzocorona Metallsider - Pallamano TS 26:38 (13:19)

PALLAMANO TS: Mestriner, Zaro, Visintin 10, Radojkovič 7, Sardoč 2, Lo Duca 2, Carpanese 1, Nadoh 7, Tokić 5, Fanelli, Savron, Zampollo. TRENER: F. Radojkovič.

Z zmago, sedemnajsto zaporedno, v gosteh proti Mezzocoroni, si je tržaški A1-ligaš Pallamano Trieste tudi matematično zagotovil prvo mesto v pričakovanju nastopa v končnici prvenstva za napredovanje v elitno A-ligo.

Tržačani so bili skozi celotno tekmo boljši nasprotnik. Le v uvodnih desetih minutah so gostitelji povzročali nekaj težav. V tem delu pa se je izkazal vratar Mestriner, ki je ubranil kar nekaj nevarnih strelav. V nadaljevanju so varovanci trenerja Fredija Radojkoviča stalno višali vodstvo in po prvem delu so že vodili s šestimi goli prednosti.

V drugem polčasu je bila tekma povsem enosmerna. Z goli Visintina, Radojkoviča in Nadoha so gostje dosegli maksimalno vodstvo +12 in tako popravili izid pod streho. Pohvalo tokrat zaslužita prav Visintin in Radojkovič, ki sta bila v napadu zelo prodorna in natančna. Tržačani so se izkazali tudi v fazi obrambe, saj so gostiteljem pustili zelo malo manevrskega prostora.

Ostali izidi: Cologne - Ancona 31:35, Nonantola - Castenaso 29:26, Intini Noci - Romagna 31:24, Bozen - Meran 29:30, Capua - Pressano 22:31. **Vrstni red:** Pallamano TS 54, Ancona 41, Bozen 40, Intini Noci 35, Pressano 34, Meran 31, Mezzocorona 25, Capua 19, Castenaso 15, Romagna, Cologne 14, Nonantola 12. **Prihodnji krog:** Pallamano TS - Bozen.

ODBOJKA - Moška C-liga

Zadovoljni so (delno) lahko samo sočani

Premagali so Ferro po vodstvu z 2:0 - Pekoča poraza Vala in Sloge Tabor

Soča Zadružna banka Doberdob Sovodnje - Ferro Alluminio 3:2 (25:16, 25:20, 23:25, 24:26, 15:11)

SOČA ZBDS: S. Černic 15, Valentinčič 13, Testen 15, Lango 24, I. Černic 10, J. Černic 4; Kragelj (L), Ma. Černic 3, Škorjanc 1, R. Devetak, M. Devetak, Braini. TRENER: Battisti.

Sočani so v popolni postavi pod streho spravili dve izredno pomembni točki v boju za obstanek, čeprav bi bila lahko zmaga sovođenske šesterke veliko bolj gladka, saj so varovanci trenerja Battistija že vodili z 2:0 v setih. Prva dva niza so namreč Lango in soigralci igrali zelo dobro, zelo malo so grešili in so tako spravili v hude težave goste. V tretjem setu pa se je slika nekoliko spremenila. Tržačani so povedli takoj z 12:8. Sočanom je sicer uspelo izenačiti v končnici (22:22), vendar je nato ospredje stopil izkušeni Scalandri, ki je dobesedno spravljal na kolena šesterko Soče. Končnica 4. seta pa je bila zelo napevna. Pri izidu 24:24 so namreč gostitelji napravili nekaj neumnih in predvsem nepotrebnih napak in tako omogočili nasprotnikom, da so izsilili odločilni peti niz, ki pa je bil izenačen le do menjave igrišče, saj so Sočani v nadaljevanju pritisnili na plin in zmaga ni bila več pod vprašajem. Najboljši tolkač srečanja je bil s 24 točkami Tadej Lango, pohvalo pa zasluži tudi Marko Černic, ki je vstopil v petem nizu in s svojo izkušnostjo veliko pripomogel k zmagi.

Viteria 2000 Prata - Sloga Tabor Televita 3:0 (25:22, 25:18, 25:16)

SLOGA TABOR TELEVITA: Riolino 2, Sorgo 9, Slavec 2, Vatovac 13, I. Veljak 2, V. Veljak 0; Peterlin (L), Kante 3, Strain, Štrajn. TRENER: Bosich.

Sloga Tabor Televita se iz Prate

Zamenjava na trenerski klopi Olympii Tmedia v Trstu proti Riguttiju (še) ni prinesla željenega preobrata

KROMA

vrača s pekočim porazom, bolj od rezultata samega pa je zaskrbljujoče, kako je do njega prišlo. Naši igralci so namreč zaigrali porazno slabo. Začeli bi lahko pri sprejemu, ki je bil prav gotovo najslabši element tekme. Nasprotniki so v vsakem setu dosegli vsaj 5 točk direktno na servisu, drugače pa so nenatančne prve žoge povsem onemogočile delo podajaču Veljaku, tako da so bili Slogini napadi lahek plen domačega bloka. Delno izenačen je bil le prvi set, v katerem je Vatovac večkrat spravljal na kolena nasprotnikov sprejem z ostrim servisom, to pa je bilo žal tudi vse.

Drugi niz je bil stalno v rokah Prate, v tretjem pa dovolj jasno govori končni izid. Prata je seveda zaigrala na

vse ali nič, saj se je zavedala, da jo samo zmaga lahko še obdrži v boju za play-off, vendar so ji Slogaši pri tem močno pomagali.

Trener Edi Bosich je bil po tekmi seveda zelo potr: »Med tednom sem skušal tekmo, ki je bila prav gotovo ena ključnih v boju za končnico prvenstva, skrbno pripraviti, ogledal sem si posnetke treh tekem naših nasprotnikov, vendar so me igralci tokrat res razočarali, saj takega nastopa v tako važnem srečanju nisem pričakoval«. (INKA)

Porcia - Val Imsa 3:0 (26:24, 28:26, 25:16)

VAL IMSA: Devetak 0, Povšič 10, Marget 8, Masi 14, Corazza 5, Na-

nut 5; Plesničar (L), Corva 0, Sancin. TRENER: Makuc.

Valovci so proti šesterki, ki je bila povsem v njihovem dometu, doživeli pekoč poraz. V ključnih trenutkih so napravili preveč napaka, res pa je tudi, da so nastopili v izredno okrnjeni postavi in da oba centra (Masi in Nanut) sta na igrišču stiskala zobe, saj ju mučijo fizične težave. »Če bi imel na klopi še kakega igralca, da bi lahko opravil kako menjavo, bi se lahko srečanje zaključilo na povsem drugačen način,« so bile besede trenerja Makuca takoj ob koncu tekme.

Prva dva niza ta bila izredno izenačena. V prvem so sicer odbojkarji Vala stalno zasledovali nasprotnika, v drugem pa so si zmago sami napravili. Vodili so namreč 23:21, nato pa so žal zgrešili servis, napravili nekaj naivnih napak v napadu, zgrešili sprejem in set je tako splaval po vodi. Poraz v tem nizu jih je povsem potrl, tako da zadnji set je bil izenačen le do 8. točke.

Rigutti - Olympia Tmedia 3:1 (25:23, 25:20, 23:25, 25:17)

OLYMPIA TMEDIA: M. Komjanc 27, Terčič 11, Capparelli 10, Špacapan 5, Peršolja 7, F. Hlede 7; E. Komjanc (L), Manià 0, L. Brotto 0, Caprara, P. Brotto. TRENER: Jerončič.

Olympia je proti tržaški šesterki Riguttija, ki se na lestvici nahaja le dve mesti višje, izgubila po štirih setih. Med tednom je na klopi goriške ekipe prišlo do zamenjave trenerja. Zoran Jerončič si je sicer že zavihal rokave in v društvu upajo, da bo delo čimprej obrodilo sadove. Sinoči so Goričani znova napravili preveč napak, predvsem v protinapadu, kar je omogočilo gostiteljem, da so imeli večji del srečanja vaje igre trdno v svojih rokah.

ODBOJKA - C

Slogašice končno odlično reagirale

Sloga List - CSI Tarcento 3:0 (25:16, 25:20, 25:22)

SLOGA LIST: Babudri 15, Bukavec 6, Ciocchi 8, Cvelbar 9, Pertot 4, Starec 7, Gantar (L), Col-sani, Gregori 8, Maurovich, A. in M. Spangaro. TRENER: de Walderstein.

»Tekma je bila lepa, igralke so odlično reagirale na sobotni grd poraz in bile vse zelo požrtvovalne in z veliko voljo do zmage. Upam, da bodo igrale tako tudi naprej, saj je vsem jasno, da nimajo več nobenih bonusov in da bodo morale vsako tekmo odigrati na višku, če hočejo ohraniti vsaj kanček upanja za rešitev«. Tako je komentar o tekmi strnil Peter de Walderstein, ki je večeraj na trenerski klopi nadomestil odsotnega Franca Drasiča. Slogašice so res igrale dobro tekmo, vse skozi so bile zbrane, odločne v obrambi in so spretno izkoristile tudi vsako negotovost v nasprotnikovih vrstah. Takoj na začetku tekme je bilo jasno, da so igralke trdno odločene, da popravijo slab vtis iz zadnjih nastopov. Oster servis, dobra obramba in učinkovit napad so bili recept za uspeh. Daniela Ciocchi je odlično vodila svojo ekipo, veliko točk je dala tudi sama, ob njej pa je dobro zaigral resnično ves kolektiv. Pohvaliti moramo tudi Barbaro Gregori, ki je zaigrala kot v svojih najboljših letih. Prvi set je bil trdno v rokah Sloge List od začetka do konca, drugi je bil rahlo bolj izenačen, v tretjem pa so gostje še zadnjič poskusile presenetiti razigrane domačinke, v drugi polovici seta tudi vodile z rahlo prednostjo, vendar se naše igralke niso zmedle in povsem zasluženo obrnile potek v svojo korist. (INKA)

ODBOJKA - Na gostovanju ženske D-lige v Pordenonu

Podvig Bora Brega

Boljše uvrščeni Fadalti so z agresivno igro gladko premagale in potrdile izvrstno formo

Fadalti - Bor Breg Kmečka banka 0:3 (25:27, 20:25, 17:25)

BOR BREG KMEČKA BANKA: Vodopivec 17, Della Mea 9, Zeriul 5, Spetič 5, I. Flego 15, Gruđen 2, Contin (L), Sancin 0, Grgič 0, Sadlowski. TRENER: Smotlak.

Združena ekipa Bora in Brega je v Pordenonu pripravila lepo preseenečenje. Z zelo dobro in agresivno igro je gladko premagala Fadalti, ki je imel pred tekmo kar štiri točke več. Smotlakove varovanke pa so tokrat praktično igrale brezhibno. Sprejem je bil odlični, dobro pa je delovala tudi povezava med blokom in obrambo, tako da so imele naše igralke na razpolago veliko protinapadov. Na mreži pa so izkoristile vse šibke točke domače ekipe v obrambi.

Najbolj izenačen je bil prvi niz. Plave so sicer stalno vodile, pri rezultatu 24:21 pa se jim je zataknilo, tako da so jih nasprotnice ujele. Na koncu pa so z uspešno kratko žogo in blokom vendarle osvojile uvodni niz. V ostalih dveh setih je bila domača ekipa v večjih težavah. Flegova in soigralke so zelo dobro servirale, v bloku in polju pa dobro pokrivala napadalke Fadaltija, ki je le proti koncu seta nekoliko znižal svoj zaostanek, naše ekipe pa nikoli ni ogrozil. Še najlažje je bilo v zadnjem setu. Plave niso ponovile običajne napake in so takoj zaigrale zelo odločno. Nasprotnice so se na začetku še nekoliko borile, a so bile proti zaigrani združeni ekipi Bora in Brega brez moči. Za zmago zasluži pohvalo celotna ekipa. (T.G.)

1. MOŠKA DIVIZIJA Na Goriškem

Turriaco - Naš prapor 3:1 (25:22, 25:20, 21:25, 25:16)

NAŠ PRAPOR: Kuštrin 28, Braione 9, Juratič 9, Deganović 2, Bajt 0, Simeoni 0, Boškin 9, Fogari 0, Munarin 0. TRENER: Leghissa.

Naš prapor je moral v 12. krogu pokrajinskega prvenstva 1. divizije priznati premoč šesterke iz Turriaca. Že res, da so bili v določenih trenutkih varovanci trenerja Leghisse nepazljivi v obrambi (preveč lahkih žog jih je presenetilo), toda na sam potek srečanja je močno vplival sodnik, ki je v drugem setu pri izidu 22:20 za gostitelje brez zloga pokazal dva rumena kartona in enega rdečega igralcem Našega prapora.

Mariano - Soča Lokanda Devetak 3:0 (25:22, 25:13, 25:19)

SOČA LOKANDA DEVETAK: Butkovič 2, Černic 7, I. Devetak 8, R. Devetak 1, T. Devetak 0, E. Juren 0, M. Juren 10, Fiorelli 1. TRENER: Jelavič.

Še najbolj izenačen je bil prvi set, ko so se varovanci trenerja Jelaviča povsem enakovredno borili. V končnici so žal napravili nekaj naivnih napak in set je splaval po vodi. V drugem in tretjem nizu pa je prišlo do upada koncentracije in gostitelji so povsem upravičeno prišli do novih treh točk. Prvo osebno točko v pokrajinskem prvenstvu 1. divizije pa je dosegel mladi Fiorelli (U16).

Ostali izid: Fincantieri - Olympia 1:3 (o tekmi smo že poročali).

Vrstni red: Mariano 25, Naš prapor 23, Olympia 21, Soča Lokanda Devetak in Turriaco 15, Fincantieri 6.

1. ŽENSKA DIVIZIJA Na Goriškem

Govolley Kmečka banka - Villesse 3:1 (23:25, 25:10, 25:19, 25:17)

GOVOLLEY: Bressan, Danielis, Petejan, Piras, Ragusi, Valentinsig, Zavadlav. TRENER: R. Petejan.

Tudi v zelo okrnjeni postavi je Govolleyu uspelo premagati četrtouvrščeni Villesse, ki je osvojil le prvi set. V nadaljevanju so se varovanke trenerja Rajka Petejana zbrale in odločno reagirale. V napadu je zelo solidno igrala Giulia Bressan, ki je bila neustavljiva. Za zmago zasluži pohvalo prav vse odbojkarice.

3. ŽENSKA DIVIZIJA Na Tržaškem

Bor Kinemax - Poggi 2000 3:0 (25:11, 25:14, 25:16)

BOR KINEMAX: Kneipp, Pučnik, Žerjal, Cella, Viviani, Grasso, Vintin, Zonch, Bruss, Hauschild. TRENER: Nacinovi.

Mlade odbojkarice Bora so brez velikih težav opravile s skromnim tekmece, kot zgovorno kažejo že izidi posameznih setov. Trenerka Nacinovi je tako izkoristila priložnost, da je na igrišče poslala prav vse igralke, ki so svojo nalogo dobro opravile.

SMUČANJE - Deželni finale Brdine

Skoki, zavoji in vratca na poligonu

Nastopilo čez 200 smučarjev - Danes še VSL za pokal Koimpex

Drugi dan deželnega finala v alpskem smučanju za najmlajše, ki ga v kraju Forni di Sopra prireja SK Brdina, je bila na vrsti gimkana za pokal Brdine. Mladi tekmovalci iz vrst miškov, mišk, cicibanov in cicibank so morali na progi Cimacuta opraviti pet skokov, tri parabolične zavoje, slalomski in veleslalomski odsek, tako da je prišla na dan njihova splošna spretnost. Skupno je nastopilo čez 200 tekmovalcev, od teh kar se naših društev tiče, le peščica pripadnikov SK Brdina, ki je na društveni lestvici s 17 društvimi zasedla dobro 9. mesto, cicibanka Katrin Don pa je bila odlična 4. v svoji kategoriji. Organizatorji iz vrst openskega

društva so imeli tokrat manj dela s pripravo in vzdrževanjem proge, saj jih je včeraj osrečilo sončno vreme.

Prvenstvo se bo sklenilo z današnjim veleslalomom, ki pa ne bo na Varmostu, ampak prav tako na progi Cimacuta, s pričetkom ob 9.30. Štel bo za pokal Koimpex.

Uvrstitev tekmovalcev in tekmovalk naših društev, cicibani (& nastopajočih): 23. Jan Ostolidi; 32. Igor Gregori, 35. Carlo Francesco Rossi; 37. Matej Kalc; 46. Andrea Facchini (vsi Brdina); cicibanke (51 nastopajočih): 4. Katrin Don; 33. Lorenza Jez (obe Brdina); miški (39 nastopajočih): 34. Albert Zudek (Brdina)

KOŠARKA - Bor Radenska v državni C-ligi

Soliden nastop, vendar spet poraz

*Gostje so v zadnji četrtini tudi povedli, na koncu pa niso imeli sreče***Graphistudio Spilimbergo - Bor Radenska 72:69 (24:14, 40:27, 57:51)**

BOR RADENSKA: Furigo 18 (3:3, 3:4, 3:7), Krizman 5 (1:4, 2:4, 0:4), Visciano 9 (1:2, 4:7, 0:1), Štokelj 7 (2:2, 1:2, 1:4), Monticolo 20 (6:9, 7:11, 0:1); Babich 7 (2:2, 1:2, 1:5), Crevatin 3 (-, -, 1:5), Bole (-, 0:1, 0:1), Krčalič (-, -, 0:1), Perotot nv. TRENER: Mura. SON: 28; SKO-KI 18 (4 v napadu, 14 v obrambi).

Kljub porazu so bili v taboru svetoivanskega društva zadovoljni z nastopom svojih varovancev, saj so se borili do zadnje minute in kot je poudaril pomožni trener Lucio Martini: »Če bi igrali vedno tako, bi gotovo imeli na lestvici kako točko več.« Bor je tudi tokrat nastopil z okrnjeno postavo (Štefano Babich je na igrišče stopil le v drugem polčasu, saj ni še saniral poškodbe) in predvsem, da je Spilimbergo imel za seboj kar sedem zaporednih zmag.

Srečanje se za »plave« ni pričelo najbolje. Gostitelji so si že na začetku priigrali 10 točk prednosti. Najbolj razigran je bil organizator igre Accardo, ki je na koncu dosegel 18 točk, od teh 15 kar v prvem polčasu. V prvih dveh četrtinah so igro tako krojili košarkarji iz Spilimberga. V drugem polčasu pa so varovanci trenerja Mure strnili vrste v obrambi, kar je gostitelje nekoliko zmedlo. Iz minute v minuto se je zaostanek nižal in zadnji četrtini so Monticolo in soigralci končno tudi povedli za eno točko. Sklepne minute srečanja so bile izredno izenačene in napete, saj se je vnel pravi boj za vsako žogo. Žal je sreča obrnila hrbet borovcem in gostitelji so slavili zmago le za pičle tri točke. V Borovem taboru sedaj upajo, da bodo igralci tudi na preostalih srečanjih pokazali isto borbenost in zagrizenost, kot so jo pokazali sinoči in predvsem, da se bo ambulantna končno izpraznila.

Ostala izida: San Daniele - Caorle 77:69, Padova - Oderzo 75:62.

Davide Monticolo

KROMA

KOŠARKA - Moška D-liga

Dom zamudil priložnost

*Proti direktnemu tekmecu za obstanek Libertasu je vodil dobro polovico tekme, izgubil pa v razburljivi končnici - Poraz Kontovel***Dom - Libertas 59:61 (11:7, 26:24, 43:44)**

DOM: Vončina (-, -, 0:1), Čej 16 (6:6, 2:6, 2:6), Faganel 10 (4:4, 3:6, 0:7), Oblak (-, 0:2, -), Kristančič 8 (4:4, 2:9, -); Covi 17 (-, 4:10, 3:5), Belli 3 (1:2, 1:5, -), Dornik nv, Collenzini (-, 0:4, 0:1), Zavadlav, Mininel 2 (2:4, -, -), TRENER: Ambrosi. PON: Vončina (33').

Domovci so v petek proti Libertasu izgubili prvo odločilno tekmo v boju za obstanek. Dobro polovico tekme so sicer vodili, v razburljivi končnici pa so zapravili nekaj žog in s tem tudi pomemben par točk. Tekmo sta obe ekipi precej občutili: v uvodnih minutah sta namreč veliko grešili, tako da so domačini prvič povedli šele v tretji minuti s prostima metoma Faganela. Domačini so za tem z boljšo igro v napadu obdržali nekaj točk naskoka. Na začetku druge četrtine sta Covi in Čej s tremi zaporednimi trojkami zagotovila svoji ekipi deset točk prednosti pri izidu 20:10. Sredi četrtine so Ambrosijevi fantje dosegli najvišje vodstvo 12 točk, po seriji menjav pa nekoliko popustili. Tudi povratek na igrišče nosilcev ni porodil zelenih sadov, saj so nekateri zaradi utrujenosti začeli vidno popuščati proti koncu prvega polčasa. Gostitelje je tedaj spravil v škrpice agresivni Libertasov presing, proti kateremu so tudi tokrat izgubili nekaj žog in tako do glavnega odmora zapravili skoraj celo prednost. Tržačani so tako prvič povedli šele na začetku tretjega dela (33:34). Tekma je bila za tem zelo izenačena, tako da sta se ekipi stalno izmenjavali v vodstvu. Še dve minuti pred končno sireno so Čej in Soigralci imeli dve točki naskoka (54:52), v razburljivi končnici pa so bili mladi Tržačani prisebnejši od izkušenih domovcev, ki so celo izgubili žogo na izvajanju iz outa po minuti odmora. Kljub temu so s sistematičnimi osebnimi napakami imeli v rokah odločilno žogo osem sekund pred koncem. Zmagovita Covijeva trojka se je odbila od obroča, na skoku pa so si gostje zagotovili žogo in s tem tudi tretjo prvenstveno zmago – drugo proti Domu. (M.O.)

Don Bosco - Kontovel 96:80 (20:24, 45:45, 65:62)

KONTOVEL: Paoletič 22 (5:6, 4:7, 3:7), Švab 23 (5:8, 6:8, 2:7), Zaccaria 11 (3:4, 4:8, -), Lisjak 11 (3:6, 4:7, -), Godnič 2 (1: -, 1:2, -), Vodopivec 4 (-, 2:3, 0:1), Bukavec 4 (2:4, 1:2, 0:2), Bufon 3 (1:2, 1:2, -), trener Brumen.

SON: 25. PON: Godnič (37), Lisjak (39), Švab (40).

Kontovelci so proti solidnemu Don Boscu, ki se bori za najboljše izhodišče v končnici, nastopili v zelo okrnjeni postavi, brez Šušteršiča, Genardija in Gantarja. Kljub porazu pa so z igro zadovoljili. Večji del srečanja so bili povsem enakovredni gostiteljem in v prvem polčasu celo boljši. V zadnjem delu srečanja pa so popustili in izgubili, čeprav je razlika 16 točk prehuda kazena za to, kar je naša ekipa pokazala med tekmo.

Brumnovi varovanci so začeli zelo spodbudno in prvo četrtino dobili za štiri točke. Tudi v drugi četrtini so dobro igrali predvsem v napadu, medtem ko je obramba malo šepala, kar kaže tudi izid ob polčasu (45:45). V nadaljevanju so gostitelji ubrali consko obrambo, da bi zaustavili Kontovelove prodore, pri čemer se je zlasti odlikoval Peter Lisjak. Namera jim je delno uspela, saj so tretjo četrtino sklenili z rahlo prednostjo treh točk. Tudi Kontovelci so postavili consko obrambo, ki pa ni obrodila zaželenih sadov. V zadnji četrtini je stopil v ospredje domači košarkar Volpi, ki je dosegel devet zaporednih točk in zanesljivo popeljal v vodstvo svojo ekipo. Gostje so izgubili nekaj žog, poskušali prenačljene mete in s tem omogočili razigranim igralcem Don Bosca, da so večali svojo prednost in visoko zmagali.

Tekma je bila dopadljiva, saj sta si stali nasproti moštvi z nizkama postavama, ki sta predvajali hitro igro, svoje strelske sposobnosti pa sta pri Kontovelu pokazala Švab in Paoletič. Le škoda, da ni bilo še Andreja Šušteršiča. (lako)

Ostali izid: Fogliano - San Vito 92:90, Intermuggia - NAB 85:77; Pall. Monfalcone - Poggi 65:57, Villesse - Pro Romans 59:63.

JUTRI NA ŠPORTELU PO TV KOPER-CAPODISTRIA

O enakopravnosti med moškimi in ženskami v športu

Jutrišnji Športel (na TV Koper-Capodistria ob 22.30) bo rumeno obarvan. Rumeno kot mimoze ob 8. marcu, Dnevu žena. Voditelj oddaje Igor Malalan bo v koprskem studiu gostil Katjo Starec, Majo Peterin in Raffaello Zavadlav. Tema bo, ali v športu obstaja enakopravnost med moškimi in ženskami. Športelovi sodelavci bodo obenem pripravili anketo in spraševali, ali bi lahko v prihodnjem mandatu našo športno krovno organizacijo ZSSDI vodila predstavnica ženskega spola? Pred pogovorom si boste lahko ogledali posnetke z nogometne tekme Kras - Ponziana, košarkarskega dvoboja Don Bosco - Kontovel ter odbojcarskih srečanj Sloga List in Olympia Tmedia. Zadnje minute oddaje bodo namenjene nagradni igri Poglej me v oči.

HOKEJ NA ROLERJIH - A1-liga

»Kače« pičile Polet Kwins

*V prvem polčasu neodločeno 1:1***Polet ZKB Kwins - Asiago Vipars 2:5 (1:1)**

STRELCI: Comencini (A), S. Kokorovec, Frigo (A), M. Mosele (A), Fajdiga, Comencini (A), M. Mosele (A).

POLET: Petronijević, Fajdiga, G. Cavalieri, J. Ferjanič, S. Kokorovec, Mitja Kokorovec, Rebez, Berquier, Stefan Cavalieri (**na arhivskem posnetku**), Battisti, D. De Iaco, Gallessi. TRENER: A. Ferjanič.

Aktualni državni prvak, moštvo iz Asiaga, je bil za openski Polet premočan nasprotnik. Poletovci so v prvem polčasu igrali precej sproščeno in organizirano. Gostje so prvi povedli, toda domači »konji« niso stali križem rok in kapetan Samo Kokorovec je zatresel nasprotnikovo mrežo, ki jo je branil slovenski vratar Jure Penko. Prvi polčas se je končal neodločeno 1:1.

V drugem delu pa je prišla na dan izkušnost in kakovost »kač« iz Asiaga. Poletovce sta v uvodnih minutah drugega dela presenetila in zmedla gola Friga in reprezentanta Mosela. Najboljшему Poletovemu strelcu Alešu Fajdigi je uspelo zmanjšati zaostanek

na 3:2, kar pa ni bilo dovolj. Asiago je še dvakrat zatresel mrežo tudi tokrat odličnega vratarja Aleša Petronijevića.

Polet bo v prihodnjem krogu gostoval v Vicenzi. Tekma, ki jo bodo predvajali po televiziji, pa bo šele v sredo 18. marca.

Domači šport

DANES

Nedelja, 8. marca 2009**KOŠARKA**

MOŠKA C-LIGA - 18.00 v Rovigu: Rovigo - Jadran Mark

PROMOCIJSKA LIGA - 11.00 v Trstu, Suvich: Libertas Barcolana - Sokol

UNDER 17 DRŽAVNI - 11.00 v Pordenonu: Sistema PN - Jadran ZKB

UNDER 15 DRŽAVNI - 11.00 v Vidmu, Marangoni: Snaidero - Jadran ZKB

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA - 15.00 v Latisani: Pertegada - Juventina; 15.00 v Koprivnem: Capriva - Vesna

1. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Medeji: Medea - Primorec; 15.00 v Trstu, sv. Ivan: San Giovanni - Sovodnje

2. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Trstu, igrišče Ferrini: Chiarbola - Primorje Interland; 15.00 v Porpettu: Porpetto - Breg; 15.00 v Bazovici: Zarja Gaja - Fogliano

NAJMLAJŠI - 10.30 v Podgori: Juventina - San Canzian

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 19.00 v Trstu, 1. maj: Breg Bor ZKB - Kontovel

UNDER 18 MOŠKI - 11.00 v Vidmu: Aurora - Sloga Multinvest

UNDER 16 MOŠKI - 11.00 v Trziču: Fincantieri - Sloga; 18.00 v Pradamu: Il Pozzo - Soča Rast

UNDER 14 MOŠKI - 16.00 v Gorici, Špacapan: Olympia FerStyle - Futura Cordenons

UNDER 13 ŽENSKO - 10.00 v Trstu, Rocol: Virtus - Bor Co.A.La

Obvestila

CHEERDANCE MILLENIUM bo ponovno organiziral tečaj aerobike. Prvo srečanje bo v sredo, 16. marca, ob 20.30 v telovadnici osnovne šole na Opčinah!

AŠD MLADINA Smučarski odsek, obvešča člane, ki bi se radi udeležili »Pokala prijateljstva treh dežel« v soboto, 14. marca, v Forni di Sopra, veljavnega za IV. Primorski smučarski pokal in V. pokal Alternativa sport, da se lahko javijo odgovornim na tel. št. 040-213518, 348-7730389, ali 040-220718 najkasneje do petka, 13. marca, do 12. ure.

SK DEVIN prireja avtobusni izlet v soboto 14. marca 2009 v Forni di Sopra za 4.tekmo Primorskega smučarskega pokala. Odhod iz Nabrežine ob 6. uri. Informacije: info@skdevin.it, ali 335 8180449(Erika)

ŠZ SOČA pod pokroviteljstvo ZSSDI organizira danes v sovoedenjski telovadnici turnir v mikro in miniodbojki. Pričetek ob 14.30.

BENETKE - Italics v palači Grassi

Italijanska umetnost med tradicijo in revolucijo

Razstava bo na ogled še do 22. marca, potem jo bodo prenesli v Chicago

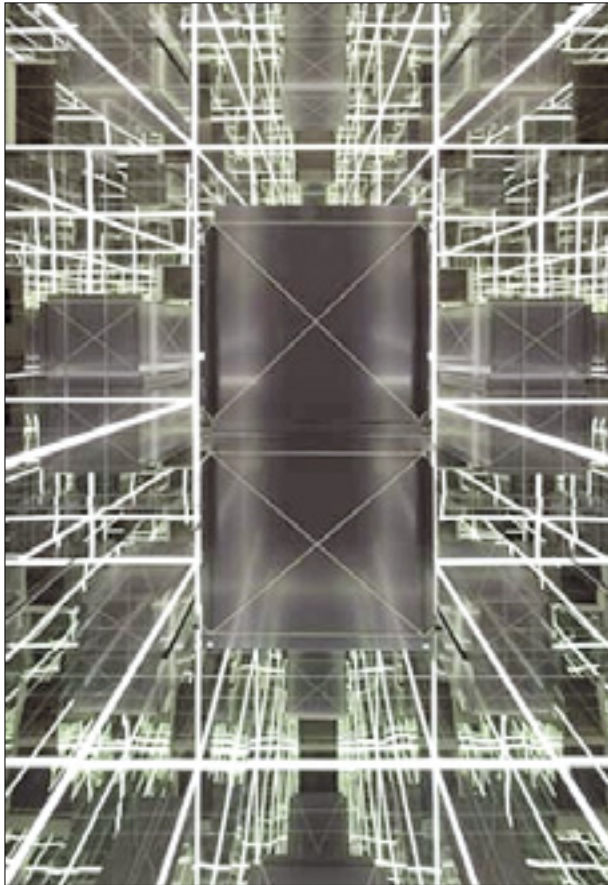
Razstava Italics - Italijanska umetnost med tradicijo in revolucijo, 1968-2008" - namerava priklicati pozornost na položaj sodobne italijanske umetnosti, ki je bila in je zelo pogosto izločena iz okvira mednarodne sodobne umetnosti. V zadnjih štiridesetih letih je kulturno stanje italijanske družbe botrovalo pomanjkljivosti in nazadnjaškemu vzdušju, ki še vedno vlada bodisi v institucijah kakor v širši javnosti. Pri tem je veliko vlogo odigral tudi italijanski sistem privatnih galerij in javnih ustanovah. Slednjemu lahko pripišemo odgovornost, da ni bil sposoben uveljaviti italijanskih umetnikov v tujini. Z druge strani je ključno tudi stališče mednarodnega sistema, ki je zanemaril italijansko umetniško stvarnost.

Upoštevaajoč zapletenost in protislovnost pregleda italijanske umetnosti je kurator pobude Francesco Bonami, direktor Muzeja sodobne umetnosti v Chicagu, priredil potovanje skozi obdobje zadnjih nemirnih štirideset let. Preko del velikih mojstrov, novih imen, po-

zabljenih in zanemarenih umetnikov je skušal seznaniti javnost z razlogi in stališči italijanske umetnosti. Razstava se začne pri letu 1968, ki predstavlja zaradi različnih vidikov pojav novega družbenega in političnega vzdušja. Italics se predstavlja kot nadaljevanje razstave, ki se je vršila leta 1995 v newyorškem muzeju Peggy Guggenheim in je obravnavala italijansko umetnost od leta '43 do '68.

Leta '68 je nove generacije vsega sveta zajela potreba radikalnih sprememb teženj, ki so takrat vodile življenje. Gre se za začetek tudi novega poglavja italijanske zgodovine in kulture, konec gospodarskega razcveta in izbruh obdobja mnogih protislovij med katerimi je bilo najbolj očitno tisto med tradicijo in revolucijo. Ti dve sili sta od vedno pogojevali tudi umetnost. Ta interakcija je na primer posebno izrazita v kipih iz belega marmorja Maurizia Cattellana, ki predstavljajo devet teles pokritih z rjuho. Delo opozarja na žalostno zaporednost, ki danes označuje smrt. Av-

Levo delo Gottusa, desno pa Pistoletta

tor je uspel vezati umetnost in zgodovino, in sicer Berninija s trupli v Iraku.

Potreba po komunikaciji, znanju in obravnavanju človeške realnosti so od takrat spodbudile umetnike k skupinske-mu ali samostojnemu raziskovanju in eksperimentiranju različnih govorici.

Na podlagi metodološke, zgodovinske in socialne preiskave sodobne italijanske umetnosti je bilo izbranih 105 umetnikov in 160 izdelkov, ki naj bi skušali razkriti najbolj pomenske in simbolične preobrate od leta '68 naprej. Med eksponati srečamo slikarstvo, fotografijo, video in prostorske postavitve, ki so razvrščeni glede na določeno tematiko. Med prisotnimi umetniki lahko omeni-

mo na primer Anigonija, Guttusa, umetnike »arte povera« in transavangarde, Fontano, Boettija, Merza, Accardi in druge.

Zaradi nešteti nekonvencionalnih načinov izražanja razumevanje posameznih del seveda ni enostavno saj se je potrebno soočiti z okoljem in vzdušjem v katerem so nastala dela. Pomembnost razstave je v tem, da nudi pregled sodobne italijanske umetnosti. Spomladi se bo pobuda iz Benetk selila v ZDA v Muzej sodobne umetnosti v Chicago. V beneški palači Grassi si lahko ogledamo Italics do 22. marca, od srede do ponedeljka od 10. do 19. ure.

Štefan Turk

LA CONTRADA - Mladinska predstava

Skrivnost matematike

Igro Xenije De Luigi je režiral Giorgio Amodeo - Po tržaških niz predstav v Istri

Z gledališčem želijo približati otrokom znanstvene vede

Gledališče La Contrada je tudi v letošnji sezoni postavilo novo predstavo za najmlajše gledalce z naslovom Il segreto della matematica (Skrivnost matematike); protagonistka je Galilejeva praprapr...vnukinja Matilda, ki ne mara matematike in njene ocene v šoli nikoli ne sežejo preko nezadostnega, kot se godi tudi marsikateremu italijanskemu šolarju in dijaku, vsaj po zadnjih podatkih o šolskih (ne)uspehih sodeč: samo angleščina je v italijanskih šolah trši oreh kot matematika. Na Matildino srečo pa stric sklene, da bo s pomočjo svojega na vse pripravljenega butlerja dokazal, da je matematika preprosta, predvsem pa izredno zanimiva in zabavna. Besedilo izvirne otroške igre je napisala Xenia De Luigi, režiser predstave pa je Giorgio Amodeo. V vlogi Matilde nastopa Paola Saitta, Valentino Pagliei je Matildin sladkosnedni stric in Lorenzo Zuffi nergajoči, a razpoložljivi butler. V petdeset minut dolgi predstavi, ki je primerna za otroke, ki so stari od 5 do 15 let, je veliko zabavnih trenutkov, zlasti po zaslugi treh nastopajočih, ki so svoje like oblikovali s številnimi zabavnimi značajskimi potezami. Dogajanje na odru poleg tega popestri vrsta režijskih domislic. Lepi so tudi kostumi Ide Visintin, ki je butlerja domiselno preoblekla v Newtona in Galileja. Pri oblikovanju predstave je sodeloval še Carlo Moser z glasbeno kuliso.

Kot piše v spremnem listu k predstavi, je tema zelo aktualna, saj je Italija med tistimi evropskimi državami, v katerih znanstvene vede zbujajo najmanj zanimanja med šolskimi predmeti, vzrok pa naj bi tičal v odporu, ki ga do aritmetike in geometrije čutijo že otroci v osnovni šoli. Zato stric in butler dokazeta Matildi, da je mogoče veliko zanimivih in zabavnih pojavov znanstveno razložiti in jih tudi povzročiti prav s pomočjo matematičnih izrazov.

Predstavo je gledališče La Contrada premierno uprizorilo v začetku leta v tržaškem Bobbiovem gledališču, sedaj je na vrsti kratek niz gostovanj, in sicer v portoroškem Avditoriju (9. marca ob 11. uri), nato v Bujah, Pulju in Umagu. (bov)

LEIPZIG - Mednarodni knjižni sejem

Slovenijo bosta zastopala Maja Vidmar in Goran Vojnović

Od 12. do 15. marca se bo slovenska literatura na skupni slovenski stojnici že tretje leto zapored predstavljala na mednarodnem knjižnem sejmu v nemškem Leipzigu, ki velja poleg frankfurtskega knjižnega sejma za največji knjižni dogodek v Nemčiji in Evropi. V Leipzigu potujeta pesnica Maja Vidmar in pisatelj Goran Vojnović. Slovenija je letos na leipziškem sejmu prisotna s 40m2 veliko stojnico, na kateri bodo razstavljene knjige slovenskih založb in predvsem prevodi slovenskih avtorjev v nemščino, in z branji in debatami na sejmu in v centru mesta.

V Leipzigu letos od slovenskih avtorjev potujeta Goran Vojnović, avtor uspešnice - romana Čefurji raus! in letošnji nagrajenec Prešernovega sklada in pesnica Maja Vidmar, prav tako nagrajenka Prešernovega sklada 2006 za pesniško zbirko Prisotnost. Zbirka je prevedena tudi v nemščino (Gegenwart, založba Korrespondenzen), v nemškem prevodu pa je pri graški založbi Droschl izšla tudi pesniška zbirka Razdalje telesa (Leibhaftige Gedichte).Študentska založba, neprofitni zavod za založniško dejavnost, ki je od ministrstva za kulturo pooblaščenca izvajalka nacionalnih predstavitev slovenske literature na Leipziškem sejmu v letih 2007-2009, je pripravila naslednje dogodke.

Mednarodno večerno branje na elitni lokaciji v centru Leipziga, v kupoli leipziškega mestnega prometa bo v četrtek, 12. marca ob 20. uri. Brali bodo

Ulrike Draesner (Berlin), Ivana Sajko (Zagreb), Dragan Velikić (Beograd), Vojnović in Vidmarjeva. Naslednji dan, 13. marca, ob 13. uri sledi mednarodna debata: Vidmarjeva, Vojnović, srbska pesnica Ana Ristović in nemški pesnik Jan Wagner bodo govorili o poetikah v različnih jezikih. Zvečer, ob 20. uri, bo sledila Balkanska noč z glasbenim programom. Na vprašanje, ali je Balkan prostor, kjer so doma komičnost, tragičnost in melanholija, bodo v art kinu Cineding vsak na svoj način odgovarjali Jovan Nikolaidis (Črna Gora), Arian Leka (Albanija), Nikola Madžirov (Makedonija), Richard Swartz (Nemčija), Ana Ristović (Srbija) in Goran Vojnović (Slovenija).

Na lanskem leipziškem sejmu si je v štirih sejmskih dneh več kot 200.000 obiskovalcev ogledalo razstavne prostore 2.400 razstavljavcev, sejmske dogodke pa je spremljalo 2.600 akreditiranih novinarjev. Mednarodna hala 4, v kateri je tudi slovenski paviljon, je na sejmu najbolj obiskana od vseh, saj so v njej poleg največjih nemških založb nahajajo tudi vsi mednarodni založniki, so sporočili s Študentske založbe.

Slovenija se je v Leipzigu prvič predstavila leta 2007 kot gostujoča država. Takrat je bila deležna posebne pozornosti in je z 11 gostujočimi slovenskimi avtorji in številnimi vidnimi nemškimi imeni iz sveta literature in kulture prepričala obiskovalce, bralce, novinarje in strokovno javnost. (STA)

New York: Nov balkanski film

Na Harrimanovem inštitutu univerze Columbia v New Yorku so v petek prikazali slovenski film Estrelita režiserja Metoda Pevca. Film je bil prikazan v okviru konference univerze z naslovom Nov balkanski film, ki so jo od 5. do 7. marca pomagali organizirati tudi generalni konzulati Grčije, Bosne in Hercegovine, Slovenije ter Srbije. Poleg filmov iz omenjenih držav so prikazali tudi filma iz Romunije in Hrvaške. Univerza Columbia je v napovedi konference sporočila, da so padec železne zaves in vojne za osamosvojitve na območju nekdanje Jugoslavije v mednarodni javnosti konec 20. stoletja vzbudile precej zanimanja za Balkan. Isti dogodki so angažirali ustvarjalne moči režiserjev, kot so Angelopoulos, Kusturica in Mančevski, ki so s svojimi filmi pobirali nagrade in povzročali kontroverze. Multidisciplinarna konferenca univerze Columbia pa obravnava sodobne balkanske filme, narejene po tem razburkanem obdobju. Prikazanih je bilo šest filmov, ki so bili narejeni v zadnjih petih letih, v razpravah pa so sodelovali tudi režiserji, kritiki, profesorji in drugi filmski strokovnjaki. Konferenca se je začela v četrtek, ko sta bila prikazana filma romunskega režiserja Cristija Puiuja Smrt gospoda Lazarescuja ter film hrvaškega režiserja Ognjena Sviličiča Armin. V petek se je konferenca začela z okroglo mizo na temo Urbani prostori in planet Jugoslavija, na kateri je sodeloval tudi Mitja Velikonja z ljubljanske univerze. Pozneje je bila na vrsti okrogla miza z naslovom Post-vojne kulture.

Profesorica filma na univerzi Columbia je nastopila z govorom o marksizmu v teoriji melodrame, prikazan pa je bil tudi film srbskega režiserja Srdana Golubovića Past. V soboto bosta prikazana še bosanski film režiserke Aide Begić Sneg ter grški film Thanosa Anastopoulou Popravek, Svetlana Slapšak iz ljubljanskega inštituta Institutum Studiorum Humanitatis pa bo govorila o balkanskih filmih in balkanski kulturi. (STA)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Dramaturg Branko Jordan o Kreutzerjevi sonati

»Skušal sem verodostojno preslikati tekst, njegov genski zapis«

Premiera adaptacije Tolstojeve novele bo v petek, 13. marca v tržaškem Kulturnem domu

V petek, 13. marca bo debitirala nova produkcija Slovenskega stalnega gledališča, uprizoritev adaptacije novele Leva Tolstoja Kreutzerjeva sonata. Strasti, obsesije, bivanjska vprašanja, ki preganjajo protagoniste te zgodbe o ljubezni, ljubosumnosti in dinamikah zakonskih odnosov je s priredbo literarnega izvirnika tolmačil igralec, tokrat v vlogi dramaturga, Branko Jordan. Ob koncu poglobljenega dela v tesnem stiku z režiserjem Miho Golobom, je Jordan potegnil črto pod vsebinsko in umetniško vznemirljivo izkušnjo, s katero potrjuje večstransko identiteto gledališkega ustvarjalca.

Adaptacije postavljajo vedno vprašanje gledališke primernosti oz. učinkovitosti. Kateri je v tem smislu potencial ponotranjene tragedije te literarne izpovedi?

Generacija, ki danes ustvarja v gledališču, je v veliki meri zrasla ob romanesknih literarnih svetovih, ki so se vtisnili v nas in kličejo po uprizoritvi. Za razliko od romana je dramatika realizma, naturalizma in deloma tudi simbolizma na nek način preživeta; teme so še vedno aktualne, mehanizmi, dialogi, okoliščine pa so zastareli. Temu se je roman izognil s tem, da je ustvaril neke širše, metafizične svete. Kreutzerjeva sonata sicer nima mitskih razsežnosti drugih romanov in je razmeroma slabo poznan Tolstojev tekst, ki izvira iz obdobja, ko se je avtor dotikal morale v najširšem pomenu besede. Novela ima namreč značilnosti »priročnika za prihodnost« in je v času izdaje povzročila vihar polemik. Takratne okoliščine seveda niso preživele, ključni problem pa je ostal isti, v spremenjenih okoliščinah.

Izvirno besedilo na prvi pogled ne ponuja dramatičnosti: nima veliko junakov niti dialogov, zato ni naključje, da so ga večkrat uprizorili v obliki monodrame. Kar nas je pri novem branju navdihnilo in zapeljalo v dramsko zgodbo pa je branje usode Vasje Pozdniševa in njegove žene skozi biografijo Leva Tolstoja in njegovega odnosa z ženo Sofijo Andrejevno. Lik Tolstoja je v predstavi proizvod svobodnega razumevanja realne osebe, alter ego glavnega junaka. Pri naši uprizoritvi skratka ne gre za suho dramatizacijo obstoječega teksta, ampak za predelavo, razširitev konteksta skozi

Branko Jordan

vpeljavu biografskih elementov in likov, ki so razprli dramske razsežnosti te zgodbe.

Kako ste doživljali skrajne, osebne izjave o odnosu med moškim in žensko kot mlada oseba, ki se prav gotovo težko strinja z vsebinami, ki jih kot dramaturg posreduje?

Moja raziskava teksta se je razvijala več mesecev, v katerih sem se poglobljal predvsem v Tolstojev svet in se nisem obremenjeval z aktualizacijo. V osnovi sem igralec in me zanima v prvi vrsti odnos do dogodka, do razmerij med osebami, do detajlov. Nekaterih radikalnih ali preživetih stališč, ki jih tekst obravnava, nisem zlorabljal za obračun s Tolstojevimi nazori, saj nisem ne njegov odvetnik niti tožilec. Recimo, da sem izhajal iz pozicije osebe, ki ima priložnost opazovati in secirati primer, ki se je znašel na gledališki preizkušnji. Menim namreč, da so tudi navidezno nesodobne vsebine lahko še aktualne, v kolikor jih nekdo zagovarja.

Ko že govorimo o aktualnem branju te zgodbe, je večna življenjska problematika odnosov med spo-

loma v tem primeru lahko izhodišče za razmišljanje o nasilju nad ženskami?

Zgodbo sem želel pripovedovati tako, da bi ponudil možnost večplastnega branja skozi različne ravni ali celo osebe. Arhetipsko gonilo Kreutzerjeve sonate so trije P-ji: pohota, poželenje in prevara, ki povzročajo ljubosumje, nasilje nad žensko, umor, vprašanje smiselnosti zakona, napačnih porok, ločitve in te teme so popolnoma aktualne. Tolstoj je nekoč rekel Maksimu Gorkemu, da je največja tragedija današnjega časa tragedija spalnice, kar velja tudi za današnji čas. Postelja, v katero se dva zatečeta ali za celo življenje ali za pet minut, je večni poligon zanimanja. To izhodišče sem skušal samo izkoristiti, brez aktualizacije po vsaki ceni. Nikoli ne bi želel izrabiti kakršnega koli stališča ali vsebine kot moralistično propagando, zlasti ne na odru.

Pozdnišev je izolirana, problematična oseba ali simbol nekega bolj splošnega nelagodja?

Pozdnišev je v prvi vrsti izrazil individualist; ne zastopa nobene stran-

ke ali splošnega stališča, niti moških ne. Tolstoj je pri njem mogoče izhajal iz sebe, toda na neki točki mu je junak ušel in je dobil dodatne razsežnosti. Osebnost v njegovem primeru ne bi zadovoljil s klinično psihološko, stereoptipno posplošitvijo; razkriva se mi kot šibek človek na koncu neke poti, v stalnem samospraševanju. Je kot Siziif, ki vsakič znova predeluje breme svojega spomina. Že po načinu pripovedovanja je Kreutzerjeva sonata izpoved ali pa spominjanje o dogodku. Junak nam pove že na začetku, kaj se je zgodilo in podoživi ta trenutek v neustavljivem toku spomina. Izpoved ni enkratna in izjemna, mogoče se ponavlja vsak dan, vsako noč, vsako minuto. Spomin na dogodek je tako močen in izčrpavajoč, zanj hkrati tudi magičen, da ga skuša vedno znova razlagati, mu pripisovati nove pomene, ustvarjati argumente za to, kar je naredil. Pozdnišev je tragičen junak: na mikroravni enega izrečenega stavka ga lahko obojam, če pa upoštevamo celoto ugotovimo, da je ujet v lastno tragiko in ne prepričuje več nikogar.

Kako je potekalo delo oz. skupno obravnavanje teksta skozi filter režiserjevega nadgrajevanja?

Vsak dramski tekst nujno rabi svoj odtis na odru, velikokrat pa se zgodi, da ostane na papirju kot neizživet izdelek, ker ne doživi uprizoritve. Jaz sem vnaprej vedel, da bo uprizorjen, korespondiral sem s konkretnimi podatki, z mislijo na določene igralce, prostor, režiserja, način uprizarjanja, vse to se je prelivalo s procesom pisanja. Še vedno vztrajam, da gre bolj za scenarij, kot za zaprto, zaključeno strukturo drame, saj je ali še vedno upošteva zahteve odrske realizacije in tudi (pozitivne) cenzure.

Bo končni rezultat bolj intelektualistično ali čustveno naravnana predstava?

Lahko bi rekel, da tekst žanrsko korespondira z melodramo, v nekih segmentih se prepušča »sentimentalnosti«, zrahljanim čustvom, v drugih pa je izrazito faktografski in dokumentaren. V glavnem sem ostajal zvest dramaturgiji originala. Skušal sem verodostojno preslikati tekst, njegov genski zapis, da bi se ohranil tudi po presaditvi v novo telo.

Rossana Paliaga

LJUBLJANA - Raziskava Uršule Čebtron Lipovec

Krožere zdravja in bolezn

Avtorica je obdelala številne arhivske vire v Sloveniji, Italiji in na Hrvaškem o tradicionalni in komplementarnih medicinah v Istri

Uršula Čebtron Lipovec: Krožere zdravja in bolezn: tradicionalna in komplementarne medicine v Istri. - Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, 2008 (Zbirka Zupaničeva knj.; št.24).

Pričujoče delo mladice koprške raziskovalke dr. Uršule Čebtron Lipovec je nastajalo kolektivno, na osnovi velikega zaupanja, ki so ga avtorici razili tradicionalni zdravniki in komplementarni terapevti, njihovi zdravniki in zdravljenke ter mnogi prebivalci različnih istrskih krajev, predvsem Pregare. Poleg tega je avtorica obdelala veliko število dostopnih arhivskih virov v Sloveniji, Italiji in na Hrvaškem, z nasveti in pobudami pa so ji dragoceno podporo nudili tudi številni vrhunski strokovnjaki iz vseh treh omenjenih držav. Knjigo poleg uvodnih terminoloških pojasnitev sestavlja pet obsežnih razdelkov (Meridiani medicinske antropologije, Raziskovanje »drugih« medicin v Sloveniji, Oris zgodovine zdravstva v Istri, Opredelitve tradicionalnih in komplementarnih medicin, Tradicionalna in komplementarne medicine v Istri), ki pomenijo svojevrsten preplet preteklih in sedanjih vedenj o razvoju »ljudske medicine« in alternativnih oblik zdravljenja na širšem področju Istre.

Križišča se v Istri imenujejo »krožere« ali »križere«, pomenijo pa simbol srečevanja, iz-

menjave, stika. Pogosto se krožere pojavljajo v centru določenega kraja in za lokalno prebivalstvo predstavljajo osrediščenost njihovega mikrokozmosa. Vendar se pojavljajo tudi pred krajem samim in v istrski topografiji predstavljajo most med tistim, kar je znano in domače, saj se vrisuje notraj polja nekega kraja ter tistim, kar je onstran in zato tuje, neznano. Pričujoče delo torej obravnava križišča v Istri kot prostore srečevanja med zdravjem in boleznijo, pri čemer ta dva koncepta nista vedno mišljena kot nasprotje, temveč se pogosto prepletata. Avtorica pod svoj drobnogled postavlja zlasti značilnosti istrske tradicionalne medicine, kot jo razumejo in udeležena tudi tradicionalni zdravniki na eni strani ter teorije in prakse komplementarnih terapevtov na drugi. Skozi analizo njihovega doživetja telesa, kategorizacij bolezn in vzrokov zanje ter postopkov zdravljenja poskuša ugotoviti, kakšni so odnosi med obema medicinskima sistemoma: ali gre za kontinuiteto, za vrsto »križanja«, ali pa med njima ni globlje povezave, temveč le za sporadične mimobežnosti. Preučuje torej stik med tistim, kar naj bi bilo lokalno specifično, ter tistim, kar se kaže kot rezultat globalizacije in procesa t.i. globalizacije oziroma stikom med, pogojno rečeno, »starim« in »novim«. Gre torej za inovativni metodološki pristop, ki v slovensko ra-

ziskovalno sfero vnaša nove pomembne poglede in nova etnološko/antropološka teoretska izhodišča.

Poleg drugega je posebej zanimivo poglavje »Oris zgodovine zdravstva« v Istri, v katerem nas avtorica popelje na sprehod skozi čas obdobja Serenissime pa vse do obdobja habsburške in italijanske oblasti na istrskem polotoku. Na tem zgodovinskem »popotovanju« je bralcem posreženo z mnogimi zanimivostmi, npr. o samostanski medicini, zdravstvenih restrikcijah in epidemijah, o lokalnih farmacevtih, o preganjanju »tradicionalnih babic« itd. Kot se za tako obsežno raziskovalno delo spodobi, je knjiga opremljena tudi z obsežnim seznamom uporabljenih literature in virov, morda pa vseeno nekoliko preseneča, da je avtorica spregledala primerjalno »raziskovalno bibliografijo« eminentnega puljskega zgodovinarja dr. Darka Dukovskega, prav tako nekatera pomembna dela prof. dr. Mirka Dražena Grmeka in dr. Zvonke Zupanič-Slavec, ki so s svojim dolgoletnim raziskovalnim delom na področju zgodovine medicine zapustili viden pečat. Ta drobna opazka sicer ne zmanjšuje pomena pričujočega dela, po katerem bodo zagotovo posegali vsi vedoželjni bralci, ki jih zanimata tako istrska preteklost kot sedanost.

Slavko Gaberc

TRST

Simfonični orkester FJK in pianist A. Romanovski

Simfonični orkester Furlanije-Juljske krajine je prejšnjo nedeljo ponovno obiskal tržaško dvorano Tripovich: tokrat se je predstavil pod vodstvom francoskega dirigenta Fabiena Gabela, solist pa je bil ukrajinski pianist Aleksander Romanovski. Program je bil pretežno posvečen Felixu Mendelssohnu-Bartholdyju ob 200-letnici rojstva in se je odprl z Uverturo Hebridski otoki op. 26. Skladba je nastala pod močnim vtisom potovanja, med katerim si je mladi skladatelj privoščil plovbo po največkrat sivem in razburkanem morju, ki obdaja severno škotsko obalo. Kot valovi, ki vztrajno pljuskajo ob čeri, se tudi v glasbi oglašajo motiv, ki se sicer z modulacijami spreminja, vendar vseskozi ohranja svojo razpoznavnost. Fabien Gabel je uverturo izpeljal z lepo zarisanim lokom, ki je izvedbo postopoma razživel in obogatil z barvnimi in dinamičnimi odtenki.

Pozornost se je nato osredotočila na pianista, ki je v naših krajih že nekajkrat nastopil: spominjamo se ga, ko je kot štirinajstletni mladenič nastopil na čedajskem Mittel-festu v okviru klavirskega maratona, ki je bil posvečen Chopinu ob 150-letnici smrti. Alexander Romanovski se je že takrat preselil v Italijo, da bi lahko sledil ruskemu profesorju Leonidu Margariusu, in sadovi vrhunskega pedagoškega dela so najstnika kmalu pripeljali do visokih ciljev: s sedemnajstim letom je osvojil prvo nagrado na prestižnem mednarodnem natečaju Busoni in od takrat se njegova pot nenehno vzpenja. Tokrat smo ga poslušali v Mozartovem koncertu št.9 v Es-duru KV 271 »Jeunehomme« in smo lahko uživali ob žlahtno oblikovani izvedbi, ki je oplenitila klasično prosojnost prvega stavka, se poglobila v čustveno dimenzijo razmišljujočega Andantina in se nato sprostila v zaključnem rondoju. Bistra igra ter inteligentno fraziranje, pa tudi zadovoljivo koordiniran dialog z orkestrom so sprožili val navdušenih vzklikov sicer ne ravno številnega, a izredno hvaležnega občinstva: Romanovski je svoj nastop podaljšal s kar tremi dodatki, od Chopinove Etude preko Rameauja do prirejene Bachove Badinerie.

V drugem delu spet Mendelssohn s Tretjo simfonijo v a-molu op. 56, takoj. »škotsko«: tudi ta se je rodila iz vtisov s potovanja, toda skice so v skladateljevem predalčku ležale dobrih deset let. Ko beremo nekatere Wagnerjeve spise, v katerih se operni skladatelj znaša nad prevlado židovskih glasbenikov (posebno ga je motila slava, ki sta jo uživala Mendelssohn in Meyerbeer), se kar ne moremo načuditi nasprotjem, ki izstopajo iz Wagnerjevega pisanja in komponiranja: pohvalne besede za uverturo »Hebridski otoki«, in kratkomo prepisana tema, s katero se začne Škotska simfonija: začetne takte je Wagner uporabil v prizoru iz Walküre, kjer Brünnhilde oznani Siegfriedu skorajšnjo smrt. Škotska simfonija ima res resnoben, nikakor pa ne tragičen začetek, bogato razvejan potek skladbe pa ponuja tudi vesele, lahkotne in ljudsko obarvane epizode. Simfonični orkester FJK je tudi tokrat pustil zelo dober vtis: francoski mojster je z ansamblom očitno opravil temeljito delo, izkazali so se vsi orkestralni oddelki.

Niz koncertov Simfoničnega orkestra FJK se bo v Trstu zaključil v nedeljo, 15. marca z nekoliko neobičajnim programom italijanskih popevk med dvema vojnoma: pela bo Antonella Ruggiero, dirigiral pa Valter Sivilotti.

Katja Kralj

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.31 in zatone ob 18.01
Dolžina dneva 11.30

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 15.01 in zatone ob 5.03

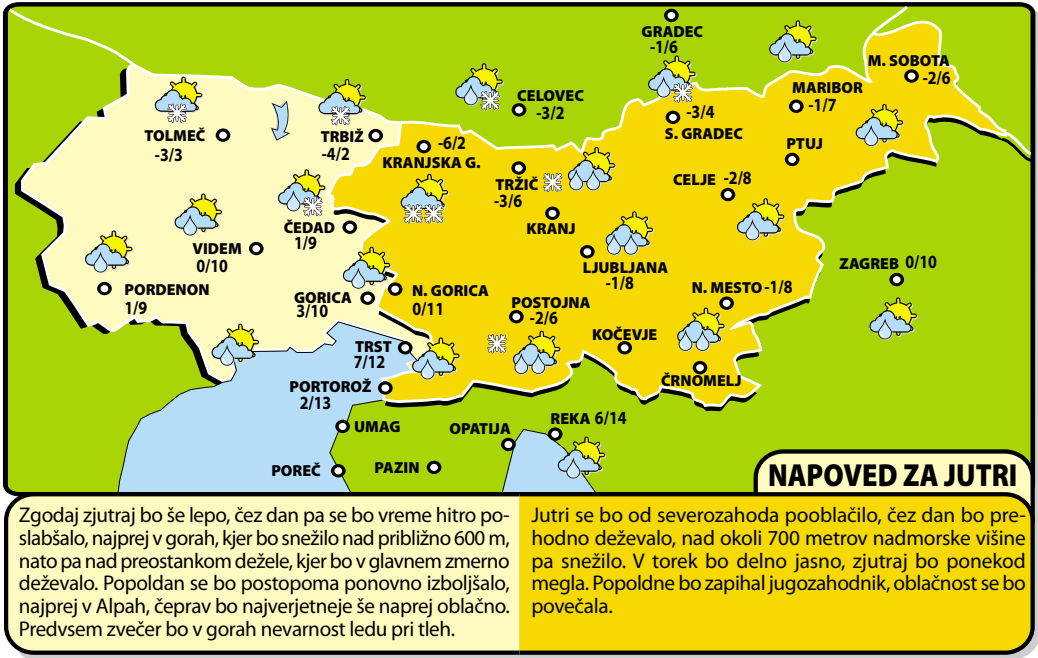
PLIMOVANJE
Danes: ob 2.31 najnižje -22 cm, ob 8.09 najvišje 42 cm, ob 14.35 najnižje -63 cm, ob 21.15 najvišje 48 cm.
Jutri: ob 3.05 najnižje -31 cm, ob 8.48 najvišje 47 cm, ob 15.06 najnižje -65 cm, ob 21.42 najvišje 52 cm.

BIOPROGNOZA
Danes bo vreme najbolj občutljivim še povzročalo manjše težave, ki se bodo kazale kot nerazpoloženost, manjša delovna storilnost in slabša zbranost.

MORJE
Morje skoraj mirno, temperatura morja 9,7 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)	
Kanin	880
Vogel	400
Kranjska Gora	80
Krvavec	330
Cerkno	150
Rogla	190
Mariborsko Pohorje	90
Cvetta	250
Piancavallo	500
Forni di Sopra	290
Zoncolan	420
Trbiž	280
Na Zbleh	640
Mokrine	370
Podkloster	240
Bad Kleinkirchheim	180

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

DOPIS IZ PARIZA - Postopno uveljavljanje regionalnih in manjšinskih jezikov

Posledice politike »ena država, en jezik« so v Franciji še zelo globoko zakoreninjene

PARIZ - Danes se veliko govori o medkulturni in multietnični družbi, o identiteti in jezikih. Ljudje se vedno več premikajo, preseljujejo in svet postaja vedno manjši. Sicer pa razlike niso le medkontinentalne, ampak tudi lokalne.

Ob rojstvu Evropske unije so se nekateri bali, da bo to smrtna obsodba manjšin in regionalnih jezikov. S časom se je izkazalo nasprotno, vsaj v Franciji. Verjetno je prispevalo dejstvo, da so lokalne identitete v listini o temeljnih pravicah EU zaščitene. V njej obstajajo tri splošno sprejete kategorije regionalnih ali manjšinskih jezikov: jeziki, ki so značilnost regije in ne prevladujejo v nobeni državi članici (mednje spadajo jeziki, kot so baskovski, bretonski, sardinski itn.); jeziki, ki jih govori majhen del prebivalstva v eni državi EU in so uradni jeziki v drugi; neozemeljski, kot so jeziki romske ali judovske skupnosti in jeziki priseljencev iz afriških in azijskih držav. Skupaj naj bi bilo teh jezikov okrog 60 in govorilo naj bi jih 50 milijonov prebivalcev. Tako število se res težko zanemari.

V Franciji je uradno 75 regionalnih oziroma manjšinskih jezikov. Gre za jezike latinskega (okcitsanski, pikardski, katalonski...), keltskega (bretonski) in germanskega izvora (flamski), za samostojne jezike (romski in baskovski) in seveda za jezike priseljencev. Mnogi Francozi so sicer dvojne identitete nerazumljiva in to sem tudi sama doživela; težko si predstavljajo, da prihaja iz ene države, si pa druge narodnosti in še vedno me nekateri prijatelji vprašajo, kdaj smo se preselili. Ko povem, da sem obiskovala slovenske šole v Italiji, jim ni več čisto nič jasno. Posledice politike »ena država, en jezik« so močno zakoreninjene in celo pripadniki manjšin govorijo o svoji identiteti kot o pretekli stvari: »Moji stari starši so bili...«. Odnos se počasi spreminja in danes Francija uradno priznava različne identitete. O spremembi priča tudi film «Bienvenues chez le Ch'tis» (Dobrodošli k Štjencem), ki si ga je ogledalo 18 milijonov Francozov; štiri je narečje regije Pas-de-Calais. Tako za-

nimanje bi bilo še do pred kratkim ne-pojmljivo, saj so bila narečja nekaj manjvrednega. Ko smo pri tem, kaj razlikuje narečja od regionalnih jezikov, saj so mnenja glede klasifikacije nekaterih deljena (npr. korsi ali kreolski jezik)? Razumevanje ni merilo, saj lahko razumemo sorodne jezike, ne pa tudi nekaterih narečij lastnega jezika. Po mnenju lingvistke Henriette Walter gre za ozemelske delitve in zgodovino. Če gre za idiom, ki ga govori le majhno število ljudi, gre za narečni govor, več narečnih govorov tvorijo narečja in potem je zgodovina, ki odloči, ali neko narečje postane uradno in s tem jezik.

Francoščina je bila jezik regije, kjer je bival kralj in je zato leta 1539 postala administrativni jezik. Sicer je minilo kar dolgo, preden so jo prevzeli prebivalci kraljestva. Pisatelj Jean de La Fontaine (1621-1695) se je pri Limoges izgubil, ker se z domačini ni mogel sporazumeti. V času revolucije (1789) naj bi francoščino govorilo le 20 odstotkov prebivalstva, ostali naj bi jo le razumeli. Še na začetku 20. stoletja so Francozi v vsakdanu uporabljali regionalni jezik ali narečje. Stvari so se začele spreminjati konec 19. stoletja z uvedbo obveznega šolstva (1882) in predvsem s politiko represije regionalnih identitet; v šoli so učence, ki so govorili »manjvredne jezike«, strogo kaznovali. Danes mnogi lingvisti menijo, da bi bilo treba lokalne jezike ponovno uvesti, kajti izkazalo se je, da dvojezični otroci ne le nimajo običajne blokade do tujih jezikov, ampak imajo boljše rezultate tudi v matematiki in v ... francoščini.

Za konec naj omenim še zadnji znak zasuka politike v Franciji. V čezmorskem departmaju Guadelupe so po 45 dneh stiske dosegli poleg večje enakopravnosti tudi dvojezične napise; kreolščina, naj bo narečni govor ali jezik, je po pogovorni jezik tega francoskega departmaja. Kako bo z ostalimi regionalnimi in manjšinskimi jeziki v Franciji in EU nasploh, pa bomo videli s časom.

Jana Radovič

Nasa uspešno izstrelila teleskop, ki bo iskal Zemlji podobne planete

WASHINGTON - Ameriška vesoljska agencija Nasa je v petek zvečer s poligona Cape Canaveral na Floridi izstrelila vesoljski teleskop Kepler, ki bo naslednja tri leta iskal Zemlji podobne planete v Rimske cesti. Sonda se je po izstrelitvi že uspešno utirila v orbito. Teleskop Kepler je v vesolje poletel ob 22.49 po krajevnem času (4.49 po srednjeevropskem času), od nosilne rakete Delta pa se je ločil 62 minut pozneje na višini več kot 721 kilometrov. Kepler bo opazoval isto točko v vesolju tri leta in pol, pri čemer bo zajel približno 100.000 zvezd okrog ozvedij Laboda in Lire v Rimske cesti. Teleskop bo iskal relativno majhne planete, ki niso ne prevroči ne premrzli, so trdni in imajo tekočo vodo - se pravi vse nujne pogoje za obstoj življenja. Projekt bo Nasa stal približno 600 milijonov dolarjev. (sta)

Kraljevski orel nepoškodovan pristal v kabini velikega tovornjaka

WASHINGTON - Voznika velikega tovornjaka je nedavno med vožnjo po cesti v ameriški zvezni državi Nevada presenetil kraljevski orel, ki je, potem ko se je zaletel in razbil vetrobransko steklo, živ in zdrav pristal v voznikovi kabini. Voznik tovornjaka se je vozil po avtocesti, ko je kraljevski orel, ki ga je vozilo zmotilo med tem, ko je ob cesti jedel mrtvega zajca, prepočasi vzletel in se zato zaletel v tovornjak, so pojasnile oblasti v Nevadi. Ptica, katere razpon kril presega 2,5 metra, je imela obtolčeno glavo, hkrati pa je bila po voznikovih besedah zelo vznemirjena in nezadovoljna. Voznik in njegov kolega, ki je v trenutku nesreče spal, sta morala zapustiti tovornjak, saj roparske ptice nista mogla obvladati. Dosti boljše se ni odrežal niti policist, ki sta ga poklicala na pomoč. Na koncu je moral nastale razmere reševati biolog državne službe za divje živali, ki mu je s pomočjo lovskih rokavic končno uspelo zgrabiti divjo žival. (sta)

Domiselni tihotapec zlomljeno nogo zavil v kokain namesto v mavec

BARCELONA - Metode tihotapcev drog postajajo vse bolj prefinjene - na letališču v Barceloni so namreč policisti nedavno prijeli 66-letnega Čilenca, ki je imel zlomljeno nogo namesto v mavec ovito skoraj izključno v stlačen kokain. Zlom njegove leve golenice pa je bil kljub temu pravi. Bolečino si je poleg tega najverjetneje prizadel namenoma, da bi tako lahko prethotapil kokain, so sporočile španske oblasti. Poskus tihotapljenja je upokojencu spodletel, ker je bil razen domiselnega mavca sicer zelo nepreviden. V njegovi prtljagi so namreč letališki uslužbenci našli šest s kokainom napolnjenih pločevink piva. Skupaj je imel pri sebi pet kilogramov droge. (sta)